

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

Leto 1961 je bilo v resnici revolucionarno. Tako obsežna je bila želja naših skupnih naporov, ki pomenijo dostojno nadaljevanje vseh dosedanjih dvajsetletnih težnj od takrat, ko so počile prve partizanske puške, da je kar težko izbrati in izločiti le posamezne težnje hotenja ter pridobitve. Če bi hoteli govoriti o vsem dogajanju, o vseh spremembah, uspehih in problemih, ki nam jih je navrglo to leto v okraju in v širši slovenski ter jugoslovanski skupnosti, bi morali napisati obširne knjige! Toda naš čas piše knjigo sam. Piše jo, stran za stranjo, list za listom. Piše jo naš človek, oblikovalec in ustvarjalec, ki iz sedanjosti kleše čudovito vizijo bodočnosti s svo-

V ekonomiki se je uveljavil enoten kompleks ukrepov za nadaljnji razvoj gospodarskega sistema, metod in pogojev gospodarjenja v celoti. V tem sklopu so vsekakor najvažnejše spremembe v sistemu delitve dohodkov, predvsem nova načela delitve dohodka med družbo in kolektivi ter v kolektivih samih. So eden glavnih pogojev, ki nam omogočajo letošnje velike gospodarske uspehe in vsestranski napredek. Nagrajevanje po delu postaja dejstvo in gibalo splošnega družbenega razvoja. Na tej osnovi se tudi pogloblja neposreden vpliv proizvajalca oziroma delovnega človeka na slehernem delovnem mestu. Vzporedno s to vlogo

in uspešnejšega zdravstvenega zavarovanja prihajajo prvič do take zdravstvene zaščite, kakršno uživajo ostali delovni ljudje. V reševanju skupnih potreb in problemov so prišli do pomembnega spoznanja, da šola, vaša cesta, vodovod in elektrika niso več samo zadeva občine, ampak da je to njihova skupna skrb, ki se lako rešuje le z združenimi napor. Ljudje naših vasi se pogostejše udeležujejo tudi v samoupravnih in družbenih organih ter zlasti preko zborov volivcev, zadružnih svetov in nastajajočih krajevnih skupnosti vplivajo na politiko komune.

Ko že govorimo o velikih spremembah na področju go-

dalo zadovoljive rezultate. Dokončni uspehi sicer še niso docela znani, vendar jih ocenjujemo približno takole:

Družbena bruto proizvodnja bo presegla plan za 2 odstotka ali: za 18%, bo višja kot v letu 1960. Čisti dohodek planskega predvidevanja bo presežen za 15 odstotkov in bo za celih 31 odst. nad realizacijo v letu 1960, medtem ko podatki kažejo, da bodo čisti mesečni prejemki zaposlenih 7 odst. nad planom oziroma za 21 odst. nad osebnimi prejemki v letu 1960.

Zaostajajo le investicije. Pričakujemo, da bodo za 10 odst. pod planirano višino, čeprav bodo za 33 odst. presegle izvršitev v letu 1960.

docela učinkovala načela novega gospodarskega sistema; ta si je namreč začrtal najprej dobro gospodarjenje in šele zatem boljše osebne dohodke.

Vedno več je stalnih obratnih sredstev

Novi gospodarski ukrepi so močno vplivali na investicijska vlaganja. Predvidevamo, da bo plan investicij v osnovna sredstva izvršen s približno 72 odst., v stalna obratna pa presežen s 60–70 odst. To ne pričakujemo, toda koristno nesorazmerje, ki je nastalo zaradi bistveno spremenjene situacije med letom, kaže na ugodno normaliziranje zadevnih odnosov, ki so bili prej, zaradi pretiravanja vlaganj v osnovna sredstva in zanemarjanja obratnih, nevsklajeni. Ta pojav je vsekakor pozitiven in v duhu novega gospodarskega sistema.

Letošnji gospodarski uspehi, ki predstavljajo prve dosežke perspektivnega programa, so še ugodnejši, če upoštevamo, da je bil letni plan močno »napet«, da gre pri tem tudi za številne kakovostne spremembe in da smo uspeli v razmeroma kratkem času premagati številne težave, ki so iz različnih vzrokov ovirale uvajanje novega gospodarskega sistema.

Skupni rezultati pa bi mogli biti še ugodnejši, če bi odpadle nekatere težave subjektivnega značaja, posebno pri zamotanem načinu finansiranja investicij, in če bi investitorji tudi pri tem problemu pokazali tako prožnost in vztrajnost kot pri skanjanju sredstev za začetek gradenj. — Tako se ne bi moglo zgoditi, da smo imeli na dan 30. septembra 1961 uporabljenih le 58 odst. razpoložljivih investicijskih sredstev, dobljenih izven okraja!

Urejanje notranjih odnosov bo ena glavnih nalog v letu 1962

V bodočem obdobju, zlasti prihodnje leto, bomo morali še bolj izkoristiti vse notranje rezerve in možnosti za povečanje proizvodnje, za odstranjevanje tako imenovanih »ozkih grl« ter še bolj paziti na realno vrednost in kakovost proizvodnje. V vsej ostri se bo pojavljala še vedno tudi problem obratnih sred-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Most, preko katerega vedro stopamo v novo desetletje

Industrija v okraju bo v sedanjem petletnem programu dosegla nov in pomemben vzpon. V narodnem dohodku bo ustvarjala glavni delež vseh dohodkov. — Na sliki: šivalni stroji z Mirne pred zadnjo kontrolo

jo voljo, naslanjajoč se na številne nove zakone, ki so izraz potreb in hotenj delovnega Jugoslavana.

Obrnimo nekaj strani te naše velike knjige in pogledimo!

Tu smo, kjer odmirajo stare oblike, odpadajo kalupi »oblasti« nad državljan, kjer nastajajo novi, svobodni odnosi med ljudmi, ki se vedno trdneje povezujejo v skupnost z novo, še bolj humano vsebino. Sprva za mnoge ideal: samoupravljanje družbe — postaja stvarnost. In v bistvu vsega tega je resnični, globoki humanizem socializma.

Desetletje, vredno stoletij

Minilo je komaj deset let od tedaj, ko je bilo ostvarjeno geslo »Tovarne delavcem!«. In vendar pomeni to desetletje za nas celo epoho! Zdaj že lahko ugotovimo, da so družbeni odnosi, sloneči na samoupravljanju, prodrli malone v vse naše družbeno življenje, v našo zavest in naša čustva. Letošnje spremembe v družbenem sistemu slone na desetletju, bogatem izkušenju in rezultatih našega družbeno-ekonomskega razvoja ter revolucionarne prakse. Leto 1961 v resnici predstavlja most, preko katerega pogumno stopamo z novim programom v naslednje desetletje.

se uveljavlja decentralizacija tudi v gospodarskih organizacijah in postavlja v ospredje ekonomske enote, v katerih delavec upravlja neposredno gospodari in razporeja tudi dohodek.

Novi odnosi v komuni

Izpopolnjeni sistem delitve dohodka je dal tudi komuni drugačno vlogo. V njej se porajajo novi odnosi. Proizvajalci in občani spoznavajo vedno jasneje, da tvorijo tesno življenjsko skupnost in da se njihove potrebe lahko rešujejo le v komuni. Komunalni problemi, delovanje ljudskih odborov in uprave, samoupravnih in družbenih organov vseh raznih oblik postajajo njih skupna skrb, ki dobiva novo življenjsko silo, ves komunalni sistem pa solidnejšo materialno osnovo.

Komuna je v preteklem letu tudi sicer na vseh področjih razširila svojo dejavnost. Številne decentralizacije in reorganizacije so ji dale važnejšo vlogo in nove pristojnosti.

Tako so se navezale direktno na komunalni sistem nekatere doslej centralizirane javne službe, kot je bil primer s preoblikovanjem poštnih služb, upravljanja železnice, vodnega gospodarstva, zavarovalnih zavodov in cest. Nove množice delovnih ljudi v teh ustanovah so se pridružile veliki armadi zavestnih delavcev in upravljavcev.

Komune so v okviru možnosti naredile prve korake za organizacijo bank, čaka pa jih še odgovorna naloga za dograditev res ustreznega in učinkovitega bančnega sistema.

Na področju šolstva so postavile lastno prosvetno-pedagoško službo in preko svojih skladov urejevale materialno bazo osnovnega šolstva. Napredovale so v organizaciji zdravstvenih služb, na področju kulture in prosvete ter na socialnem področju.

Zdravstveno zavarovanje kmetov je zdaj skrb družbe in prebivalcev vasi

V komunalno skupnost in splošno družbeno dogajanje so se tudi v tem letu močneje vključevali prebivalci naših vasi. Preko vedno širšega

spodarjenja, delitve dohodka, komunalnega sistema in samoupravljanja družbe, ne moremo mimo prizadevanj vseh tistih naših delovnih ljudi, ki tudi v drugih dejavnostih težijo za istimi skupnimi cilji in se jim približujejo z oblikami, ki bodo v bodoče prav gotovo prevzemale vsebino vse večje demokracije, saj ta naš revolucionarni proces ne more biti izoliran, saj

Te ocene prikazujejo ugoden napredek našega gospodarstva v celoti, obenem pa tudi povečanje osebne potrošnje.

Šele dobro gospodarjenje prinaša višje osebne dohodke

Osební dohodki zaposlenih so se dokaj dvignili, vendar v odnosu do ustvarjenega skup-

Piše **Niko Belopavlovič**,
predsednik okrajnega ljudskega odbora

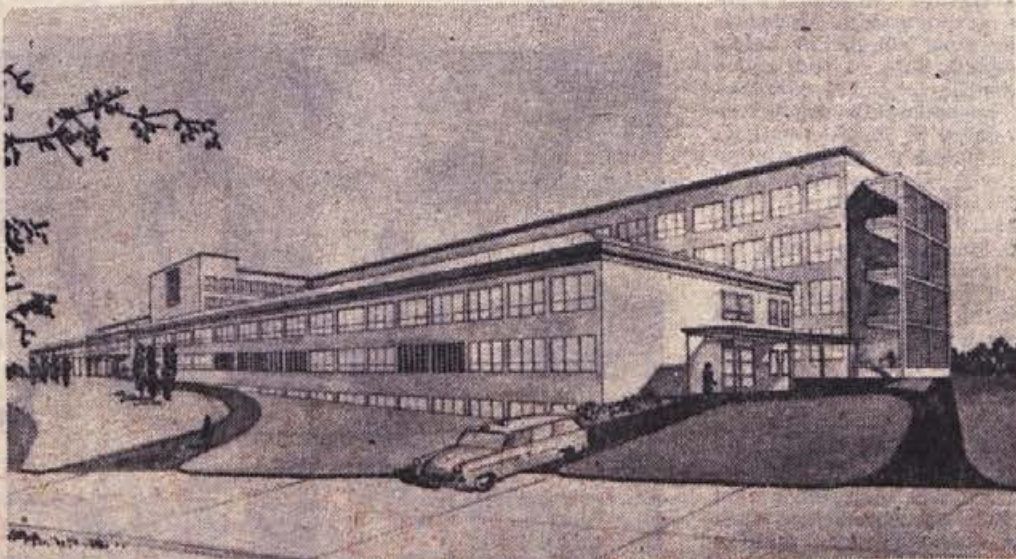
je stvar vse naše družbe in v njem v svojem bistvu dozorevajo naši delovni ljudje v vseh poklicnih dejavnostih.

Zadovoljiva materialna rast

Obrnimo v tej naši veliki knjigi še nekaj listov! Pogledimo, kako so vsi navedeni družbeni procesi učinkovali na materialno rast našega področja, kako smo vsi skupaj izpolnili naše glavne naloge, kako se zrcali leto 1961 z gospodarske plati in kaj nas še čaka v prihodnje pri graditvi materialne osnove naše konkretne družbene podobe.

Prvo leto perspektivnega programa — leto 1961 nam je

negativnega čistega dohodka ni opaziti pretiravanja. Pač pa je prišlo do nekaterih pretiranih odstopanj pri manjšem številu posameznikov in kolektivov, kjer so se pojavile kratkovidne in škodljive težnje po velikih zasluhkih ne glede na njihovo gospodarsko in moralno upravičenost. Pri takih primerih je treba nastopiti z vso potrebno ostrino. Če se bo pokazala nezrelost ali neznanje v kolektivu, mu je treba pomagati, da se dokopla do spoznanja, da take mere razdeljevanja na račun skladov in drugih potreb proizvodnje predvsem škodijo kolektivu samemu, ker bo zaostal v gospodarskem tekmovanju in bo moral z dohodki celo močno navzdol, ko bodo

Novo bolnišnico v Novem mestu, kamor prihajajo bolniki iz vseh predelov okraja, bomo v prihodnjih letih zgradili tudi s pomočjo prispevkov vseh delovnih ljudi iz vseh kolektivov v okraju. Lep zgled sodelovanja vseh komun in združevanja sredstev, saj gre za prepotrebno ustanovo, od katere bomo imeli že v tem petletnem obdobju velike koristi

(Nadaljevanje s 1. strani)

stev. O tem bomo morali resno razmišljati in ukrepati tako v gospodarskih organizacijah kot tudi v oblastvenih, upravnih ter ostalih prizadehkih organih. Pri odstranjevanju takih ovir in reševanju problemov, ob postavljanju in izvajanju programa v letu 1962 bo potrebna vsestransko medsebojna pomoč. — Vsako pasivno zadrževanje bi moglo povzročiti težave in poznejšo ter slabšo realizacijo programa.

Sele v prihodnjem letu se bo začelo v polni meri odražati delovanje novih pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka. Pravzaprav smo šele v začetku reševanja številnih občutljivih notranjih problemov v kolektivih, ki so čisto politično in ekonomsko dokaj zamotani. Ne pretiravam, če menim, da bo urejanje notranjih odnosov pri delitvi dohodka ena glavnih nalog in da je od njega odvisno marsikaj. Istočasno pa že se-

Nove investicije: 58 milijard v 5 letih!

Naš perspektivni program je sicer »napet«, a realen in ga kljub vsem velikim naporom in prizadevanjem ne bo mogoče uresničiti brez novih investicijskih vlaganj, ki naj bi povečala našo gospodarsko moč.

V razdobju 1961-65 naj bi investirali preko 58 milijard. Vsekakor je zelo pomembno dejstvo, da imamo od tega predvidenih lastnih sredstev v okviru okraja kar 58,2 odst. Glede preostanka smo vezani na skupna družbena sredstva. Od pristojnih organov pričakujemo popolno razumevanje, saj so naše glavne investicije uvrščene tudi v republiški program in so v skladu s proporcijami zveznega plana.

Veliko pomeni, da ob začetku izvajanja perspektivnega programa zanesljivo vemo, koliko zmoremo, in da imamo obenem izdelane najvažnejše investicijske programe,

polet tega bo moralo vračati še inozemsko posojilo.

Gradnja obrata tovarne Iskra v Novem mestu se nadaljuje. Nekoliko je v zaostanku zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev, bo pa dokončana v letu 1962.

Tovarna Krka v Novem mestu je že letos znatno prispevala k povečanju proizvodnje, ko je dosegla svoj novi obrat. Vrednost njene proizvodnje se je s tem povečala na 1.650 milijonov dinarjev ali za 31 odst. v primerjavi z lanskim letom, ko je znašala skupna realizacija plana v KRKI milijardo in 266 milijonov.

Tovarna Beti v Metliki, ki se je do nedavnega borila z osnovnimi težavami, je prav v zadnjem času z minimalnimi vloženimi sredstvi dosegla lepe rezultate in dokazala, da se tudi z majhnimi investicijami lahko doseže znaten uspeh. Tudi ta tovarna postaja pomembna gospodarska celica ne le za metliško občino, ampak tudi za področje okraja.

Vse to velja tudi za podjetje Belt iz Crnomlja, ki je po svojih kvalitetnih proizvodih znano že v vsej naši domači avtomobilski industriji, prodaja pa tudi na zunanji trg.

Tudi ostala podjetja so za beležila velike uspehe v proizvodnji ter uspešni investicijski izgradnji, tako n. pr. Novoteks, Elektrarna Brestanica in Kovinska zadruga — Videm-Krško.

Veliki napori naših kolektivov bodo prinesli nove uspehe

Se posebej naj omenim gospodarske organizacije, ki so v preteklem letu vlagale ogromne napore za ureditev pogojev nadaljnjega razvoja. Mednje brez dvoma spadajo kot najvažnejše: Jugotranin — Sevnica, Novoles — Novo mesto, Mizarska zadruga — Sevnica in Tovarna šivalnih strojev na Mirni.

V tem pogledu je najbolj uspelo podjetje Kremen iz Novega mesta, ki ima odobren program in zagotovljena investicijska sredstva za izgradnjo nove tovarne stekla. V finansiranju te investicije bo udeležen splošni investicijski fond, republiški investicijski sklad ter sredstva okrajev in občin v Sloveniji. Gradnja se bo po vsej verjetnosti začela 1962.

Znatni uspehi so zabeleženi in tudi velike naloge nas še čakajo na področju kmetijstva. Uspelo nam je na velikem področju urediti belokranjske stelnike, nadaljuje-

Zmagoslav Jeraj: OB ROČNEM BRUSILNEM STROJU CRNOMALJSKIH LIVARJEV (1961)

jo se obsežne melioracije, obnova velikih površin vinogradov in sadovnjakov. Perspektivni program predvideva gradnjo hlevov za 12.200 glav živine in 11.000 prašičev, gradnjo številnih silosov ter poudarja ureditev 21 ha vrtnarij v Catežu, Krškem in na Mirni.

Turizem, zdravstvo in šolstvo

Dosedanje investicije v turizmu so se pokazale zelo koristne in rentabilne ter dajejo dobro osnovo za nadaljnji razvoj te gospodarske panoge, s katero do nedavnega skorajda nismo resno računali. V načrtu je izgradnja številnih hotelskih obratov, gostišč in drugih turističnih objektov, še posebno pa so resni napori za nadaljnjo izgradnjo in razširitev kapacitet v Dolenjskih in Cateških Toplicah.

Tudi na področju zdravstva so zabeleženi znatni uspehi, predvsem v preteklem letu. V bodočem obdobju pa je pričakovati še mnogo močnejšo investicijsko dejavnost tudi na tem torišču družbene skrbi za človeka. Dograjujejo nova trakta bolnišnice v Brežicah in kirurškega oddelka

v Novem mestu. V ta namen prispevajo svoja sredstva poleg republike in okraja tudi vse naše občine in gospodarske organizacije ter ustanove.

V šolstvu zastavljamo programsko gradnjo številnih novih šol ter razširitev obstoječih tako, da bi v 5 letih pridobili 120 novih učilnic. Začetek te investicijske dejavnosti v skupnem obsegu najmanj 1,5 milijarde dinarjev pada v leto 1962. Izvajanje te akcije bo terjalo sodelovanje vseh naših občin, okraja in republike.

Vse, kar dosegamo, je zasluga naših poštenih delovnih ljudi

To so samo nekatere najvažnejše naloge, ki nas čakajo v bodočem letu in naslednjih letih. Nedavna okrajna konferenca Socialistične zveze delovnih ljudi je poudarila raznoterost problemov našega razvoja ter dala nove pobude za uspešno reševanje odgovornih nalog v prihodnjem obdobju.

Naši delovni ljudje in kolektivi v industriji, rudarstvu, kmetijstvu, gozdarstvu, obrti, gradbeništvu, prometu, trgovini, turizmu, zdravstvu, šolstvu, prosveti, kulturi, znanosti, pravosuđu, državni upravi in povsod drugod so v preteklem letu z velikimi fizičnimi ter intelektualnimi napori in z vso prizadevnostjo dosegli pomembne rezultate, ki omogočajo uspešen prehod v drugo leto perspektivnega programa.

Res je, da so se v tem silnem zagonu energije in volje pojavljale tudi nekatere napake, na katere smo večkrat pokazali in jih kritizirali. Toda naša skupnost tvori vendar ljudje, ki imajo poleg številnih vrtil tudi popolnoma človeške slabosti, katerim ni možno povsod in povsem ubežati. In ravno ti naši delovni ljudje, taki kot so, so doslej ustvarili vse, kar je pri nas narejenega, in bodo tudi dosegli tisto, kar želijo in kar so predvideli.

Naj bo novo leto 1962 res srečno in plodovito ter naj nas povede k novim delovnim zmagam za dobrobit našega delovnega človeka in vsestranski napredek vse naše socialistične skupnosti v miru in solidarnosti z vsemi naprednimi silami sveta!

Skrb za zdravje mladega rodu je ena izmed prvih dolžnosti naše družbe. Posvečamo ji ogromen del narodnega dohodka, saj dobro vemo, kakšen zaklad so zdravi otroci — Na sliki: dr. Skrgetova iz Ljubljane pri rednem pregledu šolarjev v kosta-njeviški osnovni šoli

daj ta proces terja na dnevni red ustrežnejše in hitreje urejevanje sistema delitve dohodka med kolektivom in družbo, saj mora tudi ta v korak z razvojem in napredkom notranje delitve, če nečemo, da prideta oba sistema v protislovje. Ta zahteva bo vsekakor tudi v bodoče vsak dan aktualnejša.

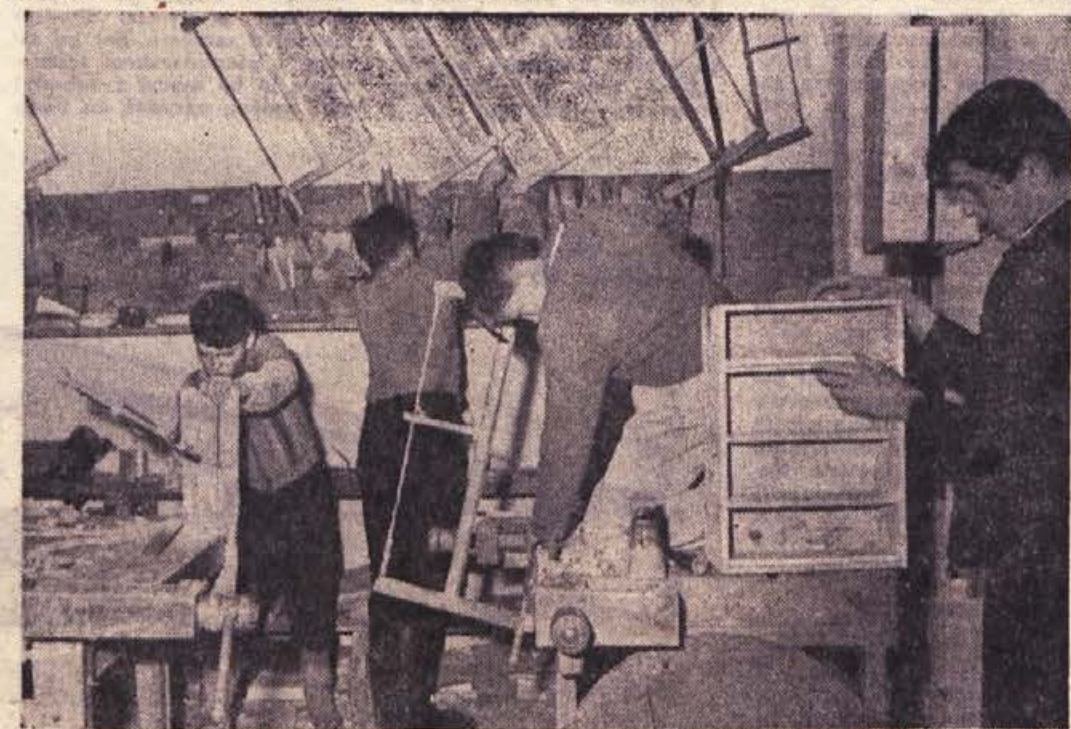
Ze leto 1961 je pokazalo, da je uvajanje novega gospodarskega sistema različno delovalo na posamezne kolektive in gospodarske panoge. S tem v zvezi pa so se oblikovala tudi različna stališča posameznikov ali celo kolektivov pri ocenjevanju sprememb. Tista podjetja, ki so že prej dobro gospodarila — in taka so v večini — so dobila z novim gospodarskim sistemom le še nove pobude in boljše možnosti. Zato so tudi njihovi uspehi večji. Pri posameznih gospodarskih organizacijah pa se je kmalu pokazala neurejenost, preizkušnja akumulativnost ter zaostajanje v tehniki in kvaliteti. — V teh kolektivih seveda čisto celo negativno ocenjujejo novi gospodarski sistem, zato bo izredno težavno takim kolektivom in podjetjem pokazati pravo pot, jih preusmeriti in jih usposobiti za uspešnejše gospodarjenje v novih razmerah.

Poleg omenjenih pa imamo nekaj izjemnih primerov, kjer so kolektivi zaradi neizpopolnjenih novih instrumentov in nepreračunanega učinkovanja trga v resnici naglo prišli v težak položaj, čeprav se trudijo in skušajo dobro gospodariti. Tudi tej izjemni situaciji bo treba v bodoče najti ustrezne rešitve.

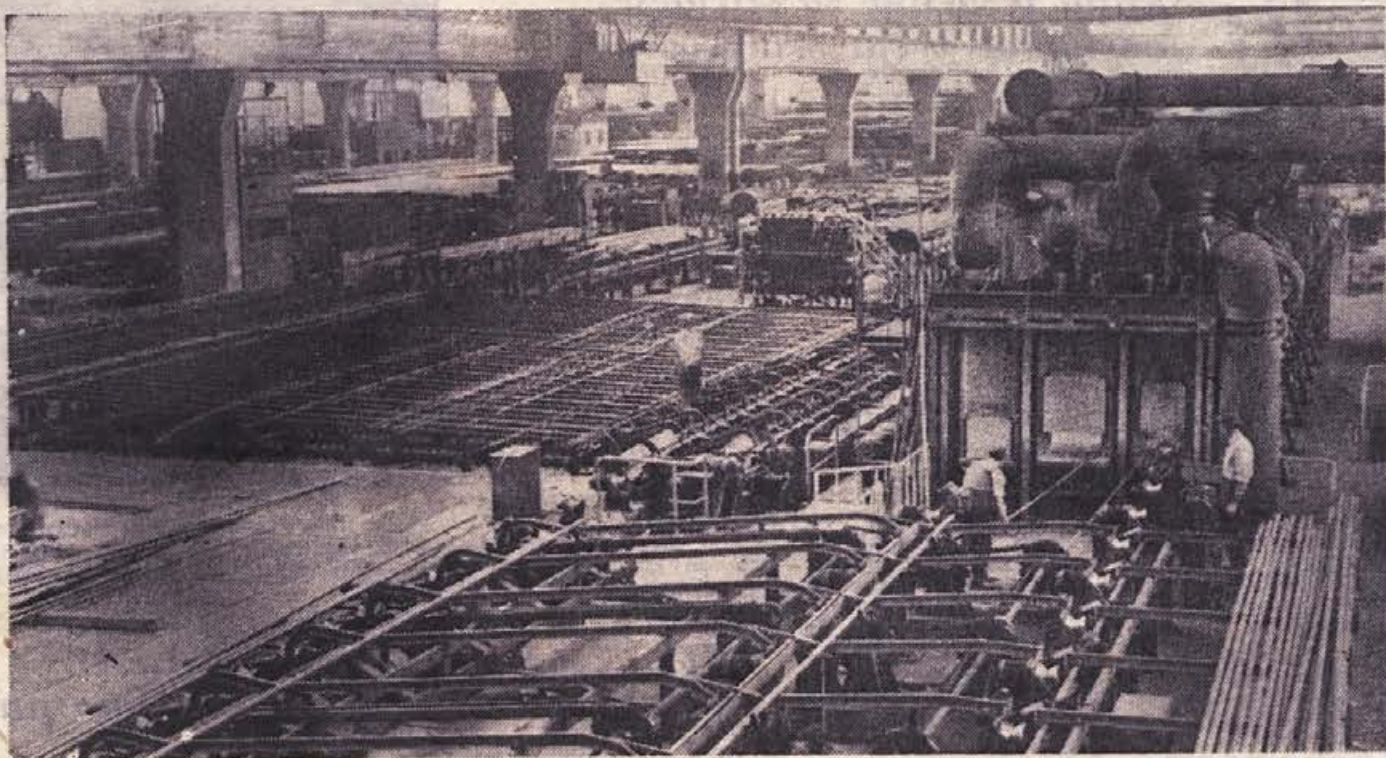
ki tvorijo glavne postavke. Večji del teh je z ustreznimi zahtevki tudi že vložen na investicijski banki. Nekateri programi so že odobreni, drugi so že v prvi fazi izgradnje ali celo nekoliko dlje.

Poglejmo nekaj primerov!

Roto II. v Vidmu-Krškem je v letošnjem letu začel z izgradnjo in bo po vsej verjetnosti dograjen leta 1963. Vrednost te investicije znaša skoraj 5 milijard dinarjev. Le-te bo v največji meri vložilo podjetje iz svojih sredstev,

Delo ustvarja človeka! Ze zgodaj učimo danes v šoli mlado generacijo spoštovati in ceniti ustvarjalno sposobnost slehernega državljanca. Tehnični pouk seznanja dekleta in fante s prvimi skrivnostmi ustvarjanja

Eden izmed povojnih velikih naših socialističnih izgradnje: ŽELEZARNA V SI-SKU. Pogled v oddelke, kjer vajo brezšivne cevi, nam pove, kako razsežni so prostori, kjer ustvarjajo naši proizvajalci-upravitelji. Brezšivne cevi — in premnogo drugih industrijskih izdelkov, ki smo jih nekdanj samo poznali po imenu ali pa skromno uvažali v državo, nova Jugoslavija zdaj izvažajo v vedno večje število različnih držav po svetu.

Novoletni sprehod po republikah

Dvig proizvodnje in družbenega standarda v letih 1961—1965 bo vse jugoslovanske republike še bolj približal industrijsko razvitim deželam na svetu — še krepkeje kot doslej se v vseh jugoslovanskih pokrajinah naslanjamo na domače energetske in surovinske vire — Novi odnosi med delovnimi ljudmi porajajo »čudeže«, ob katerih svet strmi — Že dolgo nič več »zaostala balkanska dežela...«

Kaj nam odkrije že površen pogled na programe razvoja naših republik v prihodnjih štirih letih? To, da so v teh programih skrbno proučene notranje možnosti in potrebe za bodočo gospodarski in družbeni razvoj upoštevajoč tudi pozitivne težnje iz dosedanjih razdobj. Zelo je značilno, da so se novi načrti gospodarskega razvoja še močneje naslonili na domače energetske in surovinske vire in da je med najvažnejšimi nalogami zajeta zlasti produktivnost dela z osvajanjem sodobnih proizvodnih metod. Prav tako poudarjajo načrti spodbudnejše oblike notranje delitve dohodka v podjetjih.

LR Srbija:

Nad polovico vse kmetijske proizvodnje

V Srbiji bodo nadaljevali s sedanjo živo dinamiko gospodarskega razvoja. To bo zagotovljeno s porastom industrijske proizvodnje z letno stopnjo 15%. Na koncu petletne dobe se bo nacionalni dohodek na prebivalca povečal za 68% v primeri z dohodkom leta 1960.

V prihodnjem gospodarskem razvoju bo posebno

mesto dobile kmetijstvo. Proizvodnja v kmetijstvu mora narasti za 52% v primeri s proizvodnjo 1959 — 1960. Sodiijo, da bo Srbija leta 1965 dala 51% celotne jugoslovanske kmetijske proizvodnje. Na poljih Vojvodine, Mačve se bo povečal pridelek pšenice za 27%, koruze za 53%, sladkorne pese za 79%, zelenjavne za 32%, mesa za 61%, mleka za 74% in jaje za 90% v primeri z lanskim proizvodnjo. Za tak obseg proizvodnje pa bo treba vložiti v kmetijstvo 400 milijard dinarjev. Zakaj? Za razvoj najsodobnejših načinov obdelovanja zemlje, okrepitve mehanizacije, za povečano uporabo umetnih gnojil in sortnih semen. Lani je imelo kmetijstvo v Srbiji 21.000 traktorjev, v petih letih jih bo 43.000; kombajnov imamo danes 2500; takrat jih bo 6000 id.

Razvoj nerazvitih področij

V petih letih bodo Kosovo, Metohija in vzhodna področja Srbije znatno spremenila svojo podobo. S sredstvi splošno družbenih fondov ter fondov republik in komun bodo v teh krajih ustvarjeni

temelji za hitrejši razcvet proizvodnje in dani pogoji za večji družbeni standard. Zveza in republika bosta dali skupaj okrog 80 milijard samo za gospodarski razvoj Kosova in Metohije.

V mestih Kosova in Metohije bo zgrajenih 18.000 stanovanj, 100 kilometrov vodovodov, novi domovi kulture, kino dverane, stadioni, domovi tiska, radia in televizije. Zgrajenih bo učilnic za 65.000 učencev, srednješolcev, odprli bodo 53 zdravstvenih ustanov s skupno kapaciteto 1600 ležšč. Rodovito Metohijo in Kosovo bodo prepredle moderne ceste.

LR Hrvatska:

Enakomeren razvoj vseh dejavnosti

Oglejmo si še glavne značilnosti načrta petletnega razvoja LR Hrvatske. V tem načrtu sta važni postavki ohranitev sedanjega tempa družbene proizvodnje in zagotovitev boljše materialne osnove za razvoj družbenega standarda, zlasti šolstva, zdravstva in komunalnih služb. Posebna skrb bo posvečena tudi temu, da se bo sistem delitve dohodka čim tesneje povezal z delovnim učinkom in da bo dana spodbuda ekonomičnemu in rentabilnemu poslovanju. Prisvajanje novih proizvodnih metod, izkoriščanje znanstvenih dosežkov v tehnološki naprav bo pripomoglo zbranje zastarelih industrijskih naprav bo pripomoglo, da se bo obseg industrijske proizvodnje povečal za 85%. Načrt močno poudarja izkoriščanje domačih surovin in reprodukcijskega materiala, da bi prihranili devize, graditi pa bodo zgolj take objekte, ki morejo s čim manjšim materialnim vlaganjem doseči rentabilno proizvodnjo. Za povečanje energetske osnove bo šlo 1639 milijard dinarjev, okrepila se bodo socialistična kmetijska posestva in izboljšalo gospodarstvo v nerazvitih področjih LR Hrvatske. Eksploatacija nafte se bo od 760.000 ton v letu 1960 povečala v letu 1965 na 1.594.000 ton. Zmogljivost naftnih rafinerij bo narasla od 900.000 na

2.000.000 ton. V Podravini bodo odprli nove izvire nafte, v Zagrebu pa zgradili velik petrolejsko-kemični kombinat za proizvodnjo 14.000 ton plastičnih mas. Nova proga Knin — Zagreb, Jadranska magistrala in Zagorska cestna magistrala bodo krepko izboljšale povezavo Hrvatske s Crno gorjo in Slovenijo. Zaradi vlaganja v gospodarstvo se bo nacionalni dohodek na prebivalca povečal od 167.000 na 218.000 dinarjev.

Primorsko gospodarstvo na Hrvatskem se bo v prihodnjih letih znatno okrepilo. Za ribištvo je namenjenih 13 milijard dinarjev. Naše morskoro ribištvo bo dobilo 174 novih ribiških ladij za lov na Jadranu in Atlantiku. Pomorska flota bo povečana za več novih ladij.

V kmetijstvu LR Hrvatske bo v prihodnjih petih letih povečana posebna skrb živinoreji. Družbeni kmetijski sektor bo za dvakrat povečal površine za žita in druge kulture. Letni dvig kmetijske proizvodnje bo znašalo 8,5% v socialističnem sektorju pa 25%.

LR Bosna in Hercegovina:

Modernizacija proizvodnje

Razen krepitve energetske osnove vsebuje petletni načrt Bosne in Hercegovine modernizacijo strojne idustrije, da bi tako s serijskim načinom dela in sodobnejšimi tehnološkimi postopki dosegli večje proizvodnje. Prizadevanja v tej republiky bodo usmerjena tudi v osvajanje finalnih proizvodov v industriji, ki naj letno dvigne proizvodnjo za 15,5%. S tem bo zagotovljena zaposlitev za 154.000 novih delavcev.

Ta naša republika je že doslej znana po proizvodnji jekla. Na koncu petletnega načrta bodo železarne v Bosni in Hercegovini proizvajale milijon ton te dragocene kovine, nekaj let kasneje pa že 1 milijon 700.000 ton. Povečala se bo tudi proizvodnja takih artiklov, ki jih pred nekaj leti še niso proizvajali,

ki, kot so azbest, televizorji, radijski aparati, pisalni stroji, motorji, motocikli in papir. Vse to bo vplivalo, da bo družbeni proizvod v prihodnjih petih letih narasel v BiH za 13% in tako za 2% presegel jugoslovansko povprečje.

V LR Bgsni in Hercegovini živi 58% prebivalstva v nerazvitih krajih. Za razvoj teh področij je namenjenih nad 300 milijard.

LR Slovenija:

Večja proizvodnja v tovarnah

Industrijska proizvodnja v Sloveniji naj bi se v prihodnjih petih letih povečala za 70%. To ne pomeni, da bomo gradili številna podjetja, temveč da bomo čimbolj izkoristili industrijske kapacitete. Čeprav kmetijska proizvodnja za Slovenijo ni najbolj značilna, predvideva petletni načrt, da bo proizvodnja na socialističnih posevkih in pri individualnih proizvajalcih narasla letno za 10%. Na koncu leta 1965 bo imel družbeni sektor v svojih rokah 40% kmetijske proizvodnje.

Večja industrijska proizvodnja bo vplivala, da se bo družbeni proizvod dvignil od 413 na 713 milijard dinarjev. To bo pripomoglo, da se bodo fondy osebne potrošnje povečali za 50% in da bo dobilo zaposlitev še 102.000 delavcev.

LR Makedonija:

Trikrat večje investicije

V programu petletnega razvoja Makedonije ima po-

membno mesto krepitev osnovnih fondov v gospodarstvu. Računajo, da bodo investicije v te fondy znašale 440 milijard dinarjev — skoraj trikrat več kakor v predhodni štiriletni dobi. Industrija in rudarstvo bosta porabila največji del teh sredstev — 190 milijard dinarjev, kmetijstvo pa 58 milijard.

V prihodnjih letih bo Makedonija dosegla znatno hitrejši razvoj celotnega gospodarskega življenja kakor v minulih desetih letih. Za poživitev industrializacije bodo zgradili veliko železarno v Skopju, dve kemični tovarni in več manjših industrijskih objektov. Gospodarske dejavnosti bodo zaposlile nad 92.000 novih delavcev.

Ugodno podnebje omogoča, da bo Makedonija tudi v kmetijstvu dosegla več, kakor prej. Okrog Bregalnice, Strumice in Povardarja bodo meliorirali več deset tisoč hektarov zemljišč. Z nabavo nove mehanizacije in večjo uporabo sodobne agrotehnike se bo povečala proizvodnja industrijskih rastlin.

LR Črna gora:

Osnova za dvig narodnega dohodka

Gospodarstveni ki Crne gore bodo v prvih letih novega petletnega načrta usmerili svojo dejavnost v dograditev začetih objektov in uresničevanje obsežnega programa zajamčenih investicij iz prejšnjega razdobja. Na Cetinju bodo zgradili tovarno obutve, v Titogradu tovarno trikotaže, v Kotoru drsnih ležajev. Nadalje bodo zgradili normalnoirno progo Titograd — Bar, preokceansko ladjo z 10.000 ton nosilnosti, dve tekstilni tovarni v Titogradu in tovarno lesonita in vezanin plošč v Bijelem Polju in Ivanogradu, vse to v skupni vrednosti okrog 19 milijard dinarjev. To je obsežen del velikega programa zajamčenih investicij, ki bo realiziran že v prihodnjem letu. Zaradi izjemnega zemljepisnega položaja Crne gore v odnosu na druge naše republike bo za gradnjo in modernizacijo prometnih komunikacij v prihodnjih letih potrošenih 60 milijard dinarjev. Sodiijo pa, da bo vprašanje prometa še nadalje med največjimi težkocami v razvoju gospodarstva Crne gore. Od 150 milijard dinarjev, kolikor jih je namenjenih za razvoj gospodarstva, odpade 85% sredstev za potrebe prometa in industrije. Družbena skupnost bo tudi v novem petletnem načrtu materialno pomagala Crni gori kot gospodarsko nerazviti republiki. Iz splošnega investicijskega fonda bo izločenih okrog 35 milijard dinarjev za zgraditev različnih objektov predelovalne idustrije.

»ŽELEZNINA«: za Novo leto 5 odstotkov popusta!

Trgovsko podjetje »ŽELEZNINA« v Novem mestu vam nudi v poslovalnicah

- ŽELEZNINA — pri mostu
- ŽELEZNINA — BARVE na Glavnem trgu
- AVTODELI — na Glavnem trgu

od 26. decembra do vključno 31. decembra vse blago, razen motornih vozil, s posebnim 5-odstotnim novoletnim popustom. 5-odstotni popust velja za nakup blaga v gotovini ali pa s čeki (za potrošniška posojila). — Pri nakupu vseh rezervnih delov in vsega drobnega blaga v poslovalnici AVTODELI: 5 odstotkov popusta! V dneh izrednega nakupa bodo poslovalnice odprte vsak dan nepretrgoma od 7. do 19. ure, v nedeljo, 31. decembra, pa od 7. do 12. ure.

Popust ne velja za gospodarske organizacije in ustanove.

- POTROŠNIKI: izkoristite ugodno priložnost!
- KUPUJTE BLAGO s popustom v poslovalnicah trgovskega podjetja »ŽELEZNINA« v Novem mestu!

KRMELJ

KRMELJ

Potrošniki premoga!

Kupujte najboljši in najcenejši slovenski lignit! Znižanje cen posameznih vrst od 150 do 370 din pri toni, razen tega znižani prevozni stroški!

Rudnik Krmelj

Črnomelj: kljub težavam za štirideset odstotkov večja proizvodnja

Predsednik občinskega odbora SZDL v Črnomlju tov. Franc Štajdohar in podpredsednik občine tov. Franc Košir sta našela samo majhen del vsega, kar je bilo v letu 1961 zgrajeno, povečano ali preurejeno. Uspehov in težav — obojega je bilo dovolj, priobčeni razgovor pa je samo izrez iz pestrega življenja črnomaljske komune v letošnjem letu.

V črnomaljski komuni smo letos kljub mnogim težavam povečali proizvodnjo približno za 40 odst. Ta uspeh je posledica velikih naporov, prejšnjih nalog, povečanja storilnosti, pa tudi povečanja števila zaposlenih. Največ smo investirali v osnovne industrijske objekte: v Belt, Bešad, Belokranjko in rudnik Kanizarico.

Sorazmerno največ sredstev je bilo vloženo v kmetijstvo. Porabili smo jih za nadaljevanje velikih investicij na nekdanjih stejninskih površinah, ki so že letos dale dokaj lep pridelek in bodo tudi v bodoče osnova družbene kmetijske proizvodnje v naši komuni.

V povečani Belokranjki se je zaposlilo letos 120 žena, z njeno pomočjo pa smo ustanovili tudi Zavod za zaposlovanje invalidov. S tem smo rešili dva težka problema: zaposlitev žena in invalidov. Za Vinico pa veliko pomeni novi obrat, ki ga je letos tam ustanovila Belokranjka.

Ze zdaj se pripravljamo na čas, ko bo preurejena cesta čez Gorjance povežala naše turistično dokaj zanimivo področje z ostalim svetom. Temeljni kraken smo našemu turizmu postavili letos, ko smo odprli Hotel Lahinja v Črnomlju, ki je odpravljal stalno pomanjkanje prenočišč. Drugi takšen objekt je cam-

ping na Vinici. Letos smo ga dogradili do II. stopnje; gostinski obrat s 14 ležišči in urejenim dohodom h Koči je bil gostom letos že na voljo. Camping je za viniško področje toliko pomembnejši, ker leži v neposredni bližini avtomobilske ceste Zagreb-Reka.

Novo poštno poslopje v Črnomlju je osnova za avtomatizacijo telefonije in modernizacijo poštne službe v komuni. Tudi poštne prostore na Vinici in v Adlešičih smo preuredili letos. Solo v Dragatušu, ki je bila dolga leta problem, smo spravili pod streho. Zelezniška postaja v Semiču, ki je bila enak problem vsa leta po vojni, je obnovljena. Poplavni del ceste pri Dragatušu z ostrim ovinkom je preložen in zgrajen nov most. Preuredili smo cesto na Mirno goro, tako da lahko pripeljejo do doma vsa motorna vozila. Pet sob v tej obetajoči planinski postojanki smo opremili s sodobnim pohištvo.

Letos je zasvetila elektrika v vaseh Nova Lipa, Drežnik, Mala Lahinja in Knežina. Semič je v okviru proslave 20. obletnice revolucije močno olepšal svoje lice. S prispevki republiških organov in s sodelovanjem prebivalcev se je izpremenil v komunalno

urejeno naselje z asfaltirano cesto, s preurejeno prosvetno dvorano, klubskimi prostori, lepim spomenikom padlim in z urejenimi pokopališčem. Tudi Črnomelj je v pripravi na letošnjo proslavo pridobil več novih komunalnih naprav: urejena je glavna ulica in tista za stavbo osemletke, preurejena je cestna razsvetljava, hkrati pa smo po desetih letih dokončno uredili veličasten spomenik padlim — na Gričku. V Črnomlju smo letos z družbenimi sredstvi dogradili tudi 37 stanovanj. Seveda pa je bilo razen tega precej stanovanj zgrajenih s sredstvi zasebnikov.

Franc Košir, podpredsednik ObLO Črnomelj (levo) in Franc Štajdohar, predsednik ObO SZDL Črnomelj, naštevata uspehe in težave črnomaljske komune v preteklem letu.

Brežice: dejavnost, ki ji pravimo napredek

Ob zaključku gospodarskega leta navadno sečujemo vse uspehe, ki smo jih dosegli v tistem letu, pa tudi probleme, ki jih bomo morali rešiti šele v naslednjem obdobju. Obojega je v brežiški komuni dovolj, mi pa bi se pomudili v glavnem le pri zaključkih, ki pomenijo napredek v tej komuni. Oceniti jih je pomagal predsednik občinskega odbora Socijalistične zveze v Brežicah Vinko Jurkas, ki je odgovoril na nekaj naših vprašanj.

Tovariš predsednik, kako ocenjujete gospodarsko, družbeno in politično dejavnost brežiške komune ob koncu leta? Ali menite, da je bil napravljen znan napredek, in če je, katero dejavnost bi po uspehu postavili na prvo mesto? Kako se to odraža v družbenem standardu?

— Mislim, da je naša komuna prav letos vložila v delo vsaj toliko naporov kakor prej nekaj let skupaj. Sledovi te prizadevnosti so vidni vseh povsod. Če ni šlo tako, kot smo pričakovali, je glavni vzrok temu pomanjkanje sredstev. Začel bi kar s kmetijstvom in lahko uvodoma naglasim, da sta najbolj zaslužna za njegov napredek kmetijsko gozdno gospodarstvo in kmetijska zadruga. Ti dve kmetijski organizaciji sta v tem letu z velikim deležem razveselili ne samo kmetijske strokovnjake v komuni, pač pa vse gospodarstvenike v okraju, zlasti pa tiste, ki so neposredno vključeni v kmetijsko proizvodnjo. Nihče ne more zanikati prizadevnosti, s katero je kmetijsko gozdno gospodarstvo rešilo vprašanje velikih plantažnih nasadov v Vrblju in zgradilo vrsto novih objektov. Razveseljuje je tudi to, da je ta kmetijska organizacija prešla na intenzivno proizvodnjo v kmetijstvu in gozdarstvu. Ta enoletni uspeh je omenjen tudi zategadelj, ker je le malko pomislil, ki v komuni organizacija, ki bi v pitem letu zmogla tak napredek. — Za kmetijskim gozdom gospodarstvom bržčas prav nič ne zaostaja BREŽIŠKA KMETIJSKA ZADRUGA, ki je vse leto vlagala velika sredstva za napredek kmetijske proizvodnje. Na tem

postavili na prvo mesto? Kako se to odraža v družbenem standardu?

— Mislim, da je naša komuna prav letos vložila v delo vsaj toliko naporov kakor prej nekaj let skupaj. Sledovi te prizadevnosti so vidni vseh povsod. Če ni šlo tako, kot smo pričakovali, je glavni vzrok temu pomanjkanje sredstev. Začel bi kar s kmetijstvom in lahko uvodoma naglasim, da sta najbolj zaslužna za njegov napredek kmetijsko gozdno gospodarstvo in kmetijska zadruga. Ti dve kmetijski organizaciji sta v tem letu z velikim deležem razveselili ne samo kmetijske strokovnjake v komuni, pač pa vse gospodarstvenike v okraju, zlasti pa tiste, ki so neposredno vključeni v kmetijsko proizvodnjo. Nihče ne more zanikati prizadevnosti, s katero je kmetijsko gozdno gospodarstvo rešilo vprašanje velikih plantažnih nasadov v Vrblju in zgradilo vrsto novih objektov. Razveseljuje je tudi to, da je ta kmetijska organizacija prešla na intenzivno proizvodnjo v kmetijstvu in gozdarstvu. Ta enoletni uspeh je omenjen tudi zategadelj, ker je le malko pomislil, ki v komuni organizacija, ki bi v pitem letu zmogla tak napredek. — Za kmetijskim gozdom gospodarstvom bržčas prav nič ne zaostaja BREŽIŠKA KMETIJSKA ZADRUGA, ki je vse leto vlagala velika sredstva za napredek kmetijske proizvodnje. Na tem

mestu bi spet lahko omenili številne nove hleve, s katerimi je KZ rešila precej pereč problem v reji živine. Če bi šli po vrsti, bi morali najprej omeniti Čaške Toplice, kjer je KZ uredila na enem hektaru tople grede. To je nedvomno spodbuden korak k boljši preskrbi z zelenjavo in povrtninami vse brežiške komune, pa tudi večje dela novomeškega okraja. Razen mehanizacije, s katero je zadruga obogatila svoj strojni park (trije novi kombajni itd.), bi veljalo pohvaliti še skrb zadruga za ureditev raznih prostorov v njenih obratih. Tako se je kmetijska zadruga z vso vneto zavzela za izgradnjo poslovnih prostorov in skladišč v Dobovi ter za nove hleve in stanovanja delavcev in uslužbencev v obratu v Cerkljah. Če bi analiziral vrednost uspehov v kmetijstvu, bi nedvomno pohvalil posebno prizadevnost teh dveh organizacij, ki sta prileli do tolikšnih uspehov največ z lastnimi sredstvi.

Gospodarske organizacije, zlasti nekatera podjetja, niso pokazale kakšnih posebnih uspehov. Omenil bi le kovinsko delavnico v Dobovi, ki je letos zgradila novo proizvodno dvorano.

Z Spodnje Posavje, predvsem za Brežice z okolico, je velikega pomena novo zgrajeni trakt brežiške bolnišnice. To bo lahko sprejela na zdravljenje veliko več bolnikov, predvsem pa ljudi iz raznih krajev Spodnjega Posavja in Hrvaške. To so bile res koristno vložene investicije, ki se bodo ob pametnem gospodarjenju kaj kmalu bogato obrestovale.

Nadalje bi omenil skrb za gradnjo stanovanj. Letos so ObLO, kmetijske in gospodarske organizacije ter vojne ustanove začele graditi 96 stanovanj, med katerimi jih je nekaj že vseljivih. Stem je bil storjen napredek tudi v splošni skrbi za človeka, ki mu moramo zlasti v novem gospodarskem sistemu posvečati čim več pozornosti.

Ta razgibana dejavnost se lahko označi še drugače. Napredek določene ponazarjajo številke, če jih primerjamo z lanskega leta dosegli: v letošnjem tretjem četrtletju se je v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta družbeni bruto proizvod povečal za 22,4 odstotka, narodni dohodek za 20,6%, in osebni dohodek za 34 odst. Hkrati se je povečala produktivnost za 24 odstotkov.

Ko ugotovljamo ogromen napredek v gospodarstvu, naj omenim še DELO SOCIJALISTIČNE ZVEZE, ki zavzema v hitrem porastu zelo odgovorno mesto. Razveseljuje to, da se je pri krajevnih odborih SZDL oblikovalo že 28 sekcij. Z zaradi splošnega pomanjkanja prostorov se pomanjkljivo opravljajo svoje delo. Vendar je nekaj uspehov, ki jih velja omeniti: predvsem so sekcije prevzgojile ljudi, kmetovalce, da so že začeli razmišljati o boljšem pridelku, predvsem o pogodbenem sodelovanju.

Napredovanje rezervistov

Pretekli četrtek je bila v Novem mestu slavnostna seja okrajnega odbora ZROP. Med drugim so se je udeležili predstavniki oddelka za narodno obrambo pri ObLO v Novem mestu, pripadniki JLA in rezervni oficirji. S posebnim delom DSNO, ki so ga prebrali na tej seji, je napredovalo v višji čin 19 rezervnih oficirjev s področja novomeške občine.

Sevnica: zadovoljiv napredek

Ko smo nedavno obiskali predsednika občine Karla Kolmana in ga zaprosili za razgovor o razvoju in napredku gospodarstva v občini, nam je smejse se dejal: »Lahko je o uspehih pisati, toda teže jih je doseči.« Po tem nam je povedal tole:

— Okrog 2000 delavcev, zaposlenih v družbenem gospodarstvu, je letos v devetih mesecih uresničilo v občinskem merilu 76 odst. bruto dohodka in 75 odst. narodnega dohodka. Kopitarna je obveznost izpolnila z 89 odst., Mizarška zadruga z 81 odst., konfekcija »Lisca« s 85 odst., gostinstvo podjetje v Sevnici z 82 odst., gostinstvo v Šmarju pa celo s 110 odst. Obveznosti pa niso izpolnili rudniki v Krmelju, Jugotinin in gradbeno podjetje »Marok«.

Tovariša predsednika smo vprašali, zakaj nekatera podjetja obveznosti niso izpolnila. Pojasnil je, da so za to v glavnem objektivni razlogi. V rudniku v Krmelju je problem zaradi prodaje premoga. Zato naj bi že prihodnje leto začeli graditi novo opekarno v Krmelju in razširili kovinsko delavnico. V Jugotininu je v glavnem nastal zastoj zaradi uvoza tanina, prevelikih zalog proizvodov, dragih surovin in remonta v podjetju. Problem Jugotinina je mogoče rešiti edino z gradnjo nove tovarne lesonitnih plošč. To pa bi morala podpreti republika in okraj. Pričakujejo, da se bodo gospodarske razmere v gradbenem podjetju »Marok« sčasoma izboljšale.

Zanimali smo se tudi, kako je bilo z investicijami v tem letu. Kmalu smo

ugotovili, da je bila investicijska politika občine Sevnica pravilna. Vlagali so denar tam, kjer je bilo najbolj potrebno in hkrati koristno. Kopitarna je izvršila večjo preobnovo, podjetje »Marok« je nabavilo stroj za izdelovanje specialnih zidakov, konfekcija »Lisca« je kupila več modernih šivalnih strojev, Mizarška zadruga pa je pripravila investicijski program za razširitev obrata.

V Sevnici so zgradili 12-stanovanjski blok in dogradili 6-stanovanjsko stavbo v Krmelju. Dogradili so tudi zdravstveni dom v Krmelju, v katerem posluje tudi lekarna.

Kmetijski zadrugi v Sevnici in Tržišču-Sentjanžu sta si nabavili novo mehanizacijo v skupni vrednosti okrog 48 milijonov dinarjev.

Tovariš predsednik nam je na koncu dejal, da so se podjetja v glavnem prizadevala doseči čimveč. Ti uspehi pa bi bili nedvomno še večji, ko bi podjetja razpolagala z večjimi obratnimi sredstvi.

V razgovorih so v vseh komunah poudarili velik pomen novega gospodarskega sistema, utrjevanja komunalnega sistema in tega, da je bilo leto 1961 jubilejno leto 20. obletnice revolucije. Vse troje je še bolj strnilo naše delovne ljudi pri vsakdanjem delu. Težav in uspehov — obojega je bilo dovolj. V letu 1961 — lahko bi mu rekli prelomno leto — pa je prav povsod dobila novo veljavo komuna, ki ne vidi več samo posameznega kolektiva ali področja, ker sta njeno delo in skrb usmerjena širše. Občani pa ne vidijo v komuni zgolj upravnega aparata, ampak ustanovo, h kateri se z zaupanjem zatekajo po pomoč in so jo hkrati tudi sami pripravljali podpreti. Prav zato niti uspehi niti težave niso več samo stvar posameznikov ali podjetja: oboje je skupna zadeva vse komune. Prav zato ocenjujejo ti razgovori vse uspehe in težave v preteklem letu z mnogo širšega stališča.

Videm-Krško: uspešno gospodarsko leto in lep napredek občine

V videmsko-krški občini je bil v prvem letu planskega obdobja 1961-1965 dosežen velik gospodarski napredek. Ob zaključku uspešnega leta smo obiskali predsednika občine Staneta Nuričiča in mu zastavili več vprašanj.

Naštetje nam, tovariš predsednik, pomembnejše gospodarske uspehe v občini.

Menim, da smo v tem letu dosegli zadovoljiv gospodarski razmah. Družbeni plan je za letošnje leto predvideval povečanje celokupne proizvodnje v primerjavi z lanskim letom za 13,5 odstotka, narodnega dohodka pa za 10,13 odstotka. Gospodarske organizacije so dosegle v prvih 9 mesecih 77,8 odstotka družbenega bruto proizvoda, 82,7 odstotka narodnega dohodka in 76,8 odstotka čistega dohodka. Sredstva za bruto osebne dohodka so bila izkoriščena 79-odstotno. Ti podatki dokazujejo, da je bil družbeni plan za leto 1961 realno postavljen, in hkrati zagotavljajo, da bo plan v celoti dosežen in celo za nekaj odstotkov presežen.

Zanima nas, kako so bile uporabljene predvidene investicije?

Investicije so bile uporabljene načrtno. Usmernjene so bile na dobavo drugega papirnega stroja za tovarno celuloze in smo zanemarjali ostalih majhnih potreb. Tovarna celuloze in likerjev si je letos nabavila nove stroje, v konfekciji papirja

pa dokončujejo gradnjo poslovnih prostorov. Obrat tovarne perila v Kostanjevici si je nabavil stroje in se vselil v preurejene prostore kostanjevškega gradu. Tudi Obino podjetje in Mizarstvo v Krškem sta se vselila v nove delavnice. V brešaniški elektrarni je pričel obratovati drugi agregat, v Kostanjevici pa je urejena sodobna restavracija. Investicije so bile dodeljene tudi mizarjskim obratom v Prekopi, Kostanjevici, Brešanici in drugim.

Letos je bila zaključena elektrifikacija vasi v Gorjancih. V teku je elektrifikacija Kostanj-

ka, Lokev in drugih vasi pod Bohorjem.

Asfaltirana je bila cesta od Krškega do avtomobilske ceste, skozi Brešnico in delno na Vidmu.

Pričeli smo graditi 12-stanovanjski blok na Serovem in v Brešanici ter stavbo za učiteljsko na Velikem Trnu, v kateri bo tudi dvorana za kulturne potrebe kraja. Na Raki je bil za prosvetne delavce dograjen štiristanovaljski blok, na Vidmu pa stanovanjska zgradba s poslovnimi prostori in 24-stanovanjska stavba.

Izdelani so načrti za nov zdravstveni dom v Vidmu-Kr-

škem. Na Senovem so stavbo bivšega ObLO preuredili v moderen zdravstveni dom, za zdravstveno postajo v Kostanjevici pa smo odkupili stavbo.

Ali je opaziti napredek tudi pri kmetijskih združenjih?

Nedvomno so tudi kmetijske zadruga veliko prispevale k skupnemu gospodarskemu uspehu v občini. Kmetijska zadruga v Vidmu-Krškem je povečala hektarski donos, saj je znašal pri pšenici 42 mq, ječmenu 43 mq in ovsu 24 mq. Povečala je število živine od 33 na 138 glav in odkupila ter prodala 85 vagonov kmetijskih pridelkov. Zadruga je znatno izpopolnila tudi svojo mehanizacijo ter povečala zemljišče na 100 hektarov.

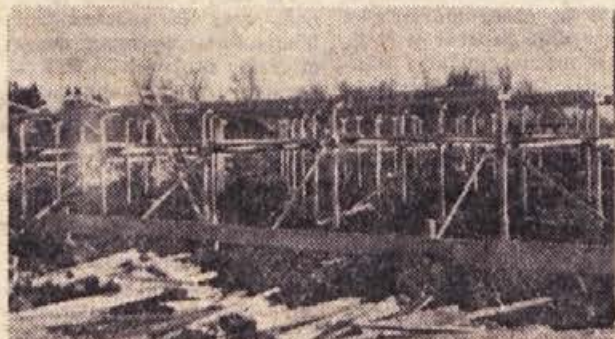
Kmetijska zadruga v Kostanjevici je povečala lastno zemljišče za 100 hektarov.

Kmetijska zadruga v Brešanici je prevzela v zakup za daljšo dobo nad 100 hektarov zemlje, ustvarila živinorejski obrat in ga povečala z nadaljnjimi 70 glavami pitane in plemenke živine.

Tudi kmetijsko posestvo »Matija Gubec« v Leskovcu je letošnje leto uspešno zaključilo, ker je sadje dobro obrodilo.

Vse zadruga so plan pogodbeno proizvodnje belih žit dosegle s 103,7 odstotka in vključile v pogodbeno proizvodnjo 1510 kmetijskih proizvajalcev.

Izvršitev letošnjega plana daje trdno osnovo za hiter gospodarski razvoj komune in izpolnitev petletnega gospodarskega programa, ki predvideva povečanje proizvodnje.

10 tisoč kvadratnih metrov toplih gred, ki jih bo ogrevala vroča voda, obsega bodoča vrtnarija brežiške kmetijske zadruga v Čaških Toplicah. Objekte gradi SGP Pionir iz Novega mesta. Računajo, da bo prihodnje leto nova vrtnarija že delala. — Na sliki: pogled na gradbišče pred zadnjim snegom.

Novo hortikulturno društvo

22. decembra je bil v Novem mestu ustanovni občni zbor hortikulturnega društva. Kot gostje so se ga iz Ljubljane udeležili predstavniki republiške zveze inž. Jelka Kraigher, inž. Lojze Funkelj in inž. Dušan Ogrin, uvodne besede, v katerih je zelo lepo nakazala velike naloge novega društva in potrebe po njem, pa je imela podpredsednica OLO inž. Vilma Pirkovč. Na ustanovnem obnem zboru so potrdili pravila društva ter izvolili upravni in nadzorni odbor.

Metlika: proizvodnja in komunalni problemi so enakovredni

Pomenku s predstavniki iz metliške komune bi morda lahko rekli »bilančni« razgovor, saj je v njem nanizano marsikaj iz razvoja v preteklih 12 mesecih. Sekretar komiteja ZKS tov. Janez Dragoš, predsednik ObLO SZDL tov. Ivan Škof in načelnik oddelka za gospodarstvo na občini tov. Franc Molek so našli mnogo tega, kar je 7 tisoč občanov ustvarilo v preteklem letu.

Za vse leto 1961 je značilno tesnejše sodelovanje prebivalcev in kolektivov s komuno, prav temu pa je pripisati večji del uspehov. Gospodarstvo je močno povečalo proizvodnjo, število zaposlenih pa je naraslo od 850 na 1100. Industrijska proizvodnja je bila letos

svetni dom, začeli graditi novo pekarno ter uredili lepe klubske prostore. Metličani so za komunalno ureditev mesta prispevali 2 milijona dinarjev s samoprispevkom.

Letos urejeni obrati družbene prehrane v Beti, Novoteksu in Lesno prede-

trebni načrti pa so že izdelani.

Ne smemo pozabiti Invalidskega podjetja, ki je letos povečalo število zaposlenih od 20 na 60 ljudi in rešuje v naši komunji težak problem zaposlovanja in pručevanja invalidov ter za delo manj zmognih oseb.

Naj omenimo še najpomembnejše uspehe in novosti na podeželju. Letos smo dobili dve novi železniški postaji: v Gradacu in Podzemlju; s sodelovanjem prebivalcev pa smo pri šoli v Podzemlju dogradili učilnico in stanovanje za učitelja (prebivalci so prispevali skoraj tretjino sredstev). Radovičani so sami preuredili nekdanjo zidnico v prosvetno dvorano, na Suhorju pa se prebivalci pripravljajo na gradnjo prosvetnega doma, v katerem bosta tudi dve stanovanji za učitelje. V ta namen so že zbrali za blizu milijon dinarjev materiala. Krajevni odbori so pri popravilih s pomočjo prebivalcev potrožili sredstva, ki so jih dobili iz proračuna.

Dvajseto obletnico slavne JLA smo v okraju zares svečano proslavili. Dolga je vrsta prireditev in proslav, kjer smo skupaj z borci JLA obudili spomin na borbo in povojno graditev. Na družabnih večerih za pripadnike JLA smo znova okrepili vezi s tovariši v vojski, številni obiski pred 22. decembrom pa so pravičito okrepili tovarištvo med delovnimi ljudmi in njihovo oboroženo silo. — V Novem mestu je bila razstava z naslovom »Vojaški dnevi«, predsednik ObLO je sprejel predstavnike JLA, videli smo več vojaških filmov in pod. Med najlepšimi je bila akademija v Novem mestu, na kateri je govoril podpolkovnik Milivoj Bulatović. Na nov način organizirana prireditev je požela splošno priznanje; sodelovanje pionirjev, mladine, pevcev in orkestra novomeške SVOBODE ter vojakov iz novomeške garnizije je rodilo nepričakovano lep uspeh. — Mladina iz vseh delov okraja nam poroča o obiskih borcev iz vrst JLA, o akademijah in drugih srečanjih s tovariši iz vojske. Premalo imamo prostora, da bi lahko poročali o vseh počastitvah 20. obletnice ustanovitve JLA in začetka naše revolucije. Ugotovili pa smo lahko znova in povsod, da so vezi med ljudstvom in njegovo revolucionarno oboroženo silo neporušljive!

Od leve proti desni: Janez Dragoš, sekretar ObK ZKS, Ivan Škof, predsednik ObLO SZDL in Franc Molek, načelnik oddelka za gospodarstvo med razgovorom o razvoju metliške komune v letu 1961.

za več kot pol milijarde višja, predvsem zaradi lastnih sredstev, ki so jih kolektivi vložili vanje. Skupaj z ostalim gospodarstvom je močno prehitela kmetijstvo, ki je bilo v prejšnjih letih osnovna panoga.

V preteklem letu smo rešili mnoge komunalne probleme. To je v Metliki v veliki meri omogočil urbanistični načrt, ki je sicer res nastal deset let in več, vendar je bil to prvi korak, ki je sprejel predstavlja trdno osnovo za bodoči razvoj mesta. Kaj smo napravili v Metliki letos? Uredili smo pločnike, dovoze in parkirne prostore, nasade v mestu, preuredili in izboljšali javno razsvetljavo ter pričeli preurejati cesto proti železniški postaji. Obnovili smo pro-

lovalnem podjetju nudijo delavcem topel obrok in kosilo za tiste, ki so zaposleni v manjših podjetjih, urejamo pa že podoben obrat v Invalidskem podjetju. Tudi javno kopališče z 12 prhami že pripravljamo. Novi hotel v Metliki bo zgrajen čez nekaj let, pripravljala dela pa so se začela letos.

S pripojitvijo posestva Mestni log h kmetijski drugi je le-ta dobila prepotrebna skladišča, ki na posestvu prej niso bila dovolj izkoriščena, hkrati pa se bo Mestni log lahko z zakupom, odkupom in arondacijo okoliških zemljišč razvil v večji proizvodni obrat zadrage. Obnova vinogradov je letos dobila določene oblike, saj imamo pripravljenih 83 ha vinogradniških površin, po-

Predsednik ljudskega odbora novomeške komune tov. Ludvik Golob in podpredsednik tov. Sergej Thorževski sta že v začetku razgovora poudarila, da bo v tako kratkem času težko naštetati celo zgolj največje uspehe, ki smo jih v novomeški občini zabeležili v letu 1961. Kljub temu nista odrekala naši radovednosti. Zato prosimo bralce, naj sami podrobneje razmislijo o tem, kar je novega v njihovem neposrednem okolju.

Že v začetku je treba povedati, da sta nam prostor in čas tako skopo odmerjena, da se bomo morali omejiti zgolj na naštevane. Zato naj že v začetku poudarimo, da so vsi uspehi, doseženi v preteklem letu, plod kolektivnega dela vseh prebivalcev in vseh delovnih kolektivov, ki so prav v letošnjem letu močnejše kot kdajkoli poprej zrasli s komuno v enotno celoto.

Ko se vprašujemo, kaj je letošnji največji uspeh, lahko brez pomisleka odgovorimo: to, da je ljudski odbor letos osvojil novi sistem dela, ki pri reševanju vseh problemov upošteva perspektivni razvoj. Ko smo letos začeli urjaviti komunalni sistem v novomeški občini, smo predvsem želeli ustvariti tesnejšo povezanost organov družbenega upravljanja in delavskega samoupravljanja in s tem pridobiti v prednosti izkušnje zaupanje v komuno. Uspehi smo že ustva-

riti prej prekinjeni stik z volivci in političnimi ter družbenimi organizacijami, zavedamo pa se, da bo treba na tem področju še veliko delati.

Posledice novega gospodarskega sistema je čutil povsod. Novi sistem je uveljavil gospodarska načela, ki jih morajo organi samoupravljanja v podjetjih upoštevati resneje kot doslej. Tu mislimo na ekonomičnost in rentabilnost poslovanja ter na produktivnost dela. Odveč bi bilo tajiti, da so pri tem živo izstopile mnoge objektivne in subjektivne težave, ki smo jih prej marsikje odlagali. Razumljivo je, da so se vzporedno s tem povečale zahteve po razširjeni reprodukciji in po nadaljnjem investiranju. Hkrati s tem pa je razvoj zahteval tudi skladnejše odnose v proizvodnji in v organizaciji poslovanja s posebnim ozirom na blaginjo proizvodnje in na tržišče. Razveseljivo je, da ugotavljamo takšno utrjevanje proizvodnje v mnogih podjetjih, ki so bila v polletju in v triletnem letu še problematična.

V letošnjem družbenem planu smo sprejeli zelo velike naloge. Natančnejši podatki za vse leto se nimamo, vendar o uspehu dovolj zgovorno pričča dejstvo, da smo v triletnem letu ustvarili 77,5 odstotka družbenega bruto proizvoda, ki je bil letos povečan bolj kot kdajkoli doslej.

Leto 1961 smo poleg vsega začutili tudi to, da bo treba skrbeti razen za osnovne gospodarske panoge tudi za razvoj trgovine, gostinstva in komunalnih služb.

Investiranja so bila precejšnja sredstva bodisi za nadaljevanje že prej začelih del, bodisi za nove gradnje. Proizvodni prostori Iskre so pod streho, dograjena je nova »Sedova« hala v Novoteksu, IMV je močno povečala svoje objekte, zgrajeno je bilo novo poštno postopje, položeni so bili novi telefonski kablovi v Novem mestu, skratka lahko trdimo, da so kolektivni precej povečali svoja osnovna sredstva.

Tudi komunalnih del smo opravili precej: v vseh krajevnih središčih je urejena javna razsvetljava, elektrificirane pa so bile vasi Aldovec, Križe, Brezova reber, Hlinje, Ratje in Lipje. Zgrajenih je bilo 3 trans-

birokracije, ki je do nedavnega kratila pravice delavcev.

To bi bili enoletni uspehi trebanjske komune, o katerih lahko občani s ponosom govorijo. Nadaljnja krepitev družbenih odnosov na vseh področjih dejavnosti pa bo v prihodnjem gospodarskem obdobju pripomogla k še večjim uspehom.

Novo mesto: našli smo pot do volivcev

Predsednik ljudskega odbora novomeške komune tov. Ludvik Golob in podpredsednik tov. Sergej Thorževski sta že v začetku razgovora poudarila, da bo v tako kratkem času težko naštetati celo zgolj največje uspehe, ki smo jih v novomeški občini zabeležili v letu 1961. Kljub temu nista odrekala naši radovednosti. Zato prosimo bralce, naj sami podrobneje razmislijo o tem, kar je novega v njihovem neposrednem okolju.

Že v začetku je treba povedati, da sta nam prostor in čas tako skopo odmerjena, da se bomo morali omejiti zgolj na naštevane. Zato naj že v začetku poudarimo, da so vsi uspehi, doseženi v preteklem letu, plod kolektivnega dela vseh prebivalcev in vseh delovnih kolektivov, ki so prav v letošnjem letu močnejše kot kdajkoli poprej zrasli s komuno v enotno celoto.

Ko se vprašujemo, kaj je letošnji največji uspeh, lahko brez pomisleka odgovorimo: to, da je ljudski odbor letos osvojil novi sistem dela, ki pri reševanju vseh problemov upošteva perspektivni razvoj. Ko smo letos začeli urjaviti komunalni sistem v novomeški občini, smo predvsem želeli ustvariti tesnejšo povezanost organov družbenega upravljanja in delavskega samoupravljanja in s tem pridobiti v prednosti izkušnje zaupanje v komuno. Uspehi smo že ustva-

riti prej prekinjeni stik z volivci in političnimi ter družbenimi organizacijami, zavedamo pa se, da bo treba na tem področju še veliko delati.

Posledice novega gospodarskega sistema je čutil povsod. Novi sistem je uveljavil gospodarska načela, ki jih morajo organi samoupravljanja v podjetjih upoštevati resneje kot doslej. Tu mislimo na ekonomičnost in rentabilnost poslovanja ter na produktivnost dela. Odveč bi bilo tajiti, da so pri tem živo izstopile mnoge objektivne in subjektivne težave, ki smo jih prej marsikje odlagali. Razumljivo je, da so se vzporedno s tem povečale zahteve po razširjeni reprodukciji in po nadaljnjem investiranju. Hkrati s tem pa je razvoj zahteval tudi skladnejše odnose v proizvodnji in v organizaciji poslovanja s posebnim ozirom na blaginjo proizvodnje in na tržišče. Razveseljivo je, da ugotavljamo takšno utrjevanje proizvodnje v mnogih podjetjih, ki so bila v polletju in v triletnem letu še problematična.

V letošnjem družbenem planu smo sprejeli zelo velike naloge. Natančnejši podatki za vse leto se nimamo, vendar o uspehu dovolj zgovorno pričča dejstvo, da smo v triletnem letu ustvarili 77,5 odstotka družbenega bruto proizvoda, ki je bil letos povečan bolj kot kdajkoli doslej.

Leto 1961 smo poleg vsega začutili tudi to, da bo treba skrbeti razen za osnovne gospodarske panoge tudi za razvoj trgovine, gostinstva in komunalnih služb.

Investiranja so bila precejšnja sredstva bodisi za nadaljevanje že prej začelih del, bodisi za nove gradnje. Proizvodni prostori Iskre so pod streho, dograjena je nova »Sedova« hala v Novoteksu, IMV je močno povečala svoje objekte, zgrajeno je bilo novo poštno postopje, položeni so bili novi telefonski kablovi v Novem mestu, skratka lahko trdimo, da so kolektivni precej povečali svoja osnovna sredstva.

Tudi komunalnih del smo opravili precej: v vseh krajevnih središčih je urejena javna razsvetljava, elektrificirane pa so bile vasi Aldovec, Križe, Brezova reber, Hlinje, Ratje in Lipje. Zgrajenih je bilo 3 trans-

birokracije, ki je do nedavnega kratila pravice delavcev.

To bi bili enoletni uspehi trebanjske komune, o katerih lahko občani s ponosom govorijo. Nadaljnja krepitev družbenih odnosov na vseh področjih dejavnosti pa bo v prihodnjem gospodarskem obdobju pripomogla k še večjim uspehom.

Zahvala novomeške garnizije JLA

Po vseh proslavah letošnjega dneva JLA, se komanda garnizije v Novem mestu najtopleje zahvaljuje za čestitke in sodelovanje vsem meščanom, organizacijam borcev in družbeno-političnim organizacijam ter ustanovam občine in okraja Novo mesto!

»LEDENA DOBA« v Novem mestu

V novomeški vajenski šoli bo do 6. januarja 1962 odprta zanimiva razstava Priradostovnega muzeja Slovenije »Ledena doba«. Doslej je ta poučna razstava obiskala že skoraj vse večje kraje v naši republiki, po 6. januarju pa bodo zbirke vrnili muzeju v Ljubljano. Priporočamo ogled razstave; vstopnine ni!

Prebivalcem Dolenjskih Toplic

Mornar Bogo Strohsack iz Pule želi srečno in uspešno leto 1962 kolektivu Zdravilišča Dolenjske Toplice, kakor tudi ostalemu prebivalstvu tega kraja.

Za Metličane in Bizelance

Vojaka Ivan Križan in Franc Stermecki iz Beograda toplo pozdravljata prebivalce Metlike in Bizeljskega, želeč jim vso srečo in mnogo zadovoljstva v letu 1962.

TREBNJE: spodbudno naprej!

V Trebnjem že lep čas ne pomnijo, da bi njihova komuna dosegla tak napredek, kakršnega beležijo v dvanajstih mesecih letošnjega leta. Najbolj nam to kažejo nekatere gospodarske številke, če jih primerjamo z dosežki lanskega leta: bruto proizvod se je povečal za 19,5 odst., družbeni proizvod za 17,7 odst., narodni dohodek pa za 17,6 odst. Če pa bi ocenjevali na pol šolsko in na pol gospodarsko, bi dobili samo en rezultat: spodbuden napredek. Seveda moramo tu omeniti niz dejavnosti v trebanjski komunji, ki nam jih je pomagal oceniti predsednik občinskega odbora SZDL v Trebnjem Slavko Kržan.

Ob začetku leta 1961 so tudi trebanjsko komuno čakale važne naloge. V prvi vrsti je bilo treba najti primerne oblike za prehod na novi način gospodarjenja in ustvariti trdno podlago za uvedbo novosti, ki jih je ta sistem prinesel. Nekako v ta čas spada tudi združevanje kmetijskih zadrug v močno in obsežno jedro naprednega kmetijstva v komunji, s sedežem v Trebnjem. V mnogih gospodarskih organizacijah so začeli razmišljati o rentabilnosti proizvodnje in razširitvi obratov. Tako je tovarna šivalnih strojev »Mirna« začela izdelovati nove glave strojev in s tem še bolj uveljavila dolenjsko industrijo na domačih in tujih tržiščih. Na Mirni pa so dosegli še en omembe vreden uspeh: sušilnica »Gruda« je začela obratovati prav v času, ko je trg zahteval proizvode, ki jih ta obrat izdeluje oziroma predeluje. Morda ne pomeni za trebanjsko komuno nič manj ko-

vinoko servisno podjetje v Trebnjem, od katerega pričakujejo vsi še lepe uspehe. To pa ni nič čudno: v nekaj mesecih se je to podjetje toliko povečalo, da obeta že v nekaj letih postati eden glavnih ustvarjalcev narodnega dohodka v komunji.

Ko naštevamo uspehe glavnih oziroma večjih proizvajalcev v občini, čeprav smo jih našli le nekaj, pa nikakor ne smemo pozabiti lepega napredka komunalne delavnosti. — Z družbenimi sredstvi in s pomočjo občanov, ki so se tudi letos odzvali s samoprispevki ali s prostovoljnimi delom, so bila opravljena velika dela pri gradnji vodovoda iz Trebnja proti Ponikvam, in podobna vodovodna dela na Catežu. Preveč bi se zamudili z naštevanjem vsega, kar so letos prebivalci naredili. Kaže pa omejit, da je bila večina del organizirana na pobudo krajevnih organizacij Socialistične

zveze in krajevnih odborov, zlasti v prvem obdobju leta. Seveda so kasneje domeli, da naloga SZDL ni samo organizirati prostovoljno delo, ampak predvsem politično prevzgojiti državljanke, da ne bodo samo zahtevali in predlagali, ampak bodo tudi sami iskali rešitve. Zadnji rezultati dela Socialistične zveze že govorijo o tem.

Treba pa je pohvaliti tudi nekeho skrb družbe za človeka kot neposrednega proizvajalca in upravitelja. Medtem ko so bili obrati družbene prehrane pred leti v trebanjski občini samo neuresničljiva želja, so danes stvarnost. Tako so podjetja na Mirni pripravila za svoje delavce dva prehranska obrata, ki nudita delavcem za majhen denar topel obrok večkrat na dan.

K skrb za človeka spada tudi gradnja novih stanovanj za delavce, uslužbence in druge državljanke. Stanovanjska zadruga na Mirni se je že močno uveljavila s svojim delom. Podobno zadrugo so ustanovili tudi v Trebnjem, vendar ni začela.

Tudi družbeno upravljanje in delavsko samoupravljanje se v trebanjski komunji lepo razvijata. Razveseljivo je, da je začel letos zbor proizvajalcev z samostojno razpravljanjem o problemih, ki zadevajo njegovo prihodnost, ne pa samo na skupnih sejah obeh zborov Obč. L.O. Na drugi strani se je delavsko samoupravljanje že toliko uveljavilo, da krepko duši

Izmenjava izkušenj

V soboto, 23. decembra, so na skupnem delovnem posvetu izmenjali izkušnje in mnenja predstavniki okrajnega sindikalnega sveta iz Celja in člani našega sindikalnega sveta. Posvetovanja so se udeležili tudi predsedniki in tajniki nekaterih občinskih sindikalnih svetov z našega področja.

Na cestnem odcepu Metlika—Črnomelj in Metlika—Jurovski brod je Sekcija za ceste opravila letos obsežna dela. Položili so 319 m kanalizacije, uredili 22 novih jaskov, razširili cestišče in zgradili odcep k Vinski kleti v Metliki. Porabili so 600 m³ gramoza in odkopali blizu 1.200 m³ zemlje. Skupna vrednost opravljenih del znaša približno 5 milijonov dinarjev.

Robert Schneider je lepo nemško ime. Tega se je Robert Schneider dobro zavedal in ga s ponosom izgovarjal, kjerkoli ga je že potreboval, bodisi v šoli v Prusiji, bodisi kot mesarski pomočnik ali kasneje v kaznilnici, kjer bi moral predsedati deset let zaradi roparskega umora. Pa jih ni predsedal, kajti fašistična Nemčija je potrebovala veliko več morilcev in morilstvo je postalo svetilniški simbol nemškega fašizma.

V tisti nemški kaznilnici so imeli poseben oddelek za nemške Jude in vsak teden so koga teh Judov obsodili na smrt. Na smrt obsojenih niso streljali ne obešali, ampak so jim sekali glave. To ni delo za vsakega, zato so sodniki poiskali med kaznjenci prostovoljce in Robert Schneider je postal na ta način krvnik brez dekreta. Ker pa je znal spretno sekati glave, so mu to šteli v dobro, zlasti ker so bili lastniki odsekanih glav Judje. Za vsako odsekano glavo so mu podarili zavojček cigaret in priboljšek pri menaži in zato je Robert Schneider užival velik ugled pri predstojnikih. Tovariši v skupni celici so se ga v srcu bali, z očmi in jeziki pa so mu peli hvalo, zlasti zato, ker je postal kapo celice. Kapo v celici pa je več kot župan na vasi, kapo celice ni nikoli lačen, nikoli brez cigaret, ker gre vse to na račun sojetnikov, ki so odvisni od njegove milosti.

Končno so ga pomilostili in, ker je bil hrust in zdrav ko bik, so ga vtaknili v vojaško suknjo in odšel je z nemško vojsko pokoriti Poljake. Tudi tam se je vzorno vedel in če je bilo treba kakega Poljaka obesiti, je Robert Schneider to tako spretno storil, da ga je bilo veselje gledati, kakor so trdili njegovi predstojniki. Na svojem prvem dopustu si je dobil ljubico in se z njo oženil. Kdo ve, do kake visoke vojaške stopnje bi prišel v vojski, če mu ne bi kasneje na Francoskem granata odnesla pol roke. Tako je postal zaslužen invalid in ker ni mogel nič več opravljati svojega mesarskega poklica, sta z ženo kaj slabo živela. Toda ne dolgo. Nekoč so ga poklicali na SS urad.

Strumno kakor okamenel je stal Robert Schneider pred poveljnikom.

»Robert Schneider?« ga je vprašal poveljnik.

»Da, pokorno javljam, gospod šturmfirer!« je odrezal Schneider.

»Vojaški invalid Robert Schneider! Naš firer...«

»Heil Hitler!« ga je slovesno prekinil Schneider.

»Naš ljubljani firer ni pozabil vaših zaslug. Naša država se je razširila na vse strani. V novih deželah potrebujemo zato zanesljivih, čistih Nemcev, ki bodo zvesti stražarji naših novih nemških mej. Firer vam pokla-

nja lepo posestvo na skrajni južni meji naše države. Stiri deset hektarov plodne zemlje, gozdov in vinogradov s premičnim in nepremičnim inventarjem pod pogojem, da boste tam utrjevali nemštvo, da boste tam dostojno in vzvišeno zastopali plemeniti nemški narod in njegovega firerja!«

»Heil Hitler!« je radostno vzkliknil Robert Schneider in udaril s petami.

»S pogojem, da boste v novih deželah zastopali nemško

ring, Bruck, Graz, Maribor, Celje, Zidani most, Brežice. A Jalovcu in drugim vsem desetstotcem pregnanih slovenskih ljudi s Krškega polja z obeh strani Save od Brežic do Radeč so minvale postaje: ... Dunaj, Praga, Leipzig, Berlin, Eberswalde... Nedaleč od tod je Odra in na severu prav kmalu Baltsko morje. Tam so nemška mesta in nemške vasi, slovenski kmetje iz Cerkelj, Krške vasi, Mraševega, Leskovca in iz mnogo drugih slovenskih vasi pa niso zna-

kmetu krompir kot hlapec in nemški državljani, mu je Prusak odrezal kos kruha, kajti Jalovec je delal za tri druge.

»Braver Kerl!« je dejal Prusak in občudoval Jalovčeve roke.

»Kaj?« je vprašal Jalovec, ker ga je mikalo, da bi Prusaka z vilami prebodel skozi in skozi.

»Kaj žužnjaš?«

Drug drugega nista razumela z besedami. Pruski kmet se je zavedal, da je Martin Jalovec njegov hlapec in ker so mu naročili, da mora to slovensko

Tone Seliškar:

En sam strel nad Krko

kulturo, nemško civilizacijo in nemško človečnost!« je slovesno nadaljeval šturmfirer.

»Razumem!«

»A če bi se kdo upiral temu vašemu plemenitemu cilju, tedaj pokažite ostrnost in trdo pest, četudi z vrvo in sekiro!«

»Razumem!«

In tako se je zgodilo, da se je novi nemški posestnik Robert Schneider odpeljal s svojo Frido, s kovočkom, v katerem je bila velika hitlerjevska zastava, na svoje posestvo v deželo, o kateri nikoli poprej ni slišal, in da se je vlak, v katerem se je vozil Robert Schneider, srečal na Dunaju z vlakom tovornih voz, v katerih so se vozili izgnani kmetje s Krškega polja s svojimi družinami v severno Nemčijo. Seveda, drug za drugega niso vedeli. Robert Schneider je gledal skozi okno in je videl te ljudi. Morda je videl tudi Martina Jalovca in njegovega brata Ivana in njuno bolno mater, ki so čez noč izgubili 40 hektarov njiv, gozdov in vinogradov, hišo, hlev, svinjake, skedenj in v kleti petdeset hektolitrov dobrega vina, dva konja, deset glav živine, deset prašičev in osem ovac, kar bo zdaj dobil Robert Schneider za zasluge, ker je Judom sekal glave in obešal Poljake. Lahko da ga je videl, toda kaj more Robert Schneider zato. Darilna listina, ki jo ima v žepu, je državni akt in ni ga Nemca, ki bi razmišljal o tem, če je državni akt pravičen ali ne, če ga je odobrila Hitler. Hitler vse ve, Hitler vse zna, in tu ni kaj premišljati.

In tako so minevale Robertu Schneiderju postaje... Semme-

li ene nemške besede. Pregnani kmetje so gledali iz vagonov in pravzaprav niso še prav doumeli, kaj se z njimi godi. Čez noč so morali zapustiti rojstne hiše, svoje njive in vinograde, svoje stoletne skrinje in svete podobe v izbah, kjer so se rodili in umirali rodovi mnoga stoletja in zdaj jih vlak vozi po pruski ravnini. In ko jih na neki postaji nemški vojaki izbrcajo iz vagonov, jih naženejo v isene barake in tu jim dopovedujejo potem dneve in tedne, da so zdaj Nemci, to se pravi, za zdaj samo nemški državljani, ki se bodo tu, v sveti nemški Prusiji, kmalu iznebili umazanije in prostaščne svojega gnilega slovenskega porekla, za kar se imajo zahvaliti Hitlerju. In zato so morali rjuti »Heil Hitler!« vsake pol ure. Namesto svojih klobas, svojega dobrega rženega kruha, svojih jabolk in svojega cvička, so jedli nemško repo in peso. Potlej so se pripeljali pruski kmetje in so si izbrali močne in zdrave može, žene in otroke in so jih odgnali na svoja polja.

Ko je nekoč Martin Jalovec, slovenski kmet, vinogradnik in živnorejec okopal pruskemu

govno umečiti, se je Prusak zasmraval tiste svoje dobrote s kosom kruha. To je slabost, si je mislil, s takimi moraš drugače. Zato je vzel kos kruha nazaj, odlomil kosček in zahreščal:

»Odpri gobec!«

Jalovec je odprl usta, Prusak mu je porinil kos kruha v usta in dejal:

»Heil Hitler!«

»Heil Hitler!« je ponovil za njim Jalovec.

In to se je ponovilo pri vsakem kosčku kruha. Okoli Prusaka se je zbrala vsa njegova družina in se prisrčno smejala domislili svojega gospodarja in preproščini tega človeka, ki mu je Hitler odprl vrata v raj nemškega rajha. Kmetovi otroci so se podili za Jalovcem s kosčki kruha in vpili:

»Odpri gobec!«

Jalovec je odpiral usta, ker je bil lačen, in vsakokrat, kadar je potem zaklical »Heil Hitler!«, se mu je zazdelo, da požira žeblice namesto kruha, a pruski kmetje so si govorili:

»Preklete, le od kod so privlekli to pasjo zalego? Močan je, da bi kamne z rokami trl, pa se

Iz knjige TONETA SELIŠKARJA »LJUDJE Z RDEČIM CVETOM«, smo kot novoletno branje uvrstili v današnjo številko črtilo EN SAM STREL NAD KRKO. Priljubljeni pisatelj, ki je izdal knjigo pri »DOLENJSKI ZALOŽBI« v počastitev dvajsetletnice začetka revolucije, se je s to črtilo spomnil problema izseljenstva in partizanov na Krškem polju. — Knjigo »LJUDJE Z RDEČIM CVETOM« lahko dobite v najbližji knjigarni ali pa pri Dolenjski založbi v Novem mestu.

še uši ne upa ubiti. Kratko in malo — žival, kali?«

Martin Jalovec pa ni imel v prsih ne gobe ne lesa, ampak srce. Vsak človek ima srce, seveda, toda Martin Jalovec je imel srce na pravem mestu. Človeško srce ljubi, prezira, zaničuje, a nekje je zapisano, da človek ponižanja nikoli ne oprosti, kvečjemu ga pozabi. Kvečjemu, da! Toda Martin Jalovec tudi tega »kvečjemu« ni upošteval, kajti to, kar so z njim počeli Prusi, se ne da pozabiti. To so prehude stvari za človeško srce.

Ponoči je obiskal svojega brata Jurija na sosednji kmetiji, ki je imel pri sebi bolno mater, in v hlevu sta si šepetala:

»Jurij, tega ne vzdržim!« je hlastno govoril Martin. »Živali so naredili iz nas. Tu bomo v resnici postali psi ali še kaj drugega. Naš vinograd mi gori na srcu!«

»Meni pa njiva s pšenico!« je dahnil Jurij.

»In naša hosta mi gori na srcu!« je zavzdihnil Martin.

»Meni pa travnik ob Krki!« je zajokal Jurij.

»In naša hišica rodna!«

Oh, saj ni mogoče povedati bridke izpovedi obeh bratov!

Vlado Lamut: STARI HRAST PRI MIKLAVZU (iz ciklusa: Po poteh Gorjanskega bataljona — 1961)

Kako bi bilo to mogoče, saj sta oba pri vsaki besedi ihtela in se objemala in sta si od srčne bolečine razgrizla prsi, ko sta se objemala kakor utopljenca, ki sta zagrezla v močvirje. Mati, ki je ležala na slamni, ni slišala njunih besed, le čutila jih je, zato se je po kolenih privlekla k njima in rekla:

»Fanta moja, domačo zemljo je treba rešiti!«

Martin je odnesel svojo bolno mater nazaj na bomo slamo in ji zašepetal:

»Mati, rešil jo bom!«

»Pojdi! Karkoli boš napravil, bo prav,« mu je dobro odvrnila mati.

»Kaj pa človeška kri, mati...?« je vprašal Martin ves drhteč. »Če bo treba za to človeške krvi...?«

»Saj veš, kako je bilo za turških časov!« mu je rekla mati. »V tistih časih je tekla človeška kri za našo zemljo. Kaj ne veš? Se nisi tega v šoli učil?«

Nato se je Martin Jalovec pogreznil v noč in zjutraj ga ni bilo na kmetiji. Nemški vlak ga je vozil skozi noč in potem ves dan in spet vso noč in v vlaklu ga ni nihče nadlegoval, ker je bil nemški državljani in nemškega državljanja ne sme nihče nadlegovati in vozni listek je imel kupljen do Krškega. Toda Martin ni zaupal dnevu, ponoči ni izstopil na postaji, temveč je skočil z vlaka med Krškimi in Brežicami in potlej je preplaval Savo, kajti kak hudič ga lahko na

Vlado Lamut: PO POTEH GORJANSKEGA BATALJONA — Stražarsko mesto pred partizansko bolnišnico v Pendičevki (1961)

(Nadaljevanje na 7. str.)

(Nadaljevanje s 6. str.)

mostu ustavi in potlej — kaj se ve...? Ponoči se je prehitopili tudi do Krke in tudi to je preplaval in bil je v domačem kraju, kjer je poznal sleherni grm in bil je tako blizu svojega doma zgoraj nad Krko, da je slišal lajati domačega psa Sultana, ki je bil priklenjen na verigi.

Zavlekel se je v goščo in se je vrgel v naročje svoje domovine. Dihal je opojni vonj pomladi. Kresnice so se vžigale po travi, obraz je naslonil na vlažno prst in nobena sila na svetu bi ga ne mogla več odtrgati z domače grude. Z visokega brega nad Krko je gledal v mislijo kot z očmi obtipaval vse znane ljube kraje: Krško vas, Skopice, Višnje, Hrastje, Drnovo, Cerklje, Mraševo, Sv. Križ... Vse to je zdaj Nemčija? In takoj za njegovim hrbtom, onkraj Krke, pri Sv. Križu — Italija? Za Martina Jalovca je vse to le kup novih besed, kajti v njegovem srcu ni ne Nemčije ne Italije, v njegovem srcu je le slovenska zemlja, tu ni kaj premišljati! A novi zemljevidi? In kočevski Nemci v slovenskih vaseh? In nemški vojaki na cerkljanskem letališču? In italijanski karabinjerji v Sv. Križu in v Kostanjevici?

Martin Jalovec mora proti vsemu temu nekaj storiti. Zato se je na svoji grudi le malce odpočil, ker je vedel, da so v hostah nad Sv. Križem partizani, ki ne priznavajo novih zemljevidov ne Nemcev ne Italijanov, jo je mahnil kar skozi gozdove in po vinogradih tjakaj. Ko je stopil v svoj vinograd tik ob novi nemško-italijanski meji, je v temi otipal, kako je nabrezano trsje podivjalo. Za srce ga je stisnilo, ker je ljubil trsje, toda hiteti je moral in ne razmišljati o tem, kako se tudi trta upira svojim novim, tujim gospodarjem. Razmaknil je grmado starega količja, segel v luknjo in potegnil k sebi nekaj težkega. Naglo je odvil cunjke okoli tistega in že je imel v rokah vojaško karabinko in dva pasa ostrih nabojev. Opasal si je oba pasa, vrgel karabinko na ramo in se napotil v noč. To je bila prva noč njegovega prihoda na domačo grudo.

Druge noč pa je potekala tako. Robert Schneider si je, potem ko si je ogledal svoje posestvo pozimi tega leta, prav lepo uredil svoje novo gnezdo. Bil je zadovoljen in, čeprav ni znal kmetovati, je svojo lepo posest imenitno užival, saj je našel hlev, ki je bil poln goved, svinjake polne mastnih prašičev, kašče polno pšenice, ječmena, ajde in krompirja in klet polno vina. Vino v Prusiji ne uspeva, zato si ga je novi posestnik obilo privoščil in svojo kmetijo imenoval Preussenhof — ali po naše Pruski dvor. Na pomlad vinogradov ni obdeloval, ker jih ni znal, njive prav tako ne, ker jih tudi ni znal. In ker je prodajal govedo za govedom, mu denarja ni zmanjkalo. Le blizu hiše si je Frida uredila vrt za solato in korenček.

»Obljubili so nam za delo ruskih ujetnikov!« je dejal Schneider. Kar počakajmo še nekaj tednov, saj nam ničesar ne manjka!

Robert Schneider se je raje šopiril čez dan v Krški vasi med nemškimi vojaki, kajti po njegovem mora Nemčija vsak čas zmagati in potlej bo hlapcev iz premaganih dežel na pretek! S kočevskimi Nemci se ni kaj dobro razumel, zanj so bili leti Nemci premalo čisti in zato jim je zviška dopovedoval, kako se morajo zgledovati po njem, ki je Prus in ki je že marsikateremu Judu odsekal glavo in marsikateremu Poljaku obesil.

Frida je samevala na kmetiji in bilo ji je tesno pri srcu, kajti kmetija je stala na samem in ko so neko noč partizani prebredili Krko pri Sv. Križu in odgnali nekaterim Kočevarjem vso živino, jo je postalo tako strah, da je kar trepetala, če je daleč onkraj gozdov v Gorjancih počila puška.

»Se ni kaj batila!« jo je miril njen mož Robert Schneider. »Kočevarji so figarji. Vsi so oboroženi, pa niso izstrelili ene puške proti banditom. No, le

naj poskusijo priti semkaj, bodo videli vraga!«

Robert Schneider ni bil strahopetec, a vendar je razmestil vse svoje orožje tako, da je bilo vsak čas pri roki. Imel je brzo-strelko, vojaško puško, nekaj pištol in cel zaboj ročnih granat. Tudi Frida je naučil streljati s pištolo, tako da je bil ves »Preussenhof« oborožen do zob.

Orožje je orožje, orožje nima duše, človek jo pa ima in čeprav Robert Schneider ni bil strahopetec, se je vseeno vznemiril, ker je bilo vsak dan več slišati o partizanih. Noben Kočevar se ni upal več v gozdove po drva niti ne v vinograde in tako so za kurjavo sekali sadno drevje okoli hiš in podirali lesene skednje in stžilo se jim je po svojih kočevskih vaseh in po roških gozdovih, kjer so mirno in lepo živeli šest sto let. V srcih jih je ključalo, na jezik pa beseda ni prišla, kajti na srcih jim je sedel firerjev duh in v možganih takisto. A firer ve vse in vse zna, zato bo tudi bandite uničil, to je malenkost. Kajpak, najprvo mora opraviti z Rusi, potlej pa bo raj na svetu!

Tudi Robert Schneider je tako mislil. Pa tudi njega je v srcu nekaj zbadalo. In najsi je bilo posestvo še tako lepo, želel si je nazaj v Prusijo. Na tej tuji zemlji je njegovo nemštvo kopnelo ko južni sneg in z njimi ni vedel kaj početi.

»Pojdiva nazaj, Robert!« ga je prosila Frida. »Tu je tako čudno.«

»Zakaj je čudno?« jo je vprašal.

»Ah, poglej naokoli, saj me bodo požrli!« je tarnala Frida.

»Kdo te bo požrl, sakra?« je zarenčal Schneider.

»Vsi tile!« je dejala Frida in pokazala na stene velike izbe.

Na stenah velike Jalovčeve izbe so visele še vse Jalovčeve slike: stare fotografije njegovega očeta in matere, tet in stricev, brata iz Amerike in njegovih otrok; novejša fotografije Martina in Jurija kot jugoslovanskih vojakov ter starinske slike svetnikov sv. Jurija in sv. Martina. Vsa ta množica obrazov je strmela v Frido in v Schneiderja nemo in sovražno, le velika slika Hitlerja, ki jo je Schneider obesil nad mizo, ju je prijazno gledala raz steno, vsaj tako sta oba občutila.

»Ti svinjski obrazi te torej strašijo?« se je razhudil Schneider, ker je tudi sam začutil, kot da mu ti tuji obrazi prete.

»Zlasti ta, poglej Robert, kako mrko gleda!« je dejala Frida in pokazala na sliko Martina Jalovca v jugoslovanski vojaški uniformi.

»Torej ta prasec?« je zarjul Schneider in potegnil pištolo iz žepa, pomeril v sliko in ustrelil. Toda roka se mu je tresla, kroglja je zadela le rob slike, da se je steklo v okviru razbilo. Z divjo ihto je pognal vseh šest krogel proti sliki, a nobena ni zadela slike in Martin Jalovec je še vedno mrko in preteče gledal v Schneiderja.

V bližini je kolovratila patrola štirih nemških žandarjev in ko so slišali strele iz hiše, so pritekli, da vidijo, kaj se godi.

»Heil Hitler!« so zavpili, ko so vdrli v hišo. »Kaj se je zgodilo?«

»Pištolo sem preizkušal,« je dejal Robert Schneider in se je v zadregi zasmel. »Le noter, le noter kameradje, saj ste žejni, kajne?«

Frida je prinesla iz kleti liter Jalovčevega cvička, strah je minil, nemški žandarji in Robert Schneider so si zili nekaj kozarcev cvička po grlu in kmalu je bil liter prazen.

»To vino je kislo, ampak dobro!« so dejali žandarji, in ko je Frida narezala Jalovčeve slanine in hleb kruha iz Jalovčeve pšenice, so spet trknili in pri tretjem litru so zapeli »Deutschland, Deutschland, über alles!«

Zdaj ni Robert Schneider več pogrešal Prusije, saj je Nemčija tu! Mračilo se je že, ko so se nemški žandarji odmajali proti Krški vasi, Robert Schneider pa je še kar pil, potlej je vzel svojo Frido v naročje in ji ginjeno dejal:

»Vidiš Frida, vse to nama je dal naš firer. Na njegovo zdravje: Heil Hitler!«

»Heil Hitler!« je dejala tudi Frida, ker jo je cviček prevzel. »Jutri je njegov god, zastavo moraš obesiti!«

»Pod nemško zastavo sva varna povsod na svetu!« je dejal okajeni Robert Schneider. »Tako zdajle jo grem obesiti.«

Medtem pa se je noč spustila nad gozdove in vinograde, a noč je bila svetla in srebrni pas Krke je bleščal v mesečini. Hiša je stala na griču, za hišo pa je rastle visoka tepka.

»Na vrh tepke jo bom obesil, da se bo videlo do Krškega!« je dejal Robert Schneider in prislonil lestev k tepki. »Podaj mi zastavo, Frida!«

Tiha, lepa noč je bila, tako

Vlado Lamut: PO POTEH GORJANSKEGA BATALJONA — Gostišče pri Miklavžu (1961)

tiha in tako lepa, da je še Frida prevzela in si je zasepetala:

»On, kako lepo je živeti!«

Zaljubljeno je gledala svojega Roberta, ki je piezal od veje do veje vedno višje. Čeprav je imel zdrobljeno roko, je Schneider le priplezal do vrna, ker so bile veje na gosto posejane po deblu. In ko je hotel z žico privezati drog z zastavo in se je velika zastava razvila in zaplapolala v lahmem vetriču, je zarjul na vse grlo:

»Heil Hitler!«

Iz hoste tik nad skednjem je zagrmel strel. En sam strel, rezek in oster strel.

Robert Schneider je omahnil z veje, na kateri je sedel, in po-

tlej je padal od veje do veje kakor ogromen sestreljen ptič in je butnil na zemljo. Ležal je na tleh tako mrtev, kakor so bili mrtvi ljudje, ki jim je odsekal glave. Izza skednja so pritekli temni možje in Frida, ki je bila vsa trda od strahu, je padla na kolena in dvignila roke.

Ko so partizani vlačili govedo iz hleva in pokončavali prašiče ter vozili moko in meso iz shramb, je Martin Jalovec s karabinko v roki, s katero je podrl Schneiderja z drevesa, stopil v svojo lastno hišo, sedel na posteljo svoje matere in zavzdihnil sproščeno:

»Mati, mati, našo zemljo rešujem!«

Roy S. Neill:

Izpolnjena obljuba

Sestopali smo po drugi strani hriba in prišli v vasio Toplice. Ustavili smo se na glavni ulici, kjer so nam pripravili obed. Pomudili smo se dve uri, nato pa smo se odpravili naprej. Zdaj smo se držali ceste, ki je tekla proti jugu. Na vzhodu se je še vedno slabotno oglašalo topovsko bobnenje, vendar nas ni več vznemirjalo, ker je bilo nekje daleč od nas. Pred nami je bilo vse mirno. Začelo je rahlo rostiti in bela megla se je spustila nizko nad hribo. Tega smo bili veseli, saj nas je megla odlično varovala. Teda je eden izmed partizanov ves presečen vzkliznil: »Samo še štirideset kilometrov do Dolenjske, Angleži!« (Plasec si to Dolenjsko težko tolmāči. Zanj je bila Dolenjska najbrž Bela krajina z letališčem — opomba uredništva.)

»Kako?« smo planili.

»To pot je resnica!« je odvrnil. In je začel razlagati: »Tam boste našli britanskega kapetana, ki zastopa britansko misijo. Tam je tudi britanski in ameriški štab, ki nadzoruje letališče; tam se boste srečali z vašimi rojaki.« Nisem mogel verjeti, da je vse to res; bilo je preveč lepo, da bi moglo biti resnično. Partizan pa je vztrajno trdil, da je res, torej sem sporočil to novico tovarišju za seboj. Tudi drugi so težko verjeli, vendar pa moram priznati, da sem po nekaj dneh laže dihal, novica pa me je kljub vsemu spravila iz ravnine. Vseeno pa sem si prizadeval, da me ne bi preveč prizadelo, če bi se morda poznele izkazalo, da so si partizani tudi to samo izmislili.

Noge so mi začele odpovedovati. Na vsaki nogi sem imel po pet žuljev. Po tej zadnji novici pa sem hipoma pozabil na vse telesne bolečine. Dolge dneve že sem se bal tistega dne, ko si bom mogel ogledati roge. Še vedno

sem imel na sebi tiste dolge nogavice, ki mi jih je bila spletla nisem seznaval čevljev in že zdaj mati in mi jih poslala v ujetniško taborišče. Gotovo so bile že polne luknji.

Nagonsko smo začeli hitreje stopati; misel, da utegnemo biti Dolenjska takoj za prvim ovinkom, nam je vsem vili novih moči. Vsi Američani so težko prenašali naporno potovanje in vsi so bili videti posteno zdelani. Komaj so se že vlekli naprej. Letalci niso bili vajeni dolgih in napornih pohodov. Trije begunci so hodili boš, ker so jim čevlji že do kraja razpadli. Opazil sem tudi, da Francozova žena še vedno trdno stopa ob strani svojega moža. Cesta se je vzpenjala daleč proti vrhu hriba; zgoraj je bilo polno drevja, ki nas je sicer odlično zakrivalo, bilo pa je tudi zelo pri-

pravno za zasedo, ki bi nam jo utegnili pripraviti sovražniki. Vodniki so sicer trdili, da so partizani pregnali vse Nemce iz tega kraja in smo gledali tega lahko popolnoma mirni. Čeprav je bila pot težavna, smo vendarle nekako ujeli korak; prišlo nam je namreč na misel, da moramo pokizati britanskemu oficirju, ki zastopa misijo — če ga bomo kje srečali — da smo že vedno pravi vojaki, četudi smo se krvavo potili, da bi si ohranili zunanji videz.

Tik pod vrhom hriba smo se ustavili v nekem sadovnjaku, da bi se nekoliko oddahnili in se na jedi sadja. Počivali smo deset minut, nato pa smo šli dalje. Pod vrhom so bila tla bolj ravna in smo lahko hitreje stopali. Nekdo je zapel. Ker smo korakali v dvojnih, smo se mu pridružili in za-

Zavod »BOREC« v Ljubljani je med knjigami, izdanimi v počastitev 20-letnice vstaje naših narodov, izdal letos tudi zanimivo napisano delo IZPOLNJENA OBLJUBA. Knjigo je napisal bivši angleški vojak Roy S. Neill, ki je avgusta 1944 že drugič pobegnil iz nemškega vojnega ujetništva. Napeto potovanje iz Graza v Avstrijo prek Pohorja, Karavank, Zasavja in Dolenjske v Belo krajino je opisano zanimivo in privlačno. Knjiga je izšla leta 1947 v Londonu. Čeprav je v knjigi precej zemljepisnih zmed in nalnih pogledov na partizansko borbo sploh, je IZPOLNJENA OBLJUBA vendarle zanimiv dokument: polna je prikupnega pripovedovanja in spoštovanja do partizanov in do slovenskega ljudstva. — Objavljamo odlomek o angleških in ameriških vojaki, ko so v jeseni 1944 prišli v Belo krajino in se od tod odpeljali s sovjetskimi piloti v Italijo k svojim enotam.

pali smo vse angleške vojaške pesmi, kar smo se jih spomnili. Ko smo izčrpali ves naš repertoar, so zapeli Američani. Bili smo globoko ginjeni — svoboda je bila pred nami, samo še malo, pa bomo doma! Vznemirjeni smo ugibali: »Kako dolgo bo to še trajalo? Kaj bomo najprej brzojavili domov?«

Šli smo mimo požganih hiš in kmetij, nemih prihravah spopadov, v katerih so se ljudje v teh krajih bojevali za svobodo. Izza hribov, ki so ostali daleč za nami, je bilo še vedno slišati bobnenje topov, a zdaj si nismo delali več skrbi ne zaradi Nemcev ne zaradi bele garde ali črne roke. Ko smo se povzpeli na vrh hriba, je ostala megla pod nami, kjer je kakor velikianski oblak visela nizko nad dolino, mi pa smo hodili po toplem soncu. Medtem ko smo počivali, smo z vrha hriba z obudovanjem spremljali polet stotine naših bombnikov, namenjenih v Nemčijo, za njimi pa se je kakor običajno vlekel rep lovcev Lightningov in švigal okoli bombnikov kakor muhe okoli medu. Zmaga nam je bila zagotovljena, vse je bilo dobro in dvomim, da bom še kdaj v življenju tako globoko pretresen, kakor sem bil tisti dopoldan.

Naposled smo se začeli po drugi strani hriba spuščati navzdol. Nudil se nam je lep razgled nad dolino pod nami; tam se je širila ravnina, ki je bila široka štiri ali pet kilometrov. Dolenjska (torej Bela krajina — opomba uredništva) je bila končno pred nami. Bila je dovolj ravna, da so mogla na njej pristajati letala — prva resnična ravnina na našem dolgem potovanju! Vprašal sem partizane, ali je tam spodaj res že Dolenjska; pristadli so. To je torej naša Shargri-La — naša obljubljena dežela... Od britanske misije nas je ločilo samo še nekaj poslednjih kilometrov. Partizani so nam povedali, da je mislija nastanjena v Črnomlju, mestu, ki je nekje v sredini te ravnine, do tja pa je še vedno šestnajst do sedemdeset kilometrov.

(Konec prihodnjč)

Pred majsko revijo slovenskih amaterskih skupin

V maju 1962 bo doživel Novo mesto in z njim ves naš okraj veliko kulturno manifestacijo: prihodnja republiška revija amaterskih družin Svobod in prosvetnih društev bo v središču Dolenjske. Okrajni svet Svobod in PD je že več tednov sredi živahnih priprav za to pomembno srečanje najboljših amaterskih skupin Slovenije. Naprosili smo podpredsednico okrajnega sveta Svobod tov. Tatjano Belopavlovič, ki je odgovorila na tri vprašanja našega uredništva:

Prihodnja republiška revija amaterskih skupin S'ovenije bo maja 1962 v Novem mestu. Kaj je privedlo republiško vodstvo Svobod do tega koraka?

Prav gotovo je napotilo republiško vodstvo Svobod in prosvetnih društev k temu koraku tudi dejstvo, da je bilo delo naših občinskih svetov in društev na terenu v letu 1961 izredno plodno in uspešno. Mimo tega, da so se organizacijsko utrdili zlasti občinski sveti, je bilo letos naše članstvo, zlasti pa mladina, res aktivno. O izboljšanju materialne osnove društev še ne moremo govoriti, pričakujemo pa, da bodo ključni letosnjih občnih zborov po formiranju občinskih skladov za kulturo naleteli na razumevanja pri organizacijah in še posebno pri upravnih odborih podjetij, seveda če nas bodo v tem pogledu moralno podprli tudi okrajni in občinski sveti za kulturo pri pristojnih ljudskih odborih. K odločitvi zveze, da bo republiška dramska revija v letu 1962 v našem okraju, in sicer v Novem mestu, so seveda prispevale velik delež

naše uspele revije. Po izboru so se zbrale v Vidmu-Krškem naše najboljšie dramske skupine in več dni večer za večerom prikazovale plovce svojega truda. Pri teh prireditvah je sodelovalo 120 igralcev, režiserjev in drugih aktivnih članov Svobod in prosvetnih društev. Za naš okraj je to vsekakor zelo razveseljiva številka. Ob tej

Tatjana Belopavlovič, podpredsednica okrajnega sveta Svobod

priložnosti je republiška strokovna komisija s presenečenjem pozdravila naše amater-

je in izbrala za sodelovanje na republiški dramski reviji v Zagorju skupino Svobode »Dušan Jereb« iz Novega mesta, ki si je za ta nastop izbrala dramsko delo »Plinska luč«. Novomeščani so se v Zagorju uvrstili na prva mesta in med najboljše amaterske igralce Slovenije.

V sklopu letošnjih revij so zaživela tudi mladinska gledališča. V Sevnici se je iz vsega okraja zbralo 135 mladih igralcev in pokazalo za to dejavnost veliko veselja in tudi prav lepe uspehe. Škoda, da je v glavnem nastopila le srednješolska mladina. Morda bodo tudi bodoči klubi pritegnili postopoma med igralce tudi mlade ljudi iz ostalih področij. Na to stran vzgoje mladega rodu smo mislili tudi takrat, ko smo organizirali občinske nastope recitatorjev, na njih izbrali najboljše in jih povabili v Brežice na okrajno revijo. Zbralo se jih je 38 ter priredilo gledalcem prav prijetno kulturno dopoldne.

Kakšne naloge in priprave so zdaj pred organizatorji prihodnje revije?

Za uspešne in pravočasne priprave smo osnovali širši pripravljalni odbor. V njem so ljudje iz Novega mesta in Ljubljane, ki zastopajo v odboru republiško zvezo Svobod in prosvetnih društev. Vsak ima že svojo konkretno nalogo. Poskrbeti bo treba prehrano in prenočišča, v Novem mestu bo namreč gostovalo preko tedna veliko ljudi, ki bodo ves čas zasedali vse trenutno razpoložljive

novomeške gostin. kapacitete. Urediti bomo morali dvorano, modernizirati oder, garderobo in svetlobne efekte. Ta republiška dramska revija predstavlja v prihodnjem letu našo največjo kulturno manifestacijo in bi zato ne bilo primerno, če bi v prvih dneh maja čakali s prekrižanimi rokami. Za organizacijske priprave imamo dovolj volje in dovolj igralskih skupin za izbor najboljšie, ki se bo pomerila z igralci ostalih okrajev. Mnogo pa imamo tudi skrbi za sredstva, potrebna za adaptacijo Doma ljudske prosvete v Novem mestu. Dolžnost družbe kot celote (ljudskega odbora, podjetij, ustanov in organizacij) bo, da bomo s skupnimi močmi zbrali sredstva za popravilo. Novomeška dvorana in oder nista urejena za sprejem gostov, zato je dolžnost nas vseh, da ju zdaj dostojno pripravimo. Dejstvo, da obstajajo po petletnem načrtu možnosti za gradnjo novega kulturnega doma, nas ne sme odvračati od temeljitega popravila, ki je nujno potrebno.

Kaj sodite o dosedanjih pripravah, prvih sklopkih za to delo in kakšne so materialne možnosti, da bi se na revijo lahko na sedanjem skromnem novomeškem odru dostojno pripravili?

Odbor je imel dve seji. Sprejeti sklepi in naloge posameznih članov so bili doslej izvršeni, nismo pa še uspeli priti do konkretnih razgovorov z zastopniki podjetij in ljudskimi odbori, ker se vabilu na razgovor niso v celoti odzvali. Pripravi pa smo, da bodo razumeli in dolenjski metropoli pomagali do lepše in uporabnejše kulturne dvorane.

Šmarješka mladina si želi televizor

Ni še dolgo tega, kar je bil ustanovljen na šmarješki osemletki aktiv LMS. Takrat je štel 23 članov, zdaj pa se je razširil še na okolico in dosegel prav lepe delovne uspehe.

Med številnimi nalogami, ki si jih je aktiv zadal, je tudi nabava televizijskega sprejemnika. V ta namen je mladina v več vseh pobirala prostovoljne prispevke; pokazalo pa se je, da so nekateri, predvsem slabše situirani vaškani, pokazali mnogo dobre volje, medtem ko so nekateri imovitejši razočarali.

V šmarjeti so zbrali največ denarja (10.000 din), za njo pa

je Gorenja vas, ki je tudi mnogo prispevala. Skupna vsota dosedanjih prispevkov znaša okoli 40.000 din, vendar akcija še traja. Mladina pripravila tudi zabavno igrano »Janez ljubi Meko«, ki jo bo uprizorila na Silvestrovo. Po igri bodo organizirali prijetno silvestrovanje s srečolovom. Dohodek bo šel seveda za nabavo televizorja. Če bodo za televizor prispevali nekaj še organizacije in podjetja, računamo, da ga bomo lahko kupili že januarja 1962.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo!

J. Butara

Z gostovanja Kostanjevičanov v Zagrebu: Marija Sketa in Ladko Kuček v 2. dejanju »LJUBEZEN TREH KRALJEV«

Srečanje s partizanskimi književniki

Dom JLA in občinski odbor SZDL v Novem mestu sta v počastitev dneva Jugoslovanske armade priredila v ponedeljek, 18. decembra, v Domu JLA književni večer.

Nastopili so štirje člani Društva slovenskih književnikov: pripovednik France Bevk in Ivan Potrč ter pesni-

ka Peter Levec in Ivo Minatti.

Pred lepim številom poslušalcev, odraslih in mladine, je goste-književnike toplo pozdravil major Dobro Terzić.

Pozdravljen z burnim aplavzom je prvi prišel na oder že naš stari znanec literarnih večerov v Novem mestu pisatelj France Bevk in prebral svojo zgodbo »Mrtvo ognjišče«, Ivan Potrč odlomek iz svojega novega, še neobjavljenega romana, pesnika Levec in Minatti pa sta dala lep izbor svoje partizanske in ljubezenske lirike. Vsem štirim so poslušalci navdušeno ploskali. »Sprejeti smo bili res toplo in prisrčno,« je dejal France Bevk v imenu vseh.

Po končanem programu je znova stopil na oder tovariš Bevk, se zahvalil poslušalcem in v imenu Društva slovenskih književnikov čestital naši armadi za njen praznik ob 20. obletnici vstaje.

Zatem so bili književniki gostje predsednika občinskega odbora SZDL Toneta Počrvinca.

Gardisti čestitajo

Vse bralce Dolenjskega lista, domače in znanke lepo pozdravljajo, želeč v letu 1962 mnogo sreče in uspehov, vojak v Beogradu: Vojko Osana, Nace Kolenc, Stanko Dolensček, Stefan Mavsar in deseter Franc Savrič.

Dolenjska založba NOVO MESTO

VOŠCI VSEM SREČNO NOVO LETO!

Priporočila lepa noveletna darila:

Jurčič: Kloštrski žolnir — Tihotapec, 665 din
Browning: Portugalski soneti, 400 din
Seliškar: Ljudje z rdečim cvetom, 960 din
Pedagoški teden v Novem mestu — 500 din
Nepokorjeni bregovi, slikanica, 150 din

DOBITE V VSEH KNJIGARNAH!

»Zidajte mostove - pot v bodočnost«

Velik uspeh Kostanjevičanov v zagrebškem dramskem gledališču

11. decembra so v zagrebškem dramskem gledališču nastopili člani prosvetnega društva »LOJZE KOŠAK« iz Kostanjevice na Krki z Benellijevo tragedijo »LJUBEZEN TREH KRALJEV« in režiji Lada SMREKARJA in inscenaciji akademskega slikarja Mira KUGLERJA. Nastopili so: Ivan Mlakar, Ladko Kuček, Lado Smrekar, Jože Kavčič, Marija Sketova, Mimij Jenškovec, Jože Colaričeva, Karla Kuntaričeva, Franci Zahrašt, in Lojze Mlakar. Poleg naštetih so sodelovali še Drago Jordan, Franci Baznik, Ludvik Jenškovec, Jože Jankovič, Danica Kuček in Roman Jordan.

Benellijeva tragedija je napisana v verzih in jo je v slovensčino preliel pesnik Alojz Gradnik. Je izrazito lirčno delo in mu je že dramatik dal podnaslov

»tragična poema v treh dejanjih«. Zato je uprizoritev še toliko trši oreh za gledališnike in amaterje še posebej.

Osrednje dramsko gledališče Zagreba je bilo tega večera do zadnjega kotička razprodano. Predprodajo je organiziralo prosvetno društvo zagrebških Slovencev »Slovenski dom«, tako da je bilo na predstavi mnogo Slovencev. Bilj pa so tudi Hrvatje, in to predvsem gledališniki in drugi kulturni delavci. Predstava je bila sprejeta z burnimi aplavzi in se je po dejanju moral kar trikrat dvigniti zastor.

Na odprti sceni je nastopajoče pozdravil književnik Tone Potokar. Med drugim je dejal: »Da ste amaterji, navdušeni in prizadevni gledališki amaterji iz Kostanjevice, prišli gostovat v Zagreb, pomeni most, živo,

neposredno povezavo med dvema sosednjima pokrajinama, med dvema bratskima narodoma, med Slovenci in Hrvati...«

Se eden mi prihaja ta hip na misel. Hrvatski pesnik Dragutin Tadijanović. Eden največjih med današnjimi. Čez dobra dva meseca bo natanko sedem let, kar je sredi zime na Dobravi, v Kostanjevici ob Trki, napisal dve pesmi, ki spadata med njegove najlahtnejše tekste. Nikoli nisem bil ne v Kostanjevici ne v Dobravi in ne vem, koliko sta narazen. Toda ti dve občutni pesmi mi govorita čeprav ni nič slovenskega ambience v njih, da mora biti lep kraj, poln domačnosti, ko je v hrvatskem pesniku zbudil tako prastano občutja o lastnem domu, o materi, o družinskem krogu, o dedovini. Lep večer ste nam pri-

pravili nocoj, prijatelji z Dolenjskega. Ne vem, kako naj bi se vam v imenu hrvatskega Zagreba in v njem živečih Slovencev primerno zahvalil...

Zidajte mostove, kajti samo čeznje drži pot v lepšo bodočnost.

Po predstavi so gostitelji priredili slavnostno večerjo, na kateri se je zbralo več kot šestdeset povabljenih, med njimi: tudi tenorist Jože Gostič, ki je gostom vso noč pel. Slavnostno vzdušje so dopolnjevali še govori raznih uglednih oseb, ki so dali polno priznanje Kostanjevičanom in njihov kulturni dejavnosti.

»Nocojšnji nastop članov prosvetnega društva »Lojze Košak« v glavnem mestu Ljudske republike Hrvatske je ponoven dokaz — je dejal ljudski poslanec France Pirkovič — da je Kostanjevica pomembno

kulturno središče, ki ga je treba držati skupaj, mu dati vse priznanje, pa tudi vso pomoč!«

Direktor gledališča in znani dramatik Pero Budak pa je dejal:

»V Jugoslaviji je troje prvih gledaliških hiš: Jugoslovansko pozorišče v Beogradu, naše Dramsko kazališče in Drama v Ljubljani. Potem sledi kakih štirideset drugih gledališč in slednjič morje amaterskih. V enem izmed prvih treh ste nocoj vi nastopili. Bilj smo skeptični, ko smo se dogovarjali za nastop amaterjev v naši gledališki hiši. Sami ste nam rekli, da ste amaterji, toda vaša prefinjena scena, dognana in moderna po svojem izrazu, sijajni kostumi, poleg tega pa ljudje, ki so se znali v teh kostumih gibati, ki so znali živeti vse to je kazalo na kvaliteto, ki jo lahko pokažemo v vsakem velikem mestu...«

Podpredsednik ObLO Videm-Krško tov. Karel Šterban pa je v svojem nagovoru dejal: »Pomisliti je

treba, da sta nocoj med naš stopajočimi samo dva izobražena, vsi drugi pa so obrtniki, delavci in kmetje. Res, predstava je bila sijajen uspeh!«

Ce pomislimo, da so kostanjeviški amaterji to pot nastopili v gledališču, v katerem je bila doslej vrsta prvih izvedb najuglednejših jugoslovanskih gledaliških del, v katerem režira znameniti jugoslovanski režiser dr. Branko Gavella in nastopa igralka Marija Kohn, moramo priznati, da je bilo gostovanje drzna akcija, ki pa je doživela prodoren uspeh.

»Slovenski dom« v Zagrebu je tega večera zbral okoli svojega ognjišča mnogo Slovencev, njegov upravni odbor pa je storil vse, kar je mogel, da je večer tako lepo uspel.

Ob tej priložnosti je izšla posebna številka Gledališkega lista z umetniško prilogo, ki jo je ustvaril naš mojster akademski slikar Vlado Lamut in ki predstavlja Kostanjevico na Krki.

ZAPISKI Z OKRAJNE KONFERENCE SOCIALISTIČNE

ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

OBCINSKE ORGANIZACIJE SZDL

NAJ SE RAZRASTEJO V VEDNO ŠIRŠI POLITIČNI ORGAN

Uvodno prespektivno poročilo je delegatom konference prebral predsednik okrajnega odbora SZDL tovariš Viktor Zupančič. Potem ko je najprej opisal pomen obdobja, za katerega poročilo velja, je obdelal nekatera najvažnejša dogajanja v mednarodnih odnosih, nato pa dejal, da so najmočnejša gibalna sila naše družbe novi socialistični družbeni odnosi in hiter razvoj proizvodnih sil, ki hkrati krepijo materialno podlago samoupravljanja. Uveljavlja se nova delitev dohodka, ki postavlja nove osnove za nadaljnjo pospešeno rast naše ekonomske moči in življenjske ravni.

Smernice V. kongresa SZDL Jugoslavije smo uveljavljali tudi v našem okraju. Napredek v družbenem življenju, v delavskem in družbenem upravljanju, vedno večje uveljavljanje delovnega človeka kot proizvajalca in upravljalca na vseh važnih mestih — vse to so najdragocenejši činitelji, ki so dali V. kongresu osnovo, da je še krepkeje začrtal naš nadaljnji razvoj. Na volilnih in občinskih konferencah so naši člani spoznali gradivo; tudi s pomočjo drugih primernih oblik obveščanja smo seznanili najširši krog državljanov v okraju s temi načeli, ki so bili hkrati glavna osnova za izdelavo novega programa petletnega razvoja za obdobje 1961-1965.

Tovariš predsednik Zupančič je nato podrobneje govoril o novem programu razvoja v okraju, pri čemer je poudaril pomen investicij, nadaljnega razvoja produktivnosti, industrije in drugih gospodarskih panog. Posebne skrbi mora biti pri tem deležno vprašanje združevanja sredstev gospodarskih organizacij in komun. Tu smo bili doslej mlačni, pa smo imeli zavoljo tega samo škodo. Saj ležijo ponekod v skladih pri podjetjih ali v občinah že več let sredstva brez haska; če bi jih združili in si jih posodili, pa ne bi bila več mrtev denar! Šibe gospodarske razmere v komunah nas naravnost silijo k pametnejšemu gospodarjenju! Kaj lahko dosežemo pri takem delu, nam najlepše kaže primer tovarne stekla, ki poteka v okviru združevanja sredstev v LRS.

Dosedanji napredek kmetijstva terja nadaljnje modernejšje gospodarjenje

Važen člen v gospodarstvu okraja je in ostaja kmetijstvo. Dosedanji števil-

»Od evidence bank in dela statističnih organov pričakuje komuna veliko več praktične koristi kot jo je imela doslej, je med drugim krepko podčrtal tovariš Ludvik Golob, predsednik ObLO v Novem mestu

ni primeri so pokazali, da je povečanje kmetijske proizvodnje odvisno predvsem od hitrejšega razvijanja velikih in tehnično dobro opremljenih kmetijskih posestev, ki se vedno bolj približujejo sodobnim oblikam industrijske proizvodnje. Tudi tu smo že dosegli lepe uspehe, čeprav nekateri poročajo, da kažejo, da posamezne kmetijske organizacije še niso vsega naredile, kar bi se lahko.

Stari način kmetovanja na sto in tisočih razdrobljenih parcelah izgublja tla pod nogami in postaja vedno večja ovira za moderno proizvodnjo. Kmetijska zadruga ima zdaj popolnoma novo obliko dela: začela je krepko razvijati svoje obrate. Po združitvi so postale KZ močne gospodarske organizacije in čedalje bolj približujejo svoje oblike dela takim načinom, kot jih poznajo družbena posetstva. S tem v zvezi pa se je ponekod udomačilo naziranje, da zdaj ni treba več vključevati v sodobno proizvodnjo zemlje privatnega kmeta, da je to stvar nekoga drugega v komun. Socialistična zveza ima prav v zvezi s tem pomembne naloge na vasi. Nudijo se nam različne možnosti za politično delo na terenu, tesno združeno z docela praktičnim, konkretnim reševanjem posameznih gospodarskih vprašanj.

Vse bolj načrtno bo treba odkupovati zemljo in z različnimi oblikami kooperacije

Vlado Deržić je na konferenci obrazložil številne probleme, ki jih rešuje mladinska organizacija v okraju

zagotoviti višjo proizvodnjo. Nekatere občine to nalogo še vse preveč prepuščajo okrajnim organizacijam (OZKZ, zbornici in zavodom). Vedeti pa je treba: dokler ne bo glavne gonilne sile v komun, tudi okrajne investicije ne bodo mnogo naredile.

Nova delitev dohodka postavlja delavca v nov položaj

Z novo delitvijo dohodka v gospodarstvu je postal delavec resničen gospodar svojega dela. Nastajajo novi, še bolj socialistični odnosi; približuje se konec mezdne miselnosti. Taka delitev dohodka tudi v zdravstvu, šolstvu in v drugih dužbenih službah prinaša vsem delovnim ljudem še večje pravice in dolžnosti. Med njimi je verjetno na prvem mestu ta, da človek kot proizvajalec in občan aktivno dela v celotnem družbeno-političnem mehanizmu.

Tovariš predsednik je nato opisal uspehe gospodarstva v okraju v letošnjih 9

mesecih, nato pa tudi napredek glede osebnih dohodkov. Medtem ko je čisti dohodek gospodarskih organizacij narasel letos za 47 odstotkov, so se povečali osebni dohodki s prispevki za 52 odstotkov, skladi pa le za 34 odstotkov. Kritično je omenil pojave, ko so v posameznih podjetjih napačno razumeli vlogo nove delitve dohodka, saj so ponekod s pravilniki večino sredstev razdelili na osebne dohodke, za obratna sredstva in investicije za nadaljnji razvoj

Predsednik okrajnega odbora SZDL Viktor Zupančič bere konferenci poročilo o problemih in nalogah organizacije

pa nimajo denarja; dala naj bi ga jim družba...

Večina kolektivov je seveda pravilno razumela bistvo nove delitve dohodkov; najbolj pametno so ta vprašanja vskladila posebno velika podjetja, kjer je najmanj odstopanj ali bistvenih razlik. Slabe pravilnike imajo mnoga trgovska podjetja, pa tudi druga manjša podjetja še niso uredila novih odnosov kakor bi bilo treba.

Za pravilno pojmovanje komune in ljudskega odbora

V vrsti problemov, ki zdaj zanimajo slehernega občana, je potrebna predvsem jasna orientacija v pravilnem pojmovanju komune in vloge ljudskega odbora. Če bi gledali v ljudskem odboru in v komun eno in isto vprašanje, lahko to hudo zavre nadaljnji razvoj neposredne demokracije. Gre pa za to, da pritegnemo slehernega občana da bo aktivno reševal, odločal in usmerjal vprašanja delovnih skupnosti kot tudi komunalne in širše skupnosti. Ljudski odbor ostaja samo eden izmed organov komun; je njen predstavniški in vodilni družbeni organ, odgovoren za razvoj proizvodnih sil v komun, za naraščanje proizvodnosti dela,

Delovno predsedstvo prve komisije: Tone Počrvina, Franc Vrvišar in Milica Sali

za materialni položaj občanov, za razvoj družbenih služb. Komun pa je živ organizem na določenem področju, ki mu moramo zagotoviti tako notranjo ureditev odnosov in oblik medsebojne odvisnosti, da se bo spričo vseh naštetih činiteljev res lahko razvijala kot zveza proizvajalcev na določenem območju.

Tovariš Zupančič je nato podrobneje govoril o dosedanjih dobrih in pomanjkljivih straneh dela ljudskih odborov in komun. Načel je tudi nekatere izmed problemov, ki so zdaj pred družbenimi službami in gospodarstvom v komunah, poudaril je na oge krajevnih skupnosti in dolžnosti odbornikov ter ljudskih poslancev do zborov občanov.

V sistemu upravljanja v komun pa se mora Socialistična zveza kot njegova politična oblika pojavljati povsod tam, kjer je treba pomagati, da deločimo napredna stališča, kjer je treba organizirati družbeno so-

cialistično pobudo in kontrolo. SZDL naj bo v komun čuvar demokratičnosti, nosilec, oblikovalec in izvrševalec socialističnih moralnih norm med svobodnimi ljudmi naše dežele.

Izboljšati moramo sistem obveščanja

Vsak občan naj bi sodeloval in upravljal; pogoj za tako sodelovanje pa je vsestranska informiranost občana. Sedanja mreža in obseg sredstev za obveščanje v okraju sta vsekakor prešibka. Včasih niso sedanja sredstva niti dovolj izkoriščena, zato ostaja premnogo dobrih misli in hotenj v ozkem krogu ljudi. Seveda ni mogoče pričakovati večje podpore naprednim socialističnim idejam in predlogom, če o njih člani ne vedo nič ali pa je zelo malo. Zgolj ugotavljanje stanja in potrebna kritika v sedanjih sredstvih obveščanja so brez potrebne mobilizacije (Nadaljevanje na 11. str.)

Osnovno izhodišče vsega je vedno bil in bo

Odlomki iz razprave podpredsednika Glavnega odbora SZDL Slovenije tovariša Franca Kimovca-Žige na okrajni konferenci Socialistične zveze

Potem ko je pozdravil delegate okrajne konference, je tovariš Kimovec najprej govoril aktivistom Socialistične zveze o osnovni orientaciji pri vsem našem delu:

Izhajamo od človeka in njegovih konkretnih potreb in se v vsem našem praktičnem delu vedno znova obračamo na človeka. Uvajamo pojem o b č a n, ki bo postal veljaven potem, ko ga bo verjetno osvojila nova ustava. S tem razširjamo predstavo državljan, saj je pojem občana mnogo širši kot dosedanjí pojem volivca. Kot državljan socialistične domovine ima človek kot volivec take ali drugačne pravice in dolžnosti: kot občan pa je resničen soupravljalavec in eden glavnih činiteljev sodelovanja v komun. Aktivisti Socialistične zveze moramo zategadelj imeti pred očmi vedno dvoje:

Ko gremo pred člane in pred občane, moramo biti na čistem glede vseh stvari in stališč, glede katerih želijo razpravljati oni ali se želimo mi z njimi pogovoriti. Jasna nam morajo biti osnovna socialistična načela! Drugo, kar ni nič manj važno, pa je dejstvo, da moramo poznati teren, na katerega gremo. Vedeti moramo kaj tam ljudje o socializmu že vedo in kaj si pod socializem predstavljajo. Če tega ne upoštevamo, potem je naše politično delo kaj hitro lahko neučinkovito.

Tovariš Kimovec je nato razpravljal o problemih, ki sta jih na konferenci podčrtala tako uvodno poročilo kot glavni referat. Najprej se je dotaknil pojavov, ko so posamezni vodilni ljudje v gospodarskih organizacijah prišli neupravičeno do višjih nagrad, kot jim dejansko gre. Prav je, je med drugim dejal, da so poročila kot delegati v razpravi te stvari postavljajo stvari na pravo mesto. Toda ko govorimo o takih vpraša-

njih, govorimo hkrati vedno tudi o socialistični morali. Socialistična morala pa je za ljudi vedno zelo konkretna morala. Kar je za nekoga še moralno, je za drugega že nemoralno in spet narobe; vidimo, da je pojem morale zelo raztegljiv — glede na to pač, kdo je nosilec tega pojma. Socialistična morala naj postane, je podčrtal tov. Kimovec, neke vrste regulativ vseh odločitev, ki jih organ samoupravljanja v gospodarskih organizacijah ali v ustanovi sprejema. S tem hkrati tudi sprejema odgovornost pred sabo, pred javnostjo in pred skupnostjo.

To pomeni, da so za take plače odgovorni razen tistih, ki so jih sprejeli, tudi tisti, ki so jim take plače določili. Te stvari pa moramo zelo jasno razložiti. Če bosta namreč kolektiv in ta, ki je take dohodke dobil, živela v prepričanju, da jima bo kdo drug povedal, kakšna so merila socialistične morale, če teh meril ne bo imel kolektiv sam, potem do njih ne bomo prišli. Nosilci morale so vedno konkretni ljudje, nosilci socialistične morale so borci za socializem. Če je teh borcev v gospodarski organizaciji premalo, če so njihove sile prešibke, če so slabo oboroženi, da bi se borili za socializem, potem je njihova morala seveda na nizki stopnji. Tu pa je dolžnost družbenih organov — mislim na občinski zbor proizvajalcev, na odbor SZDL, na občinski komite Zveze komunistov, da z vsemi sredstvi pomagajo kolektivu, da razčisti pri sebi, kakšne so njegove moralne norme glede nagrajevanja. Kolektiv bo v tem primeru dobil lekcijo, bo pa v bodoče pametneje ravnal.

Tovariš podpredsednik Kimovec je zatem opozoril na vprašanje tržišča, ki ga številni kolektivi zapostavljajo. Priznavanja v cenah izvirajo iz napačnih ocen stanja na trgu; kolektivi

se naslanjajo na položaj v začetku leta 1961, ki pa se je po uveljavitvi novega gospodarskega sistema marsikje že znatno spremenil in se še bo! V prenekatem kolektivu so na podlagi ocene iz prvih dni leta 1961 obljubili visoke dohodke, položaj na trgu pa se je nato za marsikoga spremenil. Zdaj so v nerodnem položaju: ali izplačati vse »obljubljene plače« in prikrajšati tunde ali pa ukrepati drugače, pametneje, bolj gospodarsko. Kjer hočejo pojesti sproti vse, kar ustvarijo, so na zelo nevarnem področju: zapravili bodo sklade, s katerimi bi morali dolgo živeti in skrbeti tudi za razširjeno reprodukcijo svoje proizvodnje. To pa ni le težava teh kolektivov; to je hkrati skupna skrb komun, okraja, republike in federacije. Kolektiv, ki tako dela, je napravil prekršek pred najširšo skupnostjo. Tako nespametno početje je seveda hkrati tudi voda na mlin tistim, ki hočejo razvoj socializma zadrževati.

Tovariš Kimovec je nadalje razpravljal o nekaterih problemih družbenega plana za 1962, o odnosih pri osebnih dohodkih in o potrebi, da je treba taka vprašanja s kolektivi razčistiti in osvestiti ljudi v podjetjih in ustanovah, da so v polni meri odgovorni za razvoj na svojem področju.

Glede nadaljnj, graditve socializma na vasi je tovariš podpredsednik glavnega odbora SZDL dejal, da nam je glede tega vprašanja dal docela jasne napotke že IX. plenum SZDL Jugoslavije. Tu imamo načelno orientacijo, v posameznem konkretnem primeru pa moramo seveda ravnati tako, da ne rušimo brez potrebe ustaljene individualnosti kmetkega proizvajalca kot delovnega človeka. Kmet se bo vselej odločil za nekaj boljšega, če bo to, kar naj bo novo niemu ustrezno. Če v tem ne bo videl bodočnosti, potem se bo obotavljal. Velika odgovornost je pred delavskim oziroma združenim svetom naših zadrug. Tu je treba skrbno voditi pravilno politiko. Nikakor nam ne gre le za kratkotrajno kooperacijo

Z razprave delegatov v prvi komisiji

V Prvi komisiji, katere delo so vodili **Frane Vrlišar**, **Tone Počrvina** in **Milica Šali**, je sodelovalo 121 delegatov in gostov, govorilo pa je 11 tovarišev. Prvi je diskutiral.

TONE POČRVINA:

Samo v komuni lahko rešimo vse probleme

Tovariš **Tone Počrvina** iz Novega mesta je načel z razpravo bodočo vlogo občinske organizacije SZDL in njenih organov v komuni. Uveljavljanje nove delitve dohodka prinaša nove odnose v komuni, ki čedalje bolj strnjujejo interese kolektivov in državljanov. Ta povezava pa bo še čvrstjša, če bomo brez obotavljanja uresničili in dosledno izvajali vsa socialistična načela naše družbe. Med njimi je dosledno uresničevanje nagrajevanja po delu nedvomno na prvem mestu. To je nov, revolucionarni činitelj in važno gibalno našega gospodarskega in družbeno-političnega razvoja. Praksa pa kaže, da je bila ponekod izdelava pravilnikov o nagrajevanju res samo stvar kolektivov, ne pa vseh činiteljev v komuni. Številni primeri nepravilnega nagrajevanja kažejo na to, da so marsikje hote ali nehoti izmalikili načela novega gospodarskega sistema. Tu mora povedati odločilno besedo tudi SZDL.

Tovariš **Počrvina** je nato opisal tudi naraščajoče zanimanje občanov za komunalno politiko. Praksa kaže, kaj nam lahko pomenijo zbori volivcev in delo krajevnih skupnosti, celoten razvoj pa vedno bolj potrjuje, da lahko samo v komuni uspešno rešimo vse probleme, ki zanimajo občane in kolektive.

FRANC ŠTAJDOHAR:

Za uspešnejše oblike dela

Tovariš **Frane Štajdohar** iz Črnomlja je razpravljal o delu občinskega odbora SZDL, o komisijah in o krajevnih organizacijah na področju občine. Opozoril je, da delamo še večkrat po starem, potrebe časa pa nas zaradi tega preraščajo. Premalo je v praksi novih metod dela, organizacije delajo brez podatkov in točnih analiz. Prihaja tudi še do dvotirnosti med organi v komuni. Zavzel se je za sodobnejše oblike dela, ki naj hkrati pomagajo tudi krajevnim organizacijam do večje samostojnosti.

VINKO JURKAS:

Delo SZDL na vasi

O tem, da ima Socialistična zveza o okraju eno najvažnejših nalog pri graditvi socialističnih odnosov na vasi, je razpravljala tovariš **Vinko Jurkas** iz Brežic. Podrobno je obrazložil nekatere podatke o razdrobljenosti

v kmetijski proizvodnji, ki hromi naše uspehe na tem področju. Delovne sile bo na vasi vedno manj, kar nas spet silji v moderno proizvodnjo in sodelovanje kmetov z drugimi. Opozoriti je, da pogoj življenja in politično razpoloženje na vasi močno vpliva na zavest ljudi, ki se bodo čedalje hitreje odločali za napredek svojih krajev in svojega življenja. Problemi nastajajo tam, kjer posestva in KZ odklanjajo nakup zemlje zavoljo razdrobljenosti in oddaljenosti. Prevzeti bi jih morale, nato pa zemljo arondirati s čimer bi pridobili površine, ki bi bile zanimive za novo proizvodnjo.

O kmetijstvu je razpravljala tudi tovariš **Kure** iz Črnomlja, ki je zlasti opisal pomen in vlogo kmetijskega

O perečih problemih zdravstva v videmsko-krški komuni je razpravljala dr. Tatjana Hvala-Andrijašević

zadružništva v občini. Črnomalska zadruga je z novimi oblikami dela dočela spreminjati svoj značaj; zdaj načrtno skrbi za nove obdelovalne površine in po njeni zaslugi se vprašanje stelnikov še naprej ugodno rešuje.

FRANC KOŠIR:

Ljudi je treba čimbolj seznanjati z razvojem

Tovariš **Franc Košir** iz Črnomlja je zelo učinkovito načel vprašanje boljšega obveščanja ljudi z vsakodnevnimi vprašanji našega razvoja in graditve. Vedno bolj decentraliziramo različne službe in pristojnosti, ljudi pa vendarle sproti še ne seznanjamo z dolžnostmi, ki jih prinaša decentralizacija. Ker v podjetjih in na vasi občanom ne povemo vsega, kar bi kot volivci, proizvajalci in upravljalci morali vedeti, imamo nepotrebne probleme. Vse organizacije bi morale temeljiteje seznaniti svoje člane s pojavi, ki jih prinaša vsak dan. Kolektivi so preveč zaprti vase in v svoje ožje probleme.

Načel je tudi vprašanje družbenih služb in njihovega finansiranja. Ker za te pereče probleme v Beli krajini manjka denarja, je toliko bolj potrebno, da vsi ljudje vedo, kako je s financami in da so s tem, da sodelujejo o delu in načrtih, hkrati tudi sodegovorni za potek dogodkov.

JANEZ POTOČAR:

Na prvo mesto: skrb za človeka

O perečih vprašanih skrbih za človeka in nalogah borčevskih organizacij za ta problem je govoril delegat **Janez Potočar** iz Novega mesta. Opozoril je, da je komuna prva, ki ima na skrbi življenjske pogoje svojih občanov. Skrb za nekdanje borce in njihove družine pa je kljub temu, da smo na tem področju že ogromno dosegli, vendarle marsikje še vedno nepopolna. Še imamo primere — 16 let po — vojni! da stanujejo borci z družinami ali sami brez lastnega stanovanja na kozolcu, v kleti, baraki, v zasilno preurejenem alevu v nevzdržnih razmerah. So primeri, da borcev v podjetjih ne puste do kvalifikacije, da jim celo groze z odpustom, onemogočajo jim šolanje in pod. Marsikak borec še vedno nima dodatka, ki mu po zakonu pripada. Mnogo borcev života na malih kmetijah v hribovskih vaseh; kar 55 odst. med njimi je takih, ki so stari nad 48 let. Komunam čakajo prav tu odgovorne naloge: prevzeti družbeno skrb za človeka, ki je take pomoči potreben.

O notranji delitvi dohodka je nato razpravljala delegat **Ivan Kočvar** iz Novega mesta (o njegovem prispevku in zanimivih predlogih o nalogah gradbeništva bomo v kratkem še posebej poročali). Zdravnica dr. **Tatjana Hvala-Andrijašević** je govorila o problemih zdravstvene službe občine Videm-Krško in opozorila na pomen novega zdravstvenega doma v Krškem.

O nalogah borčevskih organizacij in o skrbi za človeka je razpravljala na popoldanski komisiji tov. Janez Potočar

LUKA DOLENC:

Škodljivo administrativno ugotavljanje

Ljudski poslanec **Luka Dolenc** iz Novega mesta je najprej opozoril na zanimivo prakso obveščanja proizvajalcev »od spodaj navzgor«, se pravi prek ekonomskih enot. Tam, kjer so te res zaživele, je potreba po informacijah »z vrha navzdol« že odpadla. Informacije v obliki vprašanj postavljajo zdaj neposredni prčevajalci. Nato je načel problem kvalitete v izobrazbi, s katero prihaja mladina v proizvodnjo. Iz šol prihajajo v tovarno slabo naučeni mladi ljudje; šole pa se spet nahajajo v razmerah, ki so za njihovo delo vse prej kot ugodne. Niti velika, na videz moderna šola v Novem mestu, nima n. pr. najosnovnejših pripomočkov za tehnični pouk. Nizki prejemki prosvetnih delavcev spet vplivajo na delo v šolah. Treba je podreti pločve med šolo in kolektiv v proizvodnji, potrebna je pomoč in sodelovanje!

Ko je govoril o prejemkih vodilnih ljudi v proizvodnji, je tov. Dolenc opozoril na netočne podatke, ki jih daje bančna evidenca raznim forumom. Lani in letos izplačane plače niso za 59 odst., temveč samo za 24 odst. večje kot trdijo to občinski in okrajni podatki. Metodologija ugotavljanja teh podatkov je zgolj administrativno, birokratsko izračunavanje števil iz obrazcev, katerih pa se v javnosti ne bi smeli posluževati kot dokumentov, ker niso točni.

(Konec prihodnjic)

dela in našega prizadevanja naš delovni človek

kmeta z zadrugo; gre za to, da dosežemo perspektivno sodelovanje v kmetijski zadrugi. Da bomo v kmetijski proizvodnji hitreje napredovali, bo potrebno še precej aktivnega dela z zadrugami, treba bo aktivirati socialistične sile na vasi. Praksa kaže, da smo tu večkrat še enostranski.

Položaj družbenih služb v resnici še ni zadovoljiv, je nadaljeval tov. podpredsednik. Da pa bi z določenimi zveznimi predpisi zajamčili tako delitev narodnega dohodka, da bi tem službam resnično ustvarili že z osnovno delitvijo glavno podlago za njihovo dejavnost, bi bilo za zdaj vendarle malo pre zgodaj. Razvoj posameznih področij je namreč še tak, da bi bil ukrep za vso Jugoslavijo preuranjen. S sredstvi, ki jih imamo zdaj na voljo, je treba kar najbolj ekonomično ravnati. V tej smeri pa je treba do skrajne mere aktivizirati tudi same državljane! V preteklosti smo s precejšnjimi prispevki prebivalcev določenega področja zgradili prenekatere šole. V tej smeri bi morali zdaj tudi nadaljevati. Kot je čast za mladino, da je bil na delovni akciji v brigadi, tako naj bo častno vprašanje tudi prostovoljna prizadevnost in angažiranost.

Strinjam se, je dejal nato tov. Kimovec, s tovariši, ki so v razpravi pravilno ugotovili, da javne službe vendarle niso samo stvar komun. Te službe so, če lahko tako rečemo, tudi stvar narodne kulture, posameznega področja. Bolnišnica v Novem mestu na primer prav gotovo ni samo stvar odgovornih ljudi okrajnega ljudskega odbora in ne samo komun, ki gradišče v novomeški center, temveč tudi stvar slovenskega naroda. Tako pa je tudi s to ali ono šolo, s pomembno knjižnico, muzejem in podobno. Kot nimamo več »zveznih, republikanskih in okrajnih podjetij«, temveč so vsa podjetja naša skupna skrb, tako bi se bilo treba usmeriti tudi glede družbenih služb. Tako usmeritev nas bo rešila tudi »zaplankanosti« in včasih nepotrebnih lokalističnih

nih težav, ozkega zapiranja v občinske ali v okrajne meje.

Pri tem je seveda treba prosvetnim, zdravstvenim in drugim dosedanjim javnim uslužbencem pomagati. Ne moremo pričakovati, da bi vsi kar čez noč vse razumeli, posebno ne, ker so bili vse doslej državni uradniki ali svobodnih poklicev. Ustvarjanje in razdeljevanje skladov pri njih ne more posnemati gospodarskih organizacij. Močne so težnje, da bi pri njih še vedno plačevali samo po nazivih, naslovih, spricvalih, formalnih funkcijah in podobno. Treba jim je resnično pomagati, da bodo ocenjevali vse novo v svojem delokrogu, na realnih tleh. Seveda pa morajo to novo, kar je že tu, reševati sami, v svojem lastnem krogu. So primeri, da nočejo o tem razpravljati, ker se boje drug drugemu zameriti. Svoje odnose bodo morali sami načeti in razčistiti, saj je bistvo demokracije prav v tem, da vsakomur v brk pove, kaj se o njem misli. Če bodo ljudje pri tem iskreni in pošten, ne pa osebni, napadalni in žaljivi, če bodo med sabo človeško ravnali, potem bo to ustvarjalo tiste pristne, zares globoke socialistične odnose, kakršne smo imeli v partizanih. Če so odnosi v kolektivu razčiščeni na tem principu, je to v bistvu naša socialistična morala. Probleme v teh službah je treba reševati z iskrenimi odnosi socialistične morale.

Svojo razpravo je tovariš Kimovec zaključil z besedami o deležu in vlogi Socialistične zveze. Če je osnova SZDL občinska organizacija SZDL, moramo prakso krajevnih organizacij temu primerno usmeriti. Krajevna organizacija ni biva osnovna organizacija; krajevna organizacija je metoda dela občinskega odbora SZDL. Podružnica, sekcija, vse to so metode našega dela. Krajevna organizacija naj obvešča občana, da bo o vsem na tekočem, da bo poznan in oblikoval občinsko politiko. Dokler se ne bomo navadili na to, da bodo najprej ljudje povedali svoje mnenje o nekem problemu, da se bodo

občani o njem oglašali — toliko časa se nikar ne jezimo na ljudi, če česa niso sprejeli, kar smo »na forumu« že potrdili. Če bomo ljudi vprašali in jim vse povedali, jim vse razložili in dokumentirali, potem bo do zaključka vendarle prišlo. Ljudje bodo rekli: »Res, tako je bilo, druge možnosti ni, odločili smo se za to in to možnost, pa bomo to tudi podprli in zagovarjali. Zanje se bomo zavzeli, dali bomo svoja sredstva in vso prizadevnost vložili v to, da nalogo uresničimo.« Če bomo tako delali, bo to mnogo boljše za ugled Socialistične zveze.

Doslej smo največkrat nastopali le kot tolmač določenih sklepov in stališč, ki so bila sprejeta na občinskem ljudskem odboru ali v njegovi svetih. Treba pa je prej mobilizirati ljudi, da problem spoznajo in o njem odločijo; potem bodo tudi skrbeli, da bo izpeljan.

Tovariš **Ziga** je govoril nato še o vlogi SZDL v tovarnah, o nalogah sindikata in oblikah dela naše politične organizacije. Zaključil je razpravo z ugotovitvijo, da moramo kot aktivisti Socialistične zveze vedno vedeti:

naše osnovno izhodišče je človek, z vsemi našimi akcijami se vedno vračamo nazaj k človeku in smo potrebni toliko, kolikor temu človeku pomagamo, da bolje razume socializem in da sam o vseh problemih razmišlja.

»Čeprav kritično govorimo o tem in onem, pa moramo vendarle tudi povedati, da so uspehi v našem okraju dejansko rezultat ljudi vašega okraja. V skromnih razmerah, v kakršnih pravzaprav delate, so ti rezultati taki, da ste lahko ponosni nanje, da so lahko članj Socialistične zveze in vsi delovni ljudje vašega okraja ponosni na te stvari. Seveda nas to ne sme uspavati; ta ugotovitev nam je moralna spodbuda, da bomo v bodoče še bolj delali. To vam želim in sem glede na razpravo in potek konference tudi prepričan, da boste uspeli!«

Brez politične podpore in sodelovanja SZDL stanovanjska skupnost ne more živeti polnega življenja je dejala delegatka iz Vidma-Krškega tov. Rezka Zagore

Poročilo tovariša Viktorja Zupančiča na okrajni konferenci

(Nadaljevanje z 10. str.)

ljudi za izvrševanje skupnih nalog premo. To področje nujno terja pomoč in boljše, širše oblike dela.

S tem v zvezi je tov. predsednik načel tudi vprašanje pogojev za delo občinskih in krajevnih organizacij SZDL. Organizacije so brez prostorov (o tem bomo v kratkem še pisali).

Poročilo je tov. Zupančič zaključil med drugim z ugotovitvijo, da organizacija SZDL v občini ne more biti agitator ljudskega odbora in njegovih sklepov in priporočil; Socialistična zveza je mobilizator vseh subjektivnih sil. Ker pa radi zanemarimo krajevne organizacije, je premo posluha za razpoloženje državljanov, zavoljo česar so krajevne organizacije dostikrat tudi neučinkovite. Med nalogami, ki so pred SZDL, je nadalje podčrtal skrb za delo z drugimi družbenimi

organizacijami in društvi. Notranja učvrstitev odborov SZDL naj pripomore, da bomo kos nalogam, ki so zdaj pred organizacijo. Prav posebej pa je tov. Viktor Zupančič na koncu referata opozoril na bogato gradivo II. plenuma SZDL Slovenije, ki bo velika pomoč za nadaljnje delo v komunah in v okraju.

Vsem delovnim ljudem, prijateljem gasilstva, čestita ob vstopu v leto 1962 v imenu vseh gasilcev v okraju

OKRAJNA GASILSKA ZVEZA NOVO MESTO

Iz starega v novo leto — iz stare v novo športno sezono

ORGANIZACIJSKA UREDITEV: posledica nove poti v letu 1961

Spet smo se znašli na repu starega in na pragu novega leta. Star in koristen običaj je, da se ob taki priložnosti, ki na športnem polju pomeni tudi mejo med staro in novo sezono (vsaj za večino panog), naredi pod celotnim delom črto, seštejejo uspehi in ugotove neuspehi, analizirajo napake, pripravijo načrta za novo, prihajajoče obdobje itd.

Ob zaključku pomembnega obdobja smo se odločili, da si letošnji razvoj pobliže ogledamo. Nato si bomo ogledali trenutni položaj na področju športa in telesne vzgoje v okraju, si priklicali v spomin najpomembnejše uspehe športnikov in bomo skušali ugotoviti ovire za še hitrejši razvoj in napredek v posameznih panogah ter možnosti za še večje uspehe v 1962. letu.

● Slovenski kongres, pomemben mejnik

Letošnji prvi slovenski kongres telesne kulture, ki ga je v prvem tromesečju letošnjega leta v Ljubljani pripravil skupni sekretariat Partizana Slovenije in Športne zveze Slovenije, lahko ocenimo kot pomemben mejnik v razvoju telesne vzgoje in športa na področju naše republike. Pomemben je predvsem zaradi korenitih sprememb v organizacijskem pogledu, zaradi decentralizacije na telesnovzgojnem področju in zaradi enotnih in jasnih stališč, ki jih je kongres zavzel do perečih problemov slovenske telesne kulture. Pomembnost kongresa lahko po osmih mesecih dela že realno ocenimo. Jasno pa je, da vsi niso enotnega mnenja o kongresu kot celotni. Toda nasprotna mnenja so le mnenja redkih posameznikov, ki ne morejo prelomiti s starim, ki v vsaki novi stvari vidi le pomanjkljivosti, ne vidi pa številnih pozitivnih strani, ki zagotavljajo še hitrejši napredek.

Kongres je prinesel precej novega, zlasti pa je pomembna decentralizacija na telesnokulturnem področju. Ta je prišla kot nujna posledica podobnih sprememb v našem političnem in gospodarskem življenju. S tem da so se številne pristojnosti, ki so bile doslej v rokah republiških ali zveznih organov, prenesle na okrajne in predvsem na občinske organe za telesno kulturo, so se odprle nove možnosti za hitrejši razvoj.

Tudi izvolitev enotne republiške zveze, ki je nadomestila prejšnje »dvotirno« vodstvo v republiškem merilu, je velik korak naprej, vendar pa so tu upravičeni nekateri pomisleki v zvezi z izenačevanjem Partizana Slovenije s strokovnimi športnimi zvezami. Partizan Slovenije je bil doslej samostojna organizacija, ki se je v preteklem obdobju močno uveljavila, zlasti v nekaterih okrajih, kjer je bila športna organizacija šibka. Zato bi morda bilo bolje, da dobi ta organizacija — v prehodnem obdobju (vsaj začasno) — v okviru enotne organizacije nekakšno avtonomijo, kot jo ima v zveznem merilu. Potem bodo nekateri nepotrebni očitki o nameravani likvidaciji Partizana odpadli.

Vsakomur, ki je spremljal delo kongresa in delo enotne organizacije po kongresu, je jasno, da se o kakoli likvidaciji Partizanovih društev sploh ne da govoriti. Zato je tudi neupravičeno malodušje v vodstvih nekaterih društev (tudi v našem okraju je bilo tako), ki so skoraj prenehala delati. Čakali so, kako se bo položaj razvijal, in životalili. — Na srečo je položaj sedaj že jasen, tako da se je večina

Partizanovih društev jeseni ponovno lotila dela.

Tudi pri nas je bilo podobno kot marsikje po Sloveniji. Nekatera vodstva društev so čakala, kaj bo. Ko pa so se prepričali, da o likvidaciji ni ne duha ne sluha, so se ponovno zagnali. Seveda je bila ponovna poživitev dela odvisna tudi od delavnosti občinskih zvez oziroma odborov za društva Partizana ali odborov za temeljno telesno vzgojo v okviru ObZTK. V novomeški občini je na primer ObZTK vse do jeseni obstajala le na papirju. Sele ko so se začele priprave za občinske delavske športne igre, posebno pa še za proslavo letošnjega občinskega praznika Novega mesta, je delo steklo. Upravni odbor je izvolil svoje organe — odbore in komisije, od katerih nekateri sedaj že prav pridno delajo.

Odbor za društva Partizan je sklical predstavnike vseh devetih društev v občini na poseben posvet, na katerem so delegati seznanili vodstvo občinske zveze s svojim delom in razložili težave, ki jih — kot vedno — ne manjka. Društva se te vedno borijo s pomanjkanjem finančnih sredstev, telovadnic in ostalih objektov za vadbo, dela voljnih strokovnih kadrov itd. Verjetno bodo ti problemi, ki so ponekod zelo pereči, ostali na dnevnem redu raznih sej in društvenih občnih zborov še dalj časa, ker se ne dajo rešiti brez noč. Jasno pa je, da bo sedaj bolje, ker se bo s pomočjo občinskega organa za telesno kulturo — Občinske zveze za telesno kulturo — marsikaj dalo hitreje rešiti. Občinske zveze imamo sedaj že v vseh občinah v okraju, žal pa ponekod njihovo delo še ni steklo tako, kot bi želeli.

Položaj v okraju bomo lahko osvetlili tudi s primeri iz novomeške občine, ki ima na svojem področju največ osnovnih organizacij za telesno kulturo. Položaj ni rožnat, vendar pa je v nekaterih drugih občinah še slabši, posebno tam, kjer se ObZTK še niso dovolj zagnali. Zanimivo je, da skoraj polovica vseh društev v občini do redavnega splošnega delovanja. Le močnejša društva v Novem mestu ter TVD Partizan v Straži, Žužemberku in deloma Otočcu so več ali manj redno in uspešno delala, v ostalih krajih pa so vse do pričetka zimske sezone dobesedno spali. Na tem mestu je treba poudariti delo najmočnejše in najuspešnejše telesnovzgojne enote v okraju — TVD Partizan — Novo mesto, ki prav gotovo sodi med najboljša društva v Sloveniji. Prav gotovo bi se društvo tudi letos uvrstilo med najboljše v Sloveniji v tekmovalstvu za pokal DELO, če ne bi lani zaradi neobjektivnosti ocenjevalne komisije odstopilo od nadaljnjih tekmovalj.

Lep uspeh je letos zabeležilo drugo najmočnejše in najpriaznejše društvo v novomeški občini Partizan Straža-Vavta vas, ki so ga v skupini počeželskih društev — v tekmovalstvu za pokal DELO — uvrstili na častno drugo mesto! Vsak, kdor pozna delo tega društva in izrazitost njihove društvene uprave (da bi zbrali sredstva za nabavo televizorja in opreme za društveno sobo, so letos organizirali društveno mladinsko delovno brigado iz pripadnikov društev), bo priznal, da je društvo iz Straže to priznanje res zaslužilo in da je lahko vsem za zgled! To je dokaz, da običajno tarranje, da ni denarja in da ni mogoče

ustvariti vsaj zasilne pogoje za delo, ni vedno umestno.

● Društvo brez telovadnic

Niso pa redki primeri, da je tarranje društvenih funkccionarjev na mestu, posebno ko gre za prostore za vadbo. Ponekod je prav pomanjkanje prostorov za zimsko vadbo — predvsem telovadnic — povsem ohromilo delo društev. V razgovoru s predstavniki nekaterih društev in občinskih zvez smo zvedeli za različne, včasih prav drastične primere nerazumevanja pomena telesne kulture.

Poglejmo trebanjski primer, ki je že kar značilen! Partizan in šola sta imela vso vadbo v stavbi, ki je last kmetijske zadruge. Vodstvo zadruge se je letos spomnilo, da bi bilo dobro, če bi imeli za seje lastno dvorano. Seveda so takoj pomislili na telovadnico. Niso pa pomislili na to, da bo sedaj toliko in toliko otrok in starejših Trebanjcev brez možnosti, da bi pozimi telovadili ali igrali odbojko, namizni tenis itd. Kmetijska zadruga je telovadnico opremila s parketom in jo preuredila v sejno dvorano — za lastne potrebe.

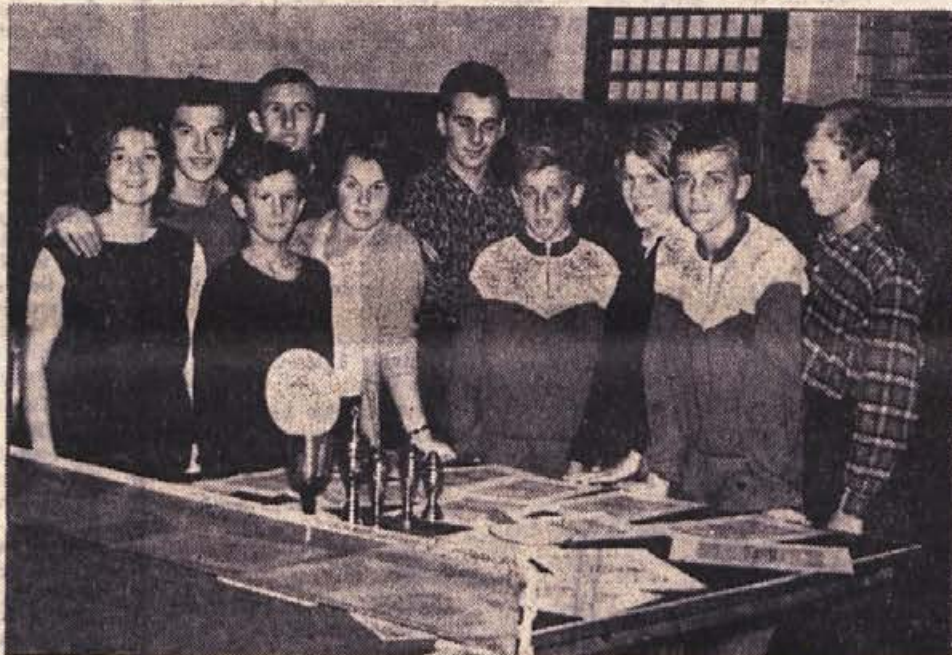
Kaj sedaj? — Ni pomoči, pravijo v Trebnju. Vdati se morajo v usodo in čakati na dograditev telovadnice pri novi soli. Toda kdaj bo ta dogra-

šča. Toda razumevanja nismo našli, ker rudnik sam finančno slabo stoji. Zato se obračamo na vas in preko vašega lista iščemo pomoč! Smo skromni in ne pričakujemo veliko — da bi vsaj lahko začeli z gradnjo. Kot dokaz, da ne želimo več kot le zasilne športne naprave, navajam sledeč primer: naša strelska družina vadi in tekmuje v starem in zapuščenem hlevu!

Tako je na Senovem. Podobni položaj pa je še marsikje v okraju. Mladina se vedno bolj navdušuje za različne športne panoge, toda žal so le malokje na razpolago potrebni prostori, igrišča, rekviziti itd. Brez tega pa je težko. Začnesh že lahko na travniku, livadi ali celo na cesti, toda to ni dovolj. Mladina hoče tekmovali, napredovati, zato pa so potrebna igrišča, rekviziti in kasneje tudi sposoben strokovni kader.

● V športu: korak naprej

Sedaj, ko smo si ogledali splošen položaj v telesni kulturi v okraju, se lahko

Mlada generacija si v športu čedalje uspešneje utira pota navzgor in v širino. — Na sliki: skupina najboljših mladih igralcev namiznega tenisa v Novem mestu

jena, je drugo vprašanje.

To vprašanje je povsem umestno pri sedanjih gradbenih politikah, ko šole gradijo brez telovadnic, čeprav sta dostojne dva kongresa — jugoslovanski in slovenski — jasno zahtevala, da morajo telovadnice graditi pri vseh novih šolah.

Podobne težave kot v Trebnju imajo s telovadnico tudi v Kostanjevici, kjer hočejo Partizan vzeti telovadnico, čeprav so vanjo vložili za preko milijon dinarjev lastnih sredstev in prostovoljnega dela. S telovadnico so težave tudi v Krškem, Črnomlju itd.

● Klic na pomoč

Zanimiv primer smo pred kratkim zasledili v beograjski »Reviji fizičke kulture«. Med pošto uredništva smo zasledili kratak dopis s Senovega, podpisan: Ivan Strnad, Senovo 130. V imenu mladinske organizacije rudnika Senovo je poslal dopis (uredništvo ga je nagradilo z 2000 dinarji), v katerem pravi:

»V našem rudniku je dovolj mladincev, ki imajo radi šport in se želijo z njim baviti. Toda brez ozira na veliko zanimanje, ni možnosti, da bi to željo uresničili, ker nimamo osnovnih pogojev za gojenje niti ene discipline. Ze več let se namreč zavzemamo za to, da bi zgradili nekaj zasilnih športnih terenov in igrišč, toda sami ne moremo storiti nič — ker nimamo materialnih sredstev. Obrniti smo se že na rudniško upravo, da bi nam materialno pomagala, medtem ko bi sami s prostovoljnimi delom gradili igri-

dosegamo pomembne uspehe. Na primer: dviganje uteži je panoga, ki se je v Novem mestu zelo uveljavila; ima pa vse pogoje, da se razširi tudi v druge kraje okraja. V Novem mestu jo gojijo šele poldrugo leto, toda novomeška ekipa je že na letošnjem republiškem prvenstvu osvojila častno 2.-3. mesto. Mlada ekipa je letos spomladi imela v svojih vrstah republiškega mladinskega prvaka Keblja (kmalu po osvojitvi prvenstva je odšel v JLA), v svojih vrstah pa ima še več novincev, ki veliko obetajo.

● TRI ROKOMETNE EKIPE V REPUBLISKI LIGI

Zelo pomemben napredek v pogledu kvalitete so v okrajnem merilu zabeležili rokometarji. Letos so kar tri ekipe iz okraja tekmoval v republiški ligi: Partizan iz Brezje in Vidma-Krškega v moški republiški ligi, Partizan iz Črnomlja pa v ženski republiški ligi. To je pomemben uspeh. Škoda pa je, da ni bolje organizirano okrajno rokometno tekmovalje, da ni okrajnega prvenstva, bodisi v obliki lige ali občinskih turnirjev, ker bi bil tako zagotovljen še večji razmah — v pogledu množičnosti in kvalitete. Tudi s plasmajem predstavnikov našega okraja v republiških ligah smo lahko kar zadovoljni, posebno ker so vsa moštva več ali manj neizkušena, poleg tega pa nimajo pravih pogojev za napredek. Vse tri ekipe se borijo z velikimi finančnimi težavami, tako da je bilo pred nekaterimi gostovanji vse do sobote negotovo, ali bodo dobili sredstva za potovanje ali ne.

nje finančnih sredstev, kajti oprema je draga, precej pa stanejo tudi tekmovalja. Novomeška atletika je spet napredovala, in to v kvalitetnem pogledu kot v pogledu množičnosti. Razveseljivo je bilo letos gledati nekatera pionirska in mladinska tekmovalja. Doseženi so bili res lepi rezultati in celo rekordi (spominimo se okrajnega šolskega prvenstva na Lokci, kjer je Serbčeva s Senovega postavila na 80 m nov državni mladinski rekord), pa tudi številni tekmovalci in njihovo navdušenje je dokaz, da ima naša atletika še lepe možnosti za napredek.

Letos je bilo doseženih več zelo dobrih rezultatov in doletenjskih rekordov. Potrpej pa je bil nekaj časa s 189 cm celo rekord v skoku v višino. Najpomembnejši uspeh je dosegel Špiljar, ki je v metu kopja zabeležil odlični rezultat — 83,54 m, kar je zadostovalo, da je po zadnji selekciji ASAJ ostal med kandidati za PEA in državno reprezentanco. Po zadnjih vesteh je med kandidati ostala tudi Hudetova, medtem ko so ostale črtali, ker niso dosegli predvidenih rezultatov. Ko naštevamo najpomembnejše rezultate naših atletov v letošnji sezoni, ne smemo pozabiti tudi Igorja Penka, ki je bil na državnem prvenstvu v Ljubljani peti z novim doletenjskim rekordom (krogla: 15,42 m), ki je le za 7 cm slabši od rekorda LRS. Lep uspeh je dosegla tudi moška ekipa novomeške Partizana, ki je v B-programu prvenstva LRS osvojila 1. mesto, medtem ko je ženska ekipa zaradi nediscipline nekaterih tekmovalk bila le druga.

● Kaj bo z odbojko?

Letošnji uspehi novomeške odbojke so bili z ozirom na položaj v začetku sezone naravnost presenetljivi. Obema — tako moški kot ženski ekipi — je le malo manjkalo, da nista osvojili ravske republiške prvega mesta. Moška ekipa je bila vsem enakopraven boj za 1. mesto z ZOK Ljubljana, ki se je uvrstila v zvezno ligo, isto pa velja tudi za mlado žensko ekipo Partizana, ki si je pridobila pravico nastopiti na kvalifikacijah za zvezno ligo, a se jih ni udeležila, ker bi bilo predrago.

Težak bo položaj prihodnje leto zlasti za moško ekipo. Moralni bodo nastopati zelo oslabiljeni, ker je Sanič odšel v JLA, spomladi pa so najavili odhod tudi Šorč, Berger in Lapajne. Če se bosta Goleš in Koprivnik premislila (baje nameravata spremeniti klubsko barve), bi se dala spomladi ekipa z nekaterimi mladinci le skrbeti, vendar bi se morala začeti pripravljati že pozimi, ker se drugače lahko zgodi, da izpadejo iz lige.

● Pomembni uspehi v namiznem tenisu

Tudi v nekaterih drugih panogah so bili letos doseženi pomembni uspehi. To velja za namizni tenis, kegljanje, veslanje in plavanje itd. Le v nogometu gre pot navzdol. Kje je vzrok za vedno manjše zanimanje za nogomet? Prav gotovo v očitnem padanju kvalitete igralcev premalo trenirajo, imajo premalo kvalitetnih tekem, zato nogomet tore v pozabo. Sicer pa ta ugotovitev velja bolj za Novo mesto kot za ostale kraje v okraju, toda po zadnjih vesteh tudi drugje zanimanje za jugoslovanski šport štev. 1 popušča. Glavni vzrok padca kvalitete? Ni denarja. Igralci so postali zahtevni. Vsakdo, ki doseže določeno kvaliteto, hoče hrano, nagrado. Ker naši klubi tega ne morejo nuditi, pride do selitev.

Med paroge, ki so dosegli pomembne uspehe, sodi tudi namizni tenis, vendar pa se napredek občuti le v Novem mestu, medtem ko je v Krškem, Metliki, Črnomlju in v drugih krajih skoraj zastoj. V Novem mestu je zlasti pionirski in mladinski namizni tenis zabeležil pomembne uspehe (ženska mladinska ekipa Novega mesta je na mednarodnem prvenstvu Jugoslavije na Bledu osvojila celo 1. mesto in pokal), medtem ko je kvaliteta članskega namiznega tenisa zastala. Škoda je le v tem, da se je tudi v Novem mestu nekoliko pozabilo za naraščajočo potrebo po priznanju nedavnih uspehov, da se ponovno organizira pionirska namiznoteniska šola, ki je v preteklosti dosegla pomembne uspehe.

Prostor nam ne dopušča, da bi obširneje pisali o uspehih in problemih posameznih panog. Morali smo se omejiti le na nekatere za naš okraj najznačilnejše panoge, ki imajo že tradicijo, o ostalih pa kaj več kdaj drugič.

Franč Mikec

DOLENJSKI LIST: zmagovalac

Po 52 kolih športne napovedi in tekmovalja športnih uredništev slovenskih listov in RTV Ljubljane »Branci in poslušalci napovedujejo 1, 0, 2-«, ki ga je organiziral TT, smo prišli do zadnje »runde«, kot bi rekli v boksu. Zaradi te razlike med obema vodečima — Dolenjskim listom in Celjskim tednikom — je bilo to kolo odločilno.

Našemu predstavniku tovarišu Veselu je uspelo pravilno napovedati rezultate polovice vseh srečanj (6). Ker je tudi predstavnik Celjskega tednika imel le 6 zredkov, je o zmagovalcu odločila točka naslova,

ki jo je v predzadnjem kolu pridobil naš najuspešnejši napovedovalec Janez TURK, nogometaš IMV. V letošnjem tekmovalju je kar trikrat uspešno zastopal naš list.

V zadnjem kolu sta bila Dolenjski list in Celjski tednik sicer med slabšimi, toda to ni vplivalo na končni vrstni red, ker sta si v prejšnjih kolih priborila precej naslova.

Končni vrstni red: 1. DOLENJSKI LIST 306, 2. CELJSKI TEDNIK 305, 3. VEČER 295, 4. Glas 293, 5. RTV Ljubljana 277, 6. TT 272, 7. Ljubljanski dnevnik 267, 8. Delo 258, 9. Polet 257 in 10. Slovenski Jadran 246 točk. fm

Novoletna nagradna križanka

Za novoletni oddih smo po daljšem času spet pripravili malo dela tistim bralcem, ki radi tarejo »ugankarske in križankarske« orehe. Za 13 izžrebancev (s 1. januarjem stopa naš tednik že v XIII. leto izhajanja!) je pripravljenih 13 lepih nagrad:

1. nagrada 10.000 din
 2. nagrada 7.000 din
 3. nagrada 4.000 din
 4. nagrada 2.000 din
- in 9 knjižnih daril.

Pravilno rešeno križanko je treba poslati na naslov našega lista najkasneje do sobote, 13. januarja 1962. Naročniki iz Novega mesta in okolice lahko oddajo rešitve tudi osebno v naši upravi. V levi spodnji kot kuverte napišite: KRIŽANKA. Premalo frankiranih pism na pošti ne bomo sprejemali, komisija iz vrst naročnikov pa tudi ne bo upoštevala zamazanih, popackanih ali sicer nečitljivih rešitev. Križanko lahko izrežete iz časnika, lahko pa pošljete tudi samo rešitev, napisano na listu papirja.

Veliko zabave pri reševanju novoletne nagradne križanke želi vsem bralcem

Vaš
DOLENJSKI LIST

Pozdravi za novo leto

Dolenjski fantje, ki so pri vojakih v Novem selu v Makedoniji, pozdravljajo sorodnike, domače in vse znance ter jim želijo srečno in zadovoljno novo leto! Jože Volčjak, Janez Kobe, Peter Ivaneč, Ivan Čeh, Jože Rozman, Ivan Pavlin, Franc Svab, Martin Gazvoda in Anton Brkopec.

Pozdrav iz Niša

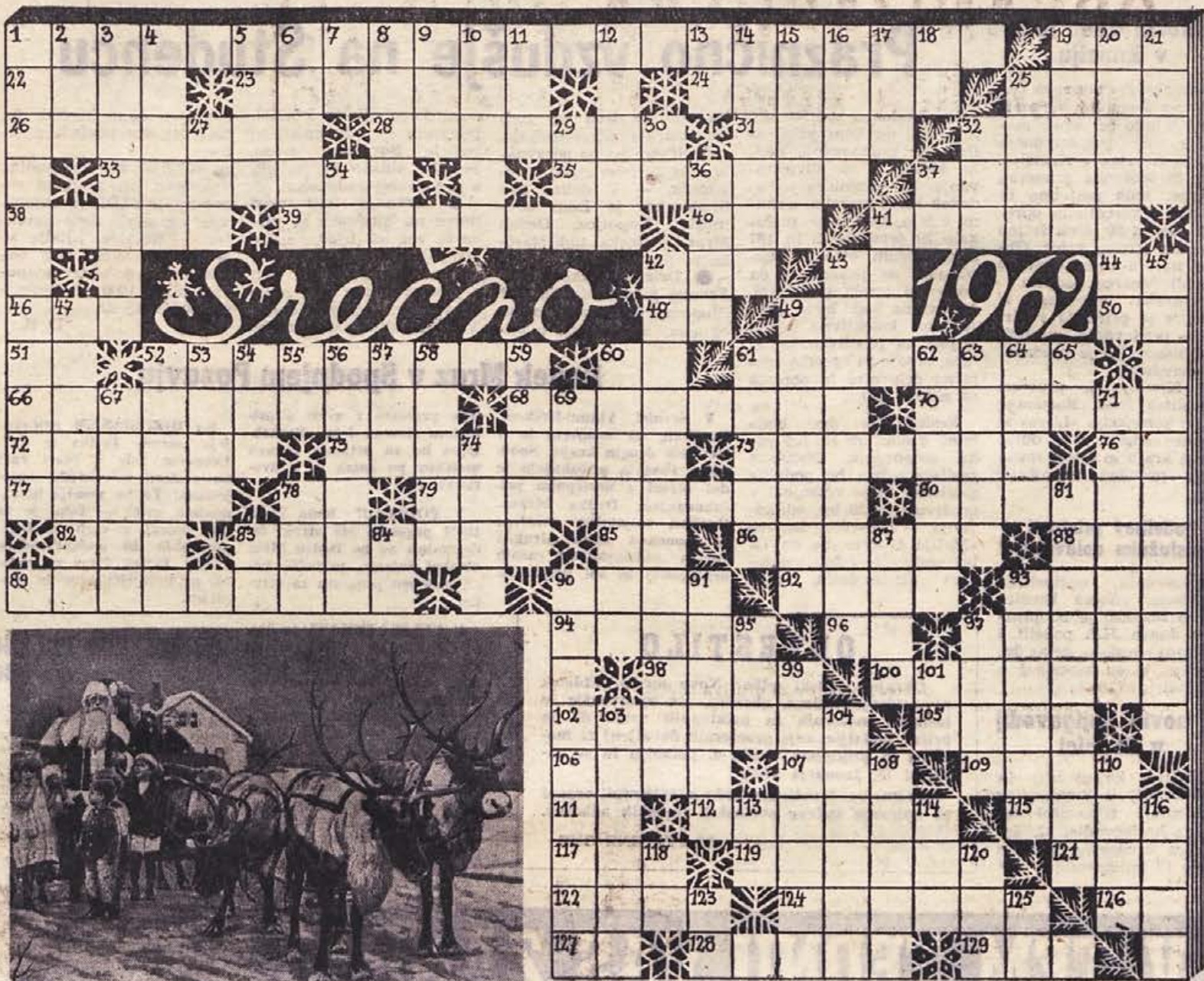
Naši fantje, ki so pri vojakih v Nišu, toplo pozdravljajo svoje, mladino in vse delovno ljudstvo domačih krajev ter čestitajo za novo leto 1962! Ivan Erjavec, Anton Aš, Viljem Novina in Alojz Smrke.

Novoletne čestitke

Fantje, ki služijo vojaški rok v Kraljevu, čestitajo za Novo leto vsem znancem, posebno pa domačim dekletom! Jože Miklič, Jože Jarc in Jože Juršič.

Fantje iz Sarajeva

Vojaki V. P. 8775 iz Sarajeva pozdravljajo za novo leto vse Dolenjce, ki so pri vojakih, kakor tudi starše, sorodnike in znance. Rafko Staniša, Miha Gril, Alojz Grahek in Karlo Majcen.

VODORAVNO: 1. novoletno voščilo (pet besed), 19. pregrinjalo, 22. indijski čoln, 23. del Jadranskega morja med otokom Cresom in Istro, 24. hlaapi vrele vode, 25. neka tekočina, 26. gora v Julijcih (2532 m), 28. prebivalec najbolj južne nemške dežele, 31. letni čas, 32. eden izmed prstov, 33. pokrajina v Kongu, ki se je hotela odcepiti, 35. okolje, 37. zadnja železniška postaja v zgornji savski dolini, 38. vzgledi, 39. evropska država, 40. ime mladinske pisateljice Perocijeve, 41. obedovati, 42. ime pesnika Grudna, 43. okrajšava za srednji, 44. kratica enega izmed najvišjih organov Zveze komunistov, 46. letenje, 48. predlog, 49. apetit, 50. dva enaka samoglasnika, 51. kratica za Izvršni svet, 52. vmarširati, 60. okrajšava za okrog, 61. pogorje v jugozapadni Srbiji (najvišji vrh

2017 m), 66. dvoštevilčno število, 68. govornišvo, 70. določen čas v letu, aktivno obdobje, 72. široka in nizke rasti, 73. del letala, 75. prirodna, 76. najpogostejši veznik, 77. pravilen izraz za edinica, 78. osebni zaimek, 79. zverinjak, cirkusu priključen oddelek, 80. prislov mere, 82. najmanjša številka, 83. nastanek pri kresanju, 85. znak za prvo indij, 86. podžigati, 88. naslov turških velikašev, 89. določiti carinsko stopnjo, 90. slog, 92. stara dolžinska mera, 93. planšarska koča, 94. človek, ki prezira družbene konvencije, 96. avtomobilska oznaka za okraj Rijeka, 97. neka številka, 98. že tako, tudi tako, 100. velemlnik glagola ropotati, 102. vtiram, 105. naprava za sejanje, 106. opojna droga, mamilo, 107. prislov prostora, 109. topla plača, 111. njega, 112. naprava, stroj; mreža, 115. gora v

Karavankah nad Dovjem (2143 m), 117. skrajni konci kópnege, 119. sloviti filozof stare Grčije, 121. nerazbit, 122. Verdijeva opera, 124. cestni zavoj, 126. znak za prvo lantan, 127. sedma in petnajsta črka, 128. poln peg, 129. sila.

NAVPIČNO: 1. skrit kraj, 2. paradiz, 3. eno izmed gesel francoske revolucije, 4. strazar, varuh, 5. deli stavbe, 6. žensko ime, 7. znak za prvo natrij, 8. reka v Bosni, 9. najmanjša številka, 10. stran neba, 11. doba, obdobje, 12. gradbeni material, 13. del kolese, 14. prevozno sredstvo, 15. divja žival, 16. tovorna žival v Južni Ameriki, 17. isto kot 11. navpično, 18. kazalni zaimek, 19. slovenski športni časopis, 20. nalezljiva bolezen prašičev; nastane če zardimo, 21. šape, 25. električne mer-

ske enote, 27. glagol gibanja, 29. skupek čebel, 30. kratka za centralni odbor, 32. trak; cona, 34. dve črki iz besede vegav, 36. položaj, 37. grška črka, 41. reka na Dolenjskem, 42. iztrebiti s koreninami, 43. naprava za separacijo, 45. prva slovenska državna tvorba, 47. pripadnik vzhodnoevropskega naroda, 49. vrsta vina (pridelujejo ga na Madžarskem pa tudi pri nas);

52. golman, 53. splet las, 54. vzvišena lirski pesem, 55. znak za prvo renij, 56. vidik, videz, gledišče, 57. veznik, 58. majcen delci materije, 59. žensko ime, 60. nasprotno od olajšati, 61. zdravilo proti malariji, 62. masčevanje, 63. vodja italijanske socialistične stranke (Pietro), 64. židovsko ime, 65. kadar, 67. bizantinska ali pravoslavna slika svetnika, 69. žensko ime, 71. reka v ZDA, ki pada

v slovitih slapovih, 74. gora v Karavankah nad Mežico (2126 m), kjer počiva kralj Matjaž, 78. nasprotno od nihče, 81. gora v vzhodnem odrastku Julijcev med Selško in Bohinjsko dolino (1666 m), 83. veznik,

84. avtomobilska oznaka za okraj Rijeka, 87. prvotni prebivalec Balkana, 90. kdor likovno ureja prostor gledališkega odra, 91. kraj v Zasavju, 93. vrsta bankovca, 95. le, samo, 97. gora v Julijcih nad Martuljkom (2472 m), 99. spisek oz. seznam knjig ali drugih predmetov, 101. del kolese, 103. mesto v Bački ob Donavi, 104. reka v Srbiji, 108. dajalnik, 110. klic, poziv, 113. dva enaka soglasnika, 114. glasbeni pojem, 116. muslimanski bog, 118. kratka za in dalje, 120. mutast, 123. kratka za avtonomno pokrajino, 125. kadar.

električno razsvetljavo?!

»Seveda.«

»Stane peldeset vinarjev vsako noč. Lahko pa imate tudi samo svečo,« je rekel, upoštevaje dane okoliščine.

Peter Altenberg:

Miš

»Ne, hočem električno luč.« Opolnoči sem zaslišal šum na raztrganih in razprskanih papirnatih tapetah. Potem je prišla miška, splezala na mojo umivalno mizico, stopila v umivalnik, sploh počenjala razne ljubke akrobacije; potem se je spet povrnila na tla, ker ji porcelan ni bil pogodu; sploh ni imela kakšnih čvrstih, širokopoteznih načrtov in naposled ji je bila, v danih okoliščinah, tema pod omaro še najbolj všeč.

Zjutraj sem rekel sobarici: »Vi, ponoči je bila miška v moji sobi. Lepa reč!« »Pri nas sploh ni miši, ta je pa dobra! Od kod naj bi

bila k nam prišla miš? Tako nas pa res ne boste obrekovali!«

Zatorej sem povedal sobnemu natakarju:

»Vaša sobarica je predrzno

bitje. Ponoči je bila miš v sobi.«

»Pri nas nimamo miši. Od kod pa naj bi bila prišla miš k nam? Tako nas pa res ne boste obrekovali!«

Ko sem stopil v hotelsko vežo, so me opazovali gospod portir, gospod hišni hlapec, obe gospodični sobarici in gospod poslovođa kakor pač opazujemo človeka, ki se je priselil z dvema paroma nogavic, z dvema steklenicama slivovke in ki že vidi miši, čeprav jih tu sploh ni.

Tudi je ležala moja knjiga »Kaj mi prinese dan?« odprta na moji mizi in nekoč sem presenetil sobarico, ko jo je prebirala.

Spričo takšnih usodnih okoliščin je bila moja verodostojnost glede miši močno omajana. Hkrati pa me je vendarle obdal nekakšen nimb in se sploh niso več menili zame, prenašali so celo moje majhne slabosti, zatisnili so oko, bili so z menoj sila prijazni kakor z bolnikom ali s kom drugim, s katerim moraš biti obziren.

Miš pa je prihajala sleherni noč, praskala po papirnatih oblogi, rada je splezala na umivalnik.

Nekega večera sem kupil mišnico s slanino vrez, šel sem s to napravo izvalno mimo vratarja, hišnega hlapca, poslovođe, sobnega natakarja in vseh treh sobaric in sem v sobi nastavljal mišnico.

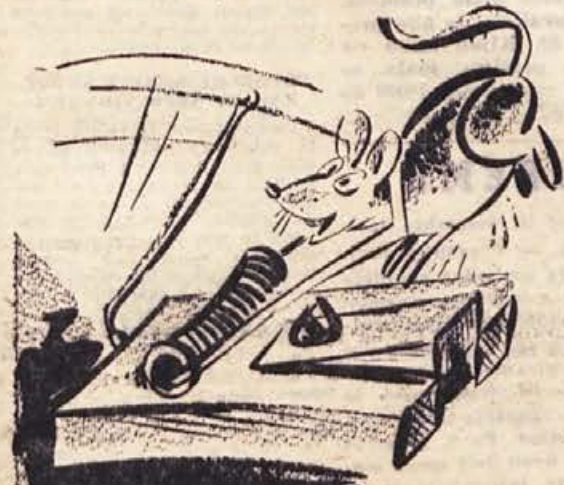
Drugo jutro je bila miš v nji.

Sem mislil, da bi povsem ravnodušno odnesel mišnico tja dol. Naj ta reč govori sama! Toda na stopnicah sem se domislil, kako bo te ljudi gri-

zlo, če jim to dokažem, ko vendar ne bi smelo biti miši v hotelski sobi, kjer miši »sploh ni! S tem bi tudi močno splahnel moj nimb človeka brez prtljage, z dvema paroma nogavic, z dvema steklenicama slivovke, s knjigo »Kaj mi prinese dan?« — človeka, ki ponoči že vidi miši, in jaz bi zdrsnil v nevshečno kategorijo silnega in skrajno prostakega gosta. Zato jo teh pomislekov sem miš izpustil na prahu, ki je za to precej pripraven, in sem svojo mišnico spet prazno nastavljal na tleh svoje sobice.

Poslej so ravnali z menoj še ljubezniveje in obzirneje, nikakor me niso hoteli vznemirjati, popustljivi so bili z menoj kakor z bolnim otročkom. Ko sem naposled odpotoval, sem na vseh opazil prijazno sočustvovanje in spoštovanje, čeprav sem kot prtljago vzel s seboj samo dva para nogavic in mišnico!

Peter Altenberg, s pravim imenom Richard Engländer, se je rodil na Dunaju 1859 in je tam umrl 1919. Bil je židovskega rodu in prvotno po poklicu zdravnik, vendar ga je okoli tednjega cesarskega mesta tako prevzelo da je zapustil zdravstvo in omislil poklic: postal je dunajski bohem in eden najizrazitejših pisateljev tega velenstva. Pisal je večidel drame in v tej kratki prozi dosegel mojstrstvo.

Otroški vrtec tudi v Krmelju

Na zborih volivcev pa tudi na sestankih organizacij je bilo že veliko razprave o potrebnem otroškem vrtcu v Krmelju. Šola bi odstopila primeren prostor, toda potrebno bi ga bilo preurediti in opremiti. Okrog 50 otrok željno čaka na otroški vrtec. Obična naj bi uresničitev te zamisli denarno podprla.

Delavska univerza iz Sevnice je priredila v Krmelju predavanje o religiji. Obiskovalce je predavatelj navdušil.

V Krmelju je problem zaposlitve žena. Računajo, da bo konfekcija »Lisca« iz Sevnice odprla svoj obrat v tem kraju in s tem rešila velik problem zaposlitve žena.

Podelitev priznanj zaslužnim delavcem

Predsednik občinskega ljudskega odbora Brežice Mirko Kambič je ob prazniku dneva JLA podelil 5 priznanj »medalja dela« delavcem, ki so zaposleni v vojaških podjetjih.

17 novih knjigovodij v Sevnici

Društvo knjigovodij in računovodij v Sevnici je organiziralo trimesečni tečaj za knjigovodje. 22. decembra je uspešno opravilo izpite 17 knjigovodij.

Praznično vzdušje na Studencu

Na Studencu pri Sevnici se te dni mrzlično pripravljajo na praznovanje dedka Mraza in na silvestrovanje. 30. decembra se bo dedek Mraz pripeljal s sanmi v šolo, kjer ga bo pričakalo 30 predšolskih in 167 šoloobveznih otrok. Organizacije so poskrbele, da bodo vsi otroci pogosteni. Učenci na šoli bodo prejeli kot kolektivno darilo knjige za pionirsko knjižnico, orodje za opremo tehnične delavnice in opremo za zimski šport.

Naslednjega dne bodo imeli gasilci ob 13. uri veliko zborovanje. Občinska gasilska zveza bo podelila gasilec, ki so vključeni v društvo nad 30 let, odlikovanja. — Prosvedno društvo »Matija Gubec« bo ob 15. uri uprizorilo v šoli veseligr »Dobrodošla, miss

Agata«. Društvo bo tudi organiziralo silvestrovanje, z dobičkom pa bo poravnalo dolg za televizijski sprejemnik. — V dolini pod Studencem je Dom osemletnih Impolca. Dedek Mraz bo obiskal tudi starčke in jih obdaril.

Delavska univerza v Sevnici je organizirala na Studencu predavanja o beograjski konferenci, o od-

nosu do religije in o XXII. kongresu Komunistične partije Sovjetske zveze. Številni obiskovalci so bili s predavanji zadovoljni.

Gradnja kulturnega doma na Studencu se vleče že več let. Ljudje so že izkopali temelje, darovali les in so pripravljeni tudi s prostovoljnimi deli sodelovati pri gradnji doma. Vendar kulturni dom ne bo

dograjen, če ne bo tudi občina denarno podprla gradnjo.

Sekcija za komunalno dejavnost pri krajevni organizaciji SZDL je organizirala gradnjo ceste Zavrtaec — Rovišče. Ljudje so se delovni akciji radi odzvali in so do sedaj prispevali blizu 1000 prostovoljnih delovnih ur.

D. K.

Dedek Mraz v Spodnjem Posavju

V Sevnici, Vidmu-Krškem, Brežicah, na Senovem in v številnih drugih krajih Spodnjega Posavja pričakujejo te dni otroci z nestrpnim pričakovanjem Dedka Mrza. Društva prijateljev mladine so ponekod sama, drugod spet s sodelovanjem raznih organizacij in šol pripravila

lepe proslave v zvezi s prihodom novega leta. Poskrbljeno bo za prijetno zabavo malčkov po šolah in v dvorah.

V PODOBJU bodo člani DPM pogostili 340 otrok. 30. decembra pa bo Dedek Mraz obiskal šolarje; prirediteli bodo poseben program za otroke.

V VELIKI DOLINI so člani DPM že na občnem zboru 17. decembra izvolili poseben odbor za praznovanje noveletne jelke, ožji odbor pa skrbi za spored. Sodelovala bosta tudi KUD »Edinstvo« in osnovna šola v Brežici; noveletno jelko bodo postavili v Vel. Dolini pred šolo. Šolarji bodo dobili več šahovskih garnitur, DPM pa bo obdarilo nekaj socialno šibkih družin.

NOVOLETNO PRAZNOVANJE V METLIŠKI OBČINI

Priprave za praznovanje novega leta so se začele že v začetku decembra. Na metliški šoli so posebno poskrbeli, da bo praznovanje noveletne jelke čimbolj slovesno in veselo. Ze 28. decembra bodo šli vsi višji razredi osemletke v Ljubljano, kjer si bodo ogledali prireditve ob noveletnem praznovanju na Gospodarskem razstavišču. Naslednji dan, 29. decembra, bo prireditev za najmlajše. Razen lutkovnih igr, ki jih pripravljajo lutkovni krožek osnovne šole, bodo uprizorili še razne šaljive prizore in recitacije. 30. decembra dopoldne bo praznovanje noveletne jelke za starejše šolske učence, a popoldne za mlajše pionirje. Dedek Mraz bo pionirje in celibane obdaril s praktičnimi darili: knjigami, žogami,

KRŠKO: mlečna restavracija

Svet stanovanjske skupnosti v Vidmu-Krškem je sklenil ustanoviti v okviru obrata družbene prehrane mlečno restavracijo in slaščičarno, ki naj bi pričela obratovati v začetku januarja prihodnjega leta.

VSE DOLŽNIKE

za objavljene komercialne in druge oglase, objave, razpise, čestitke in male oglase prosimo, da nam še pred koncem leta poravnajo zapadle račune. Posebej naprošamo gospodarske organizacije, ObLO, ustanove in KZ, da poravnajo pred zaključkom leta svoje obveznosti do Dolenjskega lista.

UPRAVA LISTA

NESREČE

POLEDICA VZROK NESREČE
Na avtomobilski cesti je v karteljskem klanou 14. decembra zaradi poledenelosti ceste zaneslo tovorni avtomobil s priklopie, ki ga je upravljal Milan Gogović. Preden je šofer mogel vozilo zaustaviti, je iz zagrebske smeri pripeljal osebni avtomobil. Ta se je pravočasno ustavil, za njim pa je s precejšnjo hitrostjo pripeljal še en osebni avtomobil, ki ga je vozil Simon Vranješ iz Zagreba. Pri naglem zaviranju je vozilo zaneslo, tako da je s prednjim delom udarilo v priklopie avtomobila, ga odbilo in vrglo v ob strani stojišč osebni avtomobil. Pri nesreči je bilo škoda za okoli 270.000 dinarjev.

DVOJNA SMRT NA AVTOMOBILSKI CESTI

Dne 15. decembra je prišlo na avtomobilski cesti do težke prometne nesreče. Turški diplomat Ismail Hakkı Aydin, uslužbenec turške ambasade v Beogradu, se je s sopotnico vozil v avtomobilu proti Zagrebu. Med 714 in 713 km pa je iz neznanih vzrokov nenadoma zavil v levo, naravnost v nasproti vozeči tovorni avtomobil, ki ga je upravljal Dragiša Pešikan iz Beograda. Turški diplomat in njegova sopotnica sta zaradi dobljenih poškodb umrli. Na osebnem avtomobilu je škoda za 6.300.000 din.

POLDRUGI MILIJON SKODE ZARADI NEPREVIDNOSTI

Vinko Kolenc iz Irče vasi je 14. decembra 1961 vozil tovornjak proti Podturnu. Pred vasio Sela se je vanj zaletel tovorni avtomobil, ki ga je vozil Franc Murn iz Poljan. Do nesreče je prišlo zaradi nepazljivosti tr. nepravilne vožnje Franca Murna. Pri nesreči je nastala za 1.300.000 din škoda.

TOVORNA PRIKOLICA POD NASIP

Miro Gril, voznik tovornega avtomobila iz Kopa, je 21. decembra vozil tovorni avtomobil s priklopie. V bližini Skopje se je priklopie, naložena s cigaretami, odrgala in zdrsela pod nasip avtomobilske ceste. Na priklopie in cigaretah je bilo za 1.400.000 din škoda.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Cetrtek, 28. dec.: Zivko Petek, 29. dec.: Tomaž Sobota, 30. dec.: Branimir Nedelja, 31. dec.: Silvester
Ponedeljek, 1. jan.: Novo leto
Torek, 2. jan.: Makarij Sreda, 3. jan.: Genovefa
Četrtek, 4. jan.: Angela Petek, 5. jan.: Simeon
Sobota, 6. jan.: Mojmir Nedelja, 7. jan.: Zdravko
Ponedeljek, 8. jan.: Maks
Torek, 9. jan.: Julijan
Sreda, 10. jan.: Gregor

OGLASI

OPEL OLYMPIO — 38 z radio aparatom prodam za 230.000 dinarjev. I. Umek, Ljubljana, Runkova 1-III.

PRODAM enostanovanjsko hišo s vrtom v bližini Novega mesta, takoj vseljivo. Naslov v upravi lista (1360-61).

PRODAM enostanovanjsko hišo v Novem mestu. — Naslov v upravi lista (1397-61).

PO UGODNI CENI prodam zapravljivček, lahek kmečki voz in sani za osebni prevoz. — Škerij, Gotna vas, Novo mesto.

PRODAM NOV FIAT ali zamenzam za stanovanje. Naslov v upravi lista (1353-61).

ISCEM enosobno stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Nagrada 50.000 din. Naslov v upravi lista (1362-61).

KNJIGOVODJO z večletno prakso sprejme s 1. januarjem 1962 ali po dogovoru Mestna kladavnica v Metliki. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Ponudbe pošljite upravi podjetja.

KINO

Crnomelj: 29. in 30. dec. amer. barvni film »Pojmo v dežju«. Dol. Toplice: 30. dec. in 1. jan. sovjetski film »Bela publika«. Kostanjevica: 31. dec. ameriški barvni film »Vozovi na zahod«. 7. jan. ameriški barvni film »Nekateri so za vroče«. Metlika: 30. in 31. dec. ameriški barvni film »Mlada kraljica«. 3. jan. ameriški film »Branimir svojo ljubezen«. 6. in 7. jan. jugoslovanski film »Ljubzen in moda«.

Novo mesto — Krka: od 23. dec. do 1. jan. jugoslovanski barvni film »Dežela petih kontinentov«. od 2. do 4. jan. italijanski film »Krošnjari«.

od 5. do 8. jan. ameriški barv. film »Črni parednik«, od 9. do 11. jan. ameriški barvni film »Jaguar, gospodar džungle«.

Novo mesto — Dom JLA: od 28. do 30. dec. francoski film »Carovnica iz Salema«.

Semčje: 31. dec. ameriški barvni film »Princ student«.

Trebnje: 30. in 31. dec. indijski barvni film »Kraljica Indija«. Predstava v soboto ob 19. uri in v nedeljo ob 14. in 16. in 18.30. 1. jan. ameriški barvni film »Visoki jahač«.

Predstava v ponedeljek ob 14. in 16. in 18.30. 3. jan. francoski barvni film »Gubijath«. Predstava v sredo ob 19. uri. 6. in 7. jan. italijanski barvni film »Možje in volkovi«.

Predstava v soboto ob 19. uri in v nedeljo ob 14. in 16. in 18.30. 10. I. francoski film »Glavna ulica«. Predstava v sredo ob 19. uri.

Sevnica: 30. dec. in 1. jan. ameriški film »Sonce zopet sijev«. Videm-Krško: 30. in 31. dec. nemški barvni film »Ti si moja pesem«.

Zužemberk: 31. dec. ameriški barvni film »V pomladi življenja«.

ČESTITKA

Srečno, veselo in uspehov polno novo leto želim svojim sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so blizu in daleč po svetu, z željo, da se snidejo v letu 1962 vsaj enkrat židane volje. Bogomil Lilija z družino.

ZAHVALE

Ob bridki izgubi naše dragne žene in mame

MARJE MEDVED roj. Marjet, iz Gor. Kamenc se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancom, ki so jo spremenili na njeni zadnji poti in ji darovali vence in cvetje.

Zahajoci: mož, sin Tone, hčerki Anica in Mici z možem ter ostalo sorodstvo.

PREKLICI

Preključujem zdravstveno izkaznico št. 467399, Janez Prapar, Smaver 12, p. Dobrič.

Preključujem izgubljeni zdravstveni izkaznico št. 304461. — Terezija Kodrič, Stara vas 30, Svojejan.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 310931. — Ignacij Rajer, Gor. Podboršt 5, p. Mirna peč.

Preključujem zdravstveno izkaznico št. 473567. — Janez Slapničar, Čegelnica 23, Novo mesto.

Preključujem zdravstveno izkaznico št. 472102, Ivan Vidmar, Vel. Podluben. — Uršna Sela.

OBJAVE — RAZPISI

Obvestilo živinorejcem

Obveščamo vse živinorejce, da v ponedeljek, 1. januarja 1962, v Novem mestu ne bo sejnice. Naslednja sejnica bo v ponedeljek, 8. januarja 1962.

Veterinarska postaja — Novo mesto

OBVESTILO

Uprava za ceste LRS — Tehnična sekcija v Novem mestu bo glede na določila Temeljne zakona o javnih cestah in Zakona o cestnih podjetjih prenehala z delom 31. dec. 1961. Pozivamo upnike in dolžnike, da prigrisajo izkazane terjatve, oziroma poravnajo svoje obveznosti do 30. decembra 1961.

Tehnična sekcija — Novo mesto

Razpis ObLO Videm-Krško

Svet za šolstvo občinskega ljudskega odbora Videm-Krško razpisuje v sporazumu z osnovnimi šolami

DELOVNA MESTA TAJNIKOV osnovnih šol: Brstanica, Kostanjevica, Leskovec, Podbočje, Raka, Videm-Krško I., Videm-Krško II.

Pogoji: srednja strokovna izobrazba s triletno prakso ali nižja strokovna izobrazba s 3-letno prakso v javnih službah ali računovodstvu gospodarskih organizacij. Nastop službe takoj

Obvestilo o podaljševanju prometnih dovoljenj v novomeški občini

Oddelek za notranje zadeve pri ObLO Novo mesto obvešča vse lastnike in upravitelje motornih vozil, da se bo na podlagi pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil pričelo s podaljševanjem prometnih dovoljenj dne 4. januarja 1962 po naslednjem vrstnem redu:

4. januarja od 8. ure A-D
5. januarja od 8. ure E-J
6. januarja od 8. ure K-L
7. januarja od 8. ure M-P
8. januarja od 8. ure R-T
9. januarja od 8. ure U-Z
10. januarja od 8. ure za vse upravitelje zamudnike.

Podaljševanje bo v prostorih ObLO omenjenih dni od 7. do 12. in od 14. do 18. ure.

Marija Rozman z Grévrha 11. preključuje vse žaliive besede, ki sem jih izrekla proti Janezu Rozmanu z Brezove rebn 11, p. Mirna peč.

all po dogovoru. Pismene ponudbe s kratkim opisom dosejdanega službovanja pošljite šolskim odborom osnovnih šol najpozneje 15 dni po objavi.

Občinski komitej ZKS in občinski odbor SZDL v Novem mestu sporočata, da sta se preselila iz Jenkove ulice 1 (stara gimnazija) v stavbo OZZ na Cesti komandanta Staneta 10 (prostorji Zadrudne hranilnice).

Po odločbi ObLO Novo mesto so bili s 1. septembrom 1961 združeni internati: ESS, AS in Dom učencev v gospodarstvu — Novo mesto. Prosimo vse, ki imajo nepravilne račune za naročila in storitve pred 1. septembrom 1961 od katerega omenjenih internatov, da jih dostavijo do 21. decembra 1961 na naslov: Dijaški dom strokovnih šol, Novo mesto, p. p. 62, Zahrt, dostavljenih po tem roku, ne bomo upoštevali.

Uprava združenih internatov

NOVOMEŠKA

DELAVSKA UNIVERZA

Delavska univerza v Novem mestu priredi drevi predavanje dr. Uroša Tršana: »Odprava v triglavske brezne«. Predavanje bo ob 18. uri v dvorani JLA in bo spremljano s barvnimi diapozitivi. — Vabljeni!

Zaradi mraza slab promet

Na sejnišču v Novem mestu je bilo v ponedeljek, 25. decembra, zaradi hudega mraza in precejšnjega snega zelo malo prometa. Od 68 prašičev je bilo prodanih 59. Kljub temu da je bilo prašičev malo, se cena ni spremenila (4000 do 6500 din).

VREME

za čas od 29. decembra do 7. januarja. — V zadnjih dneh decembra prehodna otoplitev na meji z južnim vremenom in padavine, nato zopet hladneje in sneg. V januarju vse do 6. v glavnem suho oziroma jasno in mrzlo vreme, le okrog 3. januarja rahle snežne padavine. Po 6. januarju (v roku dveh dni) sprva otoplitev da južnega vremena, nato snežno neurje.

**FARMACEVTSKI
KOMBINAT
SLOVENIJE**

OBRAT

»KRKA«

POSILJA VSEM DELOVNIM LJUDEM NOVOME-
SKEGA OKRAJA, DELOVNIM KOLEKTIVOM IN
NASI MLADINI PRISRČNE NOVOLETNE ČESTIT-
KE Z ŽELJO, DA BI V LETU 1962 DOSEGLI ŠE
MNOGO USPEHOV!

**NOVO
MESTO**

VSEM BELOKRANJCEM DOMA IN NA TUJEM,
POSEBNO PA PREBIVALCEM CRNOMALJSKE
OBČINE ŽELI SREČNO IN USPEŠNO LETO 1962

**OBČINSKI
LJUDSKI ODBOR
ČRNOMELJ**

Občinski komite ZKS
— Občinski odbor
SZDL — Občinski ko-
mite LMS — Občinski
odbor ZB — Občinski
sindikalni svet

Srečno novo leto!

**KMETIJSKA
ZADRUGA
ŠENTJERNEJ**

VOŠCI SVOJIM ČLANOM,
KAKOR TUDI OSTALIM
KMETOVALCEM IN PRE-
BIVALSTVU NA SVOJEM
OBMOČJU VSO SREČO V
LETU 1962!

»Promet« Videm-Krško

SE PRIPOROČA TUDI V PRIHODNJEM LE-
TU IN ŽELI SVOJIM STRANKAM V LETU
1962 OBILO SREČE IN ZADOVOLJSTVA!

**Kolektiv
GRADBENEGA PODJETJA**

»GRADBENIK«

S PROJEKTIVNIM BIRO-
JEM BREŽICE

ČESTITA CENJENIM ODJEMALCEM ZA NOVO
LETO IN SE PRIPOROČA!

SVOJIM OBISKOVALCEM
IN VSEM PREBIVALCEM
BREŽIC IN OKOLICE
ČESTITAMO ZA NOVO
LETO

**KINO
BREŽICE**

DELOVNI KOLEKTIVI

INDUSTRIJE OBUTVE

TOPLO POZDRAVLJA OB
NOVEM LETU 1962 VSE
SVOJE POSLOVNE PRI-
JATELJE IN ZNANCE
TER POTROŠNIKE SVO-
JE KVALITETNE OBU-
TVE!

NOVO MESTO

**TOBAČNA TOVARNA
LJUBLJANA**

**skladišče
NOVO MESTO**

SE PRIPOROČA ZA NAKUP
TOBACNIH IZDELKOV V SVO-
JIH PRODAJALNAH IN VOŠCI
V LETU 1962 VSO SREČO!

SREČE, ZDRAVJA IN
NOVIH USPEHOV ZVRHANO
NOVO LETO 1962

- ŽELI VSEM SVOJIM
- NAROČNIKOM,
- BRALCEM,
- SODELAVCEM
- IN PRIJATELJEM
- DOMA IN V TUJINI

DOLENJSKI LIST

GLAVIŠČO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELAVNOG LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

Kolektiv
podjetja

»Marmor«

Gradac v Beli krajini,

ČESTITA VSEM SVOJIM ODJEMAL-
CEM ZA NOVO LETO

Sprejemamo vsa kamnoseška naročila za nagrobne
spomenike in vsa ostala v stroko spadajoča dela.
Obnavljamo tudi stare napise in sekanje črk.

**SPLOŠNO
TRGOVSKO
PODJETJE
METLIKA**

nudi potrošnikom v svojih pro-
dajalnah veliko izbiri blaga po
konkurenčnih cenah. Svojim
odjemalcem želi v letu 1962 vso
srečo!

**DELOVNI KOLEKTIV
IEV LJUBLJANA**

OBRAT

KONDENZATORJI SEMIČ

ČESTITA ZA NO-
VO LETO SVOJIM
POSLOVNIM PRI-
JATELJEM IN PRE-
BIVALSTVU SEMI-
ČA Z OKOLICO.

TRGOVSKO
PODJETJE

**AVTOPROMET
TUZEMSKA
ŠPEDICIJA**

GORJANCI

**Novo mesto
Straža**

Opravljamo pre-
vozne usluge z
modernimi avto-
busi in kamioni
ter se svojim
strankam pripo-
ročamo tudi v
prihodnje. Vsem
delovnim ljudem
naše socialistič-
ne domovine pri-
srčno čestitamo
ob vstopu v le-
to 1962!

SREČNO NOVO LETO ŽELJO

DELOVNI
KOLEKTIV

**BELOKRANJSKE
TRIKOTAŽNE
INDUSTRIJE**

METLIKA

PRIPOROČA SVOJE KVALITETNE IN CENENE MODNE IZDELKE IN ŽELI V LETU 1962 VSO SREČO IN SE MNOGO DELOVNIH USPEHOV!

TRGOVSKO
PODJETJE

**»GORJANCI«
ŠENTJERNEJ**

NUDI POTROŠNIKOM VELIKO IZBIRO BLAGA PO KONKURENCNIH CENAH!

Vsem svojim strankam, poslovnim znancem in prebivalcem Šentjerneja želimo srečno novo leto!

Kmetijska zadruga Črnomelj

S SVOJIMI OBRATI:

KMETIJSKO POSESTVO, GOZDARSKI OBRAT IN KMETIJSKA PROIZVODNJA Z OKOLIŠI: ČRNOMELJ, ADLEŠIČI, VINICA, SEMIČ, DRAGATUŠ IN STARI TRG OB KOLPI

ČESTITA OB PREHODU V LETO 1962 VSEM KMETOVALCEM NA SVOJEM OBMOČJU, ŽELEČ JIM V PRIHODNJEM LETU SE VIDNEJSIH USPEHOV NA PODROČJU KMETIJSTVA!

Srečno in uspehov polno leto 1962 želimo vsem svojim strankam, vsem delovnim ljudem Trebnjega in okolice, zlasti pa delovnim kolektivom!

**TRGOVSKO PODJETJE
TREBNJE**

S SVOJIMI POSLOVALNICAMI: TREBNJE, VELIKA LOKA, MIRNA, SENTRUPERT, SLOVENSKA VAS

SREČNO

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE

OB PRELOMNICI STAREGA LETA ČESTITAMO VSEM SVOJIM ČLANOM, KMETOM IN KMETICAM TREBANJSKE OBČINE, KAKOR TUDI OSTALEMU DELOVNEMU LJUDSTVU IN ŽELIMO V LETU 1962 VSO SREČO!

- TUDI
- V PRIHODNJEM
- LETU
- PRIPOROČAMO
- POTROŠNIKOM
- SVOJE
- KVALITETNE
- PIJACE IN
- ŽELIMO
- VSO SREČO IN
- MNOGO USPEHOV!

TUDI PRIHODNJE LETO SI BOMO PRIZADEVALI USTREČI POTROŠNIKOM! ZAHTEVAJTE VEDNO IN V VSEH TRGOVINAH IZDELKE TOVARNE

»BELOKRANJKA«

ČRNOMELJ

**SREČNO NOVO
LETO 1962!**

»DANA«

DESTILACIJA, TOVARNA LIKERJEV, SADNIH SOKOV, PROMET Z VINOM, PIVOM IN GOSTINSTVO

MIRNA na Dolenjskem

**PEČARIJA
GRADAC**

v Beli krajini

- ČESTITA
- OB VSTOPU
- V LETO 1962
- IN SE
- PRIPOROČA!

VSEM RUDARJEM V NOVOMESKEM OKRAJU IN VSEM DRŽAVLJANOM NASE SOCIALISTICNE DOMOVINE ISKRENE ČESTITKE Z NAJBOLJSIMI ŽELJAMI V NOVO LETU!

**RUDNIK RJAVEGA PREMOGA
KANIŽARICA**

**LITOŽELEZNA
INDUSTRIJA**

LIČ

ČRNOMELJ

ČESTITA DELOVNIM KOLEKTIVOM NASEGA OKRAJA K DOSEŽENIM USPEHOM V PRETEKLEM LETU IN JIM ŽELI TUDI V BODOČE VSO SREČO!

**Belokranjsko
gradbeno
podjetje**

ČRNOMELJ

- Vsem investitorjem
- se zahvaljujemo
- za dosedanje
- zaupanje in se jim
- tudi v letu 1962
- toplo priporočamo!
- Delovnemu ljudstvu
- Bele krajine
- pošiljamo iskrene
- novoletno čestitke!

KOLEKTIV
PODJETJA

»Mesoizdelki« Mokronog

- ČESTITA
- ZA NOVO LETO
- VSEM DELOV-
- NIM LJUDEM!

- ~ PRIPOROČAMO
- ~ NAKUP
- ~ V SVOJIH
- ~ PRODAJALNAH
- ~ V MOKRONOGU,
- ~ NA TREBELNEM,
- ~ V ČESNJICAH
- ~ IN V PUŠCAVI
- ~ IN ŽELIMO
- ~ V LETU 1962
- ~ VSO SREČO!

TRGOVSKO
PODJETJE

**»Tržan«
MOKRONOG**

OB VSTOPU V LETO 1962 ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM METLISKE OBČINE Z ŽELJO, DA BI TUDI V PRIHODNJEM LETU ZASTAVILI VSE SVOJE SILE ZA GOSPODARSKI, POLITIČNI IN KULTURNI NAPREDEK KOMUNE!

**OBČINSKI
LJUDSKI
ODBOR**

METLIKA

OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR SZDL —
OBČINSKI ODBOR ZB — OBČINSKI KOMITE LMS

SREČNO NOVO LETO IN OBILO DELOVNIH USPEHOV V KORIST SKUPNOSTI ŽELI

**LESNA
PREDELOVALNA
INDUSTRIJA**

»Zora« Črnomelj

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu

ŽELI SREČNO, USPEŠNO IN ZADOVOLJNO LETO 1962
VSEM ZAVAROVANEC, NJIHOVIM SVOJCEM,
ZDRAVSTVENIM KOLEKTIVOM V OKRAJU IN OSTALIM DELOVNIM LJUDEM

- s podružnicami
- v Brežicah,
- Črnomlju,
- Vidmu-Krškem
- in izpostavo
- v Sevnici

TRGOVSKO
IN IZVOZNO
PODJETJE

»VINO«-Brežice

Z ZALOŽNIMI
KLETMI
BREŽICE,
BREŽINA,
IVANČNA GORICA,
LJUBLJANA,
METLIKA IN
VIDEM-KRSKO
PRIPOROČA
SVOJE KVALI-
TETNE IZDELKE
TER ČESTITA
ZA NOVO LETO

KMETIJSKO GOZDARSKO PODJETJE BREŽICE

OPRAVLJA RAZNE
USLUGE S KME-
TIJSKIMI STROJI
IN SE TUDI
V LETU 1962
PRIPOROČA SVO-
JIM POSLOVNIM
ZNANECM

Srečno novo leto

DELOVNI
KOLEKTIV

PREMOGOKOPA IN GLINOKOPA, GLOBOKO

PRIPOROČA
SVOJ LIGNIT,
OGNJESTALNO
GLINO IN KRE-
MENČEV PESEK,
HKRATI PA VOŠCI
V LETU 1962
VSO SREČO

SREČNO, USPEHOV POLNO IN ZADOVOLJNO
LETO 1962 ŽELI SVOJIM STRANKAM IN PREBI-
VALSTVU SPODNJEGA POSAVJA

TRGOVSKO PODJETJE »K R K A« - BREŽICE

S SVOJIMI POSLOVALNICAMI: BREŽICE,
LENART, TREBEZ, DECNA SELA, SROMLJE,
GLOBOKO, PIŠECE, BIZELJSKO, STARA
VAS, ŽUPELEVEC, DOBOVA IN CATEŽ

V NASIH POSLOVALNICAH BOSTE NAŠLI VELI-
KO IZBIRO PRIMERNIH DARIL ZA OSEBNA IN
KOLEKTIVNA OBDAROVANJA ● PRIPOROČAMO
SE ZA NAKUP IN ČESTITAMO ZA NOVO LETO

TRGOVSKO PODJETJE Ljudska potrošnja BREŽICE

DELOVNEMU LJUDSTVU FLRJ
PRISREČNO VOŠCIMO ZA NOVO LETO

Podjetje za popravljanje VOZ

JOVA

TOVARNA POHIŠTVA BREŽICE

nudi potrošnikom kvalitet-
ne mizarske izdelke in se
priporoča

Srečno in uspešno
novo leto

Občinski ljudski odbor Brežice

Delovnemu ljudstvu
občine Brežice kakor
tudi delovnim kolektivom
v gospodarskih
organizacijah in ustanovah
čestitamo za dosežene
uspehe in jim želimo
v prihodnje,
da bi z nezmanjšanim
poletom nadaljevali
z izgradnjo socializma

☆ OBČINSKI KOMI-
TE ZKS ☆ OBČINSKI
ODBOR SZDL ☆ OBČIN-
SKI KOMITE LMS ☆
OBČINSKI ODBOR ZB ☆
OBČINSKI SINDIKALNI
SVET TER OSTALE
DRUŽBENE IN MNOŽIČ-
NE ORGANIZACIJE

PREBIVALSTVU NOVOMEŠKEGA OKRAJA, POSEBNO PA DELOVNIM
KOLEKTIVOM ZDRAVSTVENIH USTANOV VOŠCIMO NOVO LETO
Z NAJBOLJSIMI ŽELJAMI!

Splošna bolnišnica Novo mesto

Srečno,
še večjih
uspehov polno
novo leto 1962
vošči vsem
prebivalcem
okraja

Pri uresničevanju nalog novega petletnega programa
nadaljnega razvoja našega področja želimo vsem prebi-
valcem novomeškega okraja kar največ uspehov! Združimo
vse naše sile, da bi še naprej uspešno odpravljali posledice
prejšnje nerazvitosti Dolenjske, Bele krajine in Spod.
Posavja! V socialistični skupnosti gradimo tudi za naše
področje srečno bodočnost vseh delovnih ljudi

Okrajni komite ZKS
Okrajni odbor SZDL
Okrajni komite LMS
Okrajni odbor ZB
Okrajni sindikalni svet
in ostale družbene
organizacije

Okrajni ljudski odbor Novo mesto

1
9
6
2

SREČNO NOVO LETO VOŠČIJO:

Kmetijska zadruga Dolenjske Toplice

s poslovnimi enotami v Straži, Uršnih selih in Dol. Toplicah želi kmetovalcem na svojem območju v letu 1962 kar največ uspehov v kmetijstvu, živinoreji, sadjarstvu in vino-gradništvu.

Vsem naprednim kmetovalcem po vsej naši domovini, zadrugi in kolektivom in ostalim delovnim ljudem voščimo v letu 1962 vso srečo!

Zadružno kmetijsko podjetje

Matija Gubec
LESKOVEC pri Krškem

Delovni kolektiv
podjetja

Splošno mizarstvo –

Dvor pri
Žužemberku

NUDI POTROŠNIKOM
KVALITETNO SODOB-
NO POHISTVO IN SE
PRIPOROČA!

SREČNO 1962. LETO

SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM, SORODNIM KOLEKTIVOM V OKRAJU IN VSEMU DELOVNE-MU LJUDSTVU NAŠE DOMOVINE ISKRENO CE-STITAMO ZA NOVO LETO, ZELEČ JIM NOVIH USPEHOV!

„OPREMALES“
Novo mesto

ZIDARSKO PODJETJE

REMONT
Žužemberk

SE SVOJIM POSLOVNIM ZNANCIEM PRIPOROČA
TUDI V L. 1962 IN JIM ŽELI MNOGO USPEHOV!

PREBIVALSTVU DO-
LENJSKE PRISRČNE
CESTITKE OB VSTO-
PU V LETO 1962!

ŽIVILSKI KOMBINAT „ŽITO“

DOLENJSKO PODROČJE – NOVO MESTO

SREČNO NOVO LETO VOŠČIJO: 1962

Svojim gostom, poslovnim znan-
cem in delovnemu ljudstvu na-
ših krajev želi v letu 1962 mno-
go sreče in zadovoljstva

Zdravilišče
Dolenjske Toplice

DELOVNI KOLEKTIV
PODJETJA

Pekarija
Novo mesto

CESTITA OB PRELOM-
NICI STAREGA LETA IN
SE PRIPOROČA TUDI V
PRIHODNJEM LETU!

**Gradbeno
opekarsko
podjetje –**
Mirna na Dol.

SE PRIPOROČA ZA NAROČILA IN CESTITA ZA
NOVO LETO!

DELOVNEMU LJUDSTVU SUHE KRAJINE VOŠČI
VSO SREČO IN MNOGO DELOVNIH USPEHOV
V LETU 1962

**KMETIJSKA
ZADRUGA
ŽUŽEMBERK**

s poslovalnicami na
Dvoru in v Hinjah.

Gostinsko podjetje
„MAJOLIKA“ – Straža

z obrati: gostilna „Lovec“ – Dol.
Toplice, gostilna „Srebotnik“ –
Straža in gostišče Uršna sela

ŽELI SVOJIM GOSTOM V LETU 1962 MNOGO
SREČE, USPEHOV IN OSEBNEGA ZADOVOLJ-
STVA!

Vsem kmetovalcem, zadružnikom in ostalim delov-
nim ljudem na področju zadruga tople novoletne
čestitke z najboljšimi željami!

Kmetijska zadruga Škocjan
pri Novem mestu

Občinski ljudski odbor
NOVO MESTO

Občinski komite ZKS, Občinski komite
LMS, Občinski odbor SZDL, Občinski odbor
ZB, Občinski sindikalni svet ter vse ostale
organizacije in društva.

VSEM TOVARISEM IN
TOVARISICAM NA POD-
ROČJU NOVOMESKE
KOMUNE: DELAVCEM V
TOVARNAH IN PODJET-
JIH, ČLANOM KOLEK-
TIVOV V USTANOVAH,
PROSVETNIM, ZDRAV-
STVENIM DELAVCEM,
MLADINI, PRIPADNI-
KOM JLA, KMETOM IN
VSEM OSTALIM PRI-
SRČNO VOŠČIMO ZA
NOVO LETO Z ŽELJO,
DA BI SE SE NADALJE
NESEBICNO TRUDILI
ZA NAPREDEK OBČINE
NA VSEH PODROČJIH!

**Tovarna
šivalnih
strojev**

»Mirna« na Mirni

VSA MIZARSKA DELA OPRAVLJAMO KVALITET-
NO IN PO KONKURENČNIH CENAH! V LETU
1962 ZELIMO SE MNOGO USPEHOV IN OBILO
SREČE!

Mizarska delavnica — Brod
pri Novem mestu

VSEM SVOJIM ČLANOM, VSEM GOSTINSKIM
DELAVCEM IN KOLEKTIVOM V GOSTIŠČIH
DRŽAVNEGA IN PRIVATNEGA SEKTORJA ŽELI
SREČNO IN USPEŠNO LETO 1962

GOSTINSKA ZBORNICA
ZA OKRAJ NOVO MESTO

Poslovnim prijateljem in vsemu delovnemu ljudstvu Sevnice in Spodnjega Posavja čestitamo za novo leto 1962 in se priporočamo

Kopitarna Sevnica

- NAJCENEJSO
- IN NAJKVALI-
- TETNEJSO
- KONFEKCIJO
- LAHKO KUPITE
- V PRODAJALNI

Varteks NOVO MESTO

GENJENIM
ODJEMALCEM IN
PREBIVALSTVU
DOLENJSKE
ISKRENE
NOVOLETNE
ČESTITKE

GOSTINSKO PODJETJE SEVNICA

s svojimi obrati:
KOLODVORSKA
RESTAVRACIJA,
GOSTILNA PRI
LOVCU,
GOSTISCE POD
GRADOM,
BIFE-POSTAJA,
BIFE-SMARJE IN
GOSTILNA OREHOVO

čestita svojim gostom
in jim želi srečno
novo leto

- ~ DELOVNEMU
- ~ LJUDSTVU IN
- ~ VSEM DELOVNIM
- ~ KOLEKTIVOM
- ~ NOVOMESKEGA
- ~ OKRAJA ŽELI
- ~ V LETU 1962 ŠE
- ~ MNOGO DELOV-
- ~ NIH USPEHOV

POTROŠNIKI!

Priporočamo vam
svoj izvrstni premog
in čestitamo vsem svojim
strankam in poslovnim
prijateljem za
novo leto

Rudnik lignita K R M E L J

Vodna skupnost Dolenjske

Občinski ljudski odbor Sevnica

Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski komite LMS
Občinski odbor ZB
Občinski sindikalni svet in
ostale organizacije

voščijo v prihodnjem letu vso srečo prebivalstvu
na svojem območju, želeč novih uspehov v gospo-
darstvu, ki pomenijo dvig življenjskega standarda

MIZARSKO PODJETJE

»PODGORJE« Šentjernej

opravlja vsa mizarska dela
in se priporoča za cenje-
na naročila v prihodnjem
letu. Vsem poslovnim pri-
jateljem in znancem ka-
ko tudi prebivalstvu Šent-
jerneja in okolice iskrene
čestitke

PRIPOROČAMO SVOJE KVALITETNE
IZDELKE IN ČESTITAMO OB VSTO-
PU V LETO 1962

IMPERIAL

tovarna
čokolade
in likerjev

VIDEM-KRŠKO

Delovni kolektiv industrije

»KREMEN« Novo mesto

POZDRAVLJA OB PRELOMNICI
STAREGA LETA VSE DELAVCE
IN USLUZBENCE KAKOR TUDI
STROKOVNJAKE V PODJETJIH
IN USTANOVAH, ŽELEČ V LE-
TU 1962 KAR NAJVEČ USPEHOV

STILNO IN
KVALITETNO
POHISTVO
IZDELUJE

Vso srečo v novem letu!

Prebivalstvu naših krajev priporočamo nakup v
svojih prodajalnah v Kostanjevici, Podbočju, Sutni,
Črneči vasi in Prekopi, kjer boste najceneje in
solidno postreženi

Za novo leto iskrene čestitke

TRGOVSKO PODJETJE

»OTOK« – KOSTANJEVICA

OBRTNO KOVINARSKO PODJETJE DOBOVA

OPRAVLJA VSE V STROKO SPADA-
JOČE USLUGE IN SE PRIPOROČA

V letu 1962 mnogo uspehov in oseb-
nega zadovoljstva

CENJENIM ODJEMALCEM
SIROM PO NASI DOMOVINI
ČESTITAMO ZA NOVO LETO
Z NAJBOLJSIMI ŽELJAMI

MIZARSKA PRODUKTIVNA ZADRUGA SEVNICA

KMETIJSKA ZADRUGA

SEVNICA

ŽELI SREČNO
IN USPEŠNO
NOVO LETO 1962
NAPREDNIM
KMETOVALCEM

»ISKRA«

tovarna za elektrovezve
obrat

UPORI Šentjernej

čestita vsem Šentjernej-
čanom in okoličanom ka-
kor tudi ostalemu delov-
nemu ljudstvu za novo
leto

Okrajna obrtno komunalna zbornica za okraj Novo mesto

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO OKRAJA NOVO MESTO

ZDRAVSTVENI CENTER

pozdravlja ob prelomnici starega leta vse zdravstvene delavce, zdrav-
stvene ustanove in ostalo delovno ljudstvo novomeškega okraja, želeč
v letu 1962 vso srečo in še mnogo uspehov pri delu

Okrajna kmetijsko gozdarska zbornica

NOVO
MESTO

S KMETIJSKIM IN GOZDARSKIM
ZAVODOM ŽELI SVOJIM ČLANOM
IN POSLOVNIM SODELAVCEM
MNOGO SREČE IN POSLOVNIH
USPEHOV V NOvem LETU

ZA NOVO
LETO 1962
ČESTITAJO:

KNJIGOVODSKI CENTER – TREBNJE
OBRTNA DELAVNICA »PEČAR« – TREBNJE
KROJAŠKO PODJETJE – TREBNJE
ČEVLJARSKO PODJETJE – TREBNJE
PEKARIJA – TREBNJE

DELOVNI
KOLEKTIV
PODJETJA

»MESO«
VIDEM-KRŠKO

PRIPOROČA SVOJE
IZDELKE IN ČESTITA
VSEM STRANKAM ZA
NOVO LETO

1962

Vsa v stroko spadajoča dela opravi
solidno in najhitreje

MIZARSKA
DELAVNICA

Priporočamo svoje
transportne usluge
in čestitamo delov-
nemu ljudstvu
Spodnjega Posavja
za novo leto

»TRANSPORT«
VIDEM-KRŠKO

Brestanica

VSO SREČO
V PRIHODNJEM
LETU

SREČNO NOVO LETO
IN ŠE MNOGO USPEHOV
V KMETIJSTVU ŽELI

KMETIJSKA
ZADRUGA

VIDEM-
KRŠKO

s svojimi obrati:

SREMIČ,
ŽADOVINEK,
STARA VAS
IN POSLOVNA
ENOTA RAKA

GRADBENO PODJETJE

Z OBRATOM CEMENTNINE

»SAVA«

VIDEM-KRŠKO

- ~ ČESTITA
- ~ OB VSTOPU
- ~ V LETO 1962
- ~ DELOVNEMU
- ~ LJUDSTVU NAŠE
- ~ DOMOVINE IN
- ~ ŽELI SE MNOGO
- ~ KOLEKTIVNIH IN
- ~ INDIVIDUALNIH
- ~ USPEHOV

SPLOŠNO
MIZARSTVO
Videm-Krško

VSEM SVOJIM
STRANKAM,
POSLOVNIM
PRIJATELJEM IN
PREBIVALCEM
KRŠKEGA ŽELI
VSO SREČO V
NOVEM LETU

19
62

Vso srečo v novem letu voščijo:

OB NOVEM
LETU 1962
POZDRAVLJAMO
VSE DELAVCE,
USLUZBENCE
IN LJUDSKO
INTELOGENCO
BELE KRAJINE,
SPOD. POSAVJA
IN DOLENJSKE
TER VOŠCIMO
VSO SREČO
IN MNOGO
ZADOVOLJSTVA
PRI DELU

OBČINSKI
LJUDSKI
ODBOR TREBNJE

Občinski komite ZKS
Občinski komite LMS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB
Občinski sindikalni svet

- ŽELJO
- PREBIVALSTVU
- SVOJE
- OBČINE
- V LETU
- 1962
- VSO SREČO,
- OBILO
- DELOVNIH
- USPEHOV IN
- OSEBNEGA
- ZADOVOLJSTVA

KMETOVALCEM, ZADRUŽNIKOM,
ŽENAM ZADRUŽNICAM, AKTIVOM
MLADIH ZADRUŽNIKOV IN
OSTALIM DELOVNIM LJUDEM
NA PODROČJU ZADRUGE ISKRENO
VOŠCI ZA NOVO LETO 1962

KMETIJSKA
ZADRUGA
Brežice

Belokranjska
železolivarna
in strojna
tovarna

BELT

Črnomelj

SPLOŠNO
OBRTNO
PODJETJE

Videm-Krško

S SVOJIMI OBRATI:
GRADBENA SKUPINA,
KLJUČAVNICARSKA,
KLEPARSKO-
KOTLARSKA,
ELEKTROMECHANIC-
NA, STEKLARSKA
DELAVNICA,
S PEČARSKIM
IN PLESKARSKIM
OBRATOM
GRAMOZNICO IN
KAMNOLOMOM

Želi srečno in uspehov
polno leto 1962

Delovnim kolektivom v občini, v
podjetjih in ustanovah, tovarišem
in tovarišicam, mladini in vsemu
delovnemu ljudstvu priskrbo čes-
titaajo z najboljšimi željami v
prihodnjem letu

Občinski ljudski
odbor

Videm-Krško

Občinski komite ZKS • Občinski odbor
SZDL • Občinski odbor ZB • Občinski
komite LMS • Občinski sindikalni svet ter
ostala društva in organizacije

Kmetijsko gozdarsko posestvo V NOVEM MESTU

ZELI SREČNO IN USPEŠNO LETO 1962 VSEM KMETIJSKIM IN GOZDARSKIM DELAVCEM KAKOR TUDI OSTALEMU DELOVNEMU LJUDSTVU!

z gozdnimi obrati:

NOVO MESTO,
STRAZA,
POLJANE,
ČRMOŠNICE,
CRNOMELJ

in kmetijskimi obrati:

NOVO MESTO,
TRŠKA GORA,
ŠENTJERNEJ,
POLJANE,
ČRMOŠNICE
ter gradbenim obratom

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

TOPLO CESTITA
ZA NOVOLETNE
PRAZNIKE VSEM
KMETIJSKIM
PROIZVAJALCEM,
DELOVNIM
KOLEKTIVOM IN
VSEM OSTALIM
DRŽAVLJANOM
FLRJ

V svojih poslovalnicah nudimo razne gospodinjske stroje, avtomobile, motorje, mopede in nadomestne dele za vozila, barve, lake in ostali železninski material

SREČNO
NOVO LETO ŽEL
delovni kolektiv
podjetja

»ŽELEZNINA« Novo mesto

»Mesarija« Novo mesto

PRIPOROČA
NAKUP MESA IN
MESNIH IZDELKOV
V SVOJIH PRODAJALNAH IN VOŠCI
VSO SREČO
V LETU 1962

VSEM
DELOVNIM LJUDEM
NOVOMESKEGA OKRAJA
IN KOMUNE
PRISRČNO CESTITAMO
ZA NOVO LETO
IN SE PRIPOROČAMO

K
N
J
I
G
O
T
I
S
K

Novo mesto

Poslovnim prijateljem
in znancem želimo
srečno in uspešno
novo leto

»AGROSERVIS« Ivančna gorica

ZNIZALI SMO
CENE USLUGAM
IN IZDELKOM

Nudimo kompletne
»gumi« vozove lastne
proizvodnje in nadomestne dele po
znižanih cenah

VSEM DELOVNIM
LJUDEM DOLENJSKE
SREČNO IN USPEHOV
POLNO LETO 1962
ZELI IN SE
PRIPOROČA

»ELEKTROTEHNA«,
prodajalna

»Radio Elektro«

NOVO MESTO

DELOVNI
KOLEKTIV

SGP »PIONIR«

Novo mesto

Poceni, hitro in
solidno opravljamo
vsa v stroko
spadajoča dela!
Prepričajte se
o tem!

SI JE PRIZADEVAL V MINULEM LETU USTRECI ŽELJAM IN ZAHTEVAM SVOJIH STRANK — INVESTITORJEV. TUDI V PRIHODNJEM LETU SE PRIPOROČA ZA CENJENA NAROCILA GRADENJ IN USLUG

Okrajni odbor Rdečega križa

NOVO MESTO

POZDRAVLJA OB NOVEM
LETU 1962 VSE SVOJE
CLANE, KRVODAJALCE,
IN VSE, KI JIM JE SKRB
ZA ČLOVEKA GLAVNA
IN VOJILNA MISEL

Novomeška opekarna

Zalog

DELOVNEMU LJUDSTVU DOLENJSKE,
POSEBNO PA NOVOMESKE KOMUNE,
POSILJAMO ISKRENE NOVOLETNE
POZDRAVE Z NAJBOLJSIMI ŽELJAMI ZA
NADALJNI NAPREDEK

Komunalna banka Novo mesto

Svojim strankam, delovnim kolektivom v podjetjih in ustanovah ter vsem, ki imajo pri nas tekoče račune ali vloženi denar, posebej pa pionirjem — vlagateljem iskreno voščimo za novo leto 1962 z željo, da bi s skupnimi naporji v prihodnjem letu dosegli še višjo življenjsko raven

19
62

SREČNO NOVO LETO VOŠČIJO:

PREBIVALSTVU SPODNJEGA POSAVJA —
KAKOR TUDI VSEM PREBIVALCEM VIDMA-
KRŠKEGA — TOPLE NOVOLETNE ŽELJE

KONFEKCIJA PAPIRJA

PODJETJE ZA PREDELAVO PAPIRJA

VIDEM-KRŠKO

Opekarna Prečna

ŽELI SREČNO, USPEHOV POLNO
IN ZADOVOLJNO NOVO LETO

1962

VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE

■ Z današnjo številko zaključujemo 12. letnik okrajnega glasnika Socialistične zveze, prihodnja — dvojna številka — pa bo zaradi noveletnega oddiha v tiskarni izšla v četrtek, 11. januarja 1962. Po 12 letih izhajanja ima Dolenjski list danes približno 17.200 rednih naročnikov, 800 izv. tednika pa prodamo v kolportaži. Leto 1961 smo zaključili z redno naklado 18.000 izvodov.

■ Tudi letos velja naša topla zahvala vsem naročnikom, ki so pomagali vzdrževati list z rednim plačevanjem naročnine! Kljub podražitvi v začetku leta, ki je bila nujno potrebna zaradi visokih tiskarniških stroškov in naraščanja cen različnih materialov, je naš list odpovedalo le nekaj sto naročnikov. Ostanite listu zvesti tudi poslej! Več ko bo imel tednik naročnikov in bralcev, lažje bo izhajal in kril stroške za tisk in druge izdatke.

■ Ob koncu leta se tovariško zahvaljujemo za pomoč vsem tistim delovnim kolektivom gospodarskih organizacij, ustanov, ljudskih odborov, kmetijskih zadrug, gostinskih, turističnih, prometnih, obrtnih in drugih podjetij, ki so v listu objavljali komercialne in druge oglase, čestitke, razpise, obvestila in druge objave. Razen naročnine so bili dohodki od oglasov tudi letos hrbtenica našega finančnega plana. Ohranite listu tako in še večjo naklonjenost tudi poslej!

■ Stenski koledar za 1962 pošljamo danes vsem starim in novim naročnikom kot naš noveletni pozdrav! Spomnite se tudi vi Dolenjskega lista, ko vas bo v njegovem imenu dvakrat na leto obiskal vaš pismonoša in pobral naročnino. Dvakrat na leto po 450 dinarjev; kakor vidite, ostanemo pri stari naročnini! Novi naročniki, ki so se na list naročili v zadnjih 5 tednih, bodo v prvem polletju doplačali nekaj dinarjev za številke, ki so jih prejeli v decembru.

■ Položnice za naročnino smo priložili danes samo vsem tistim rednim naročnikom v Jugoslaviji, ki živijo izven LR Slovenije! Prosimo, nakažite nam takoj vsaj polletno naročnino, če želite tednik tudi v bodoče nemoteno prejemati. Naročnino za prvo polletje 1962 bomo začeli pobirati v Sloveniji v februarju 1962!

■ Verjetno vas bo zanimalo, kaj pripravljamo za leto 1962: te dni teko pogajanja s tiskarno in z vsemi občinami v okraju, da bi prihodnje leto izhajal DOLENJSKI LIST stalno na 16 straneh, v poletnih mesecih pa na 12. Vseh 7 občin naj bi imelo v tedniku stalna komunska glasila, kakor je bilo sklenjeno na okrajni konferenci SZDL. S tem želimo znatno izboljšati informativnost vseh občanov, ki bi v svojem komunskem glasilu vsak četrtek izvedeli vse, kar morajo vedeti o življenju, delu in problemih v občini. Prva številka na nov način urejevanega Dolenjskega lista bo izšla v četrtek, 11. januarja.

Kdor ne mara križank ali drugih ugankarskih orehov, si lahko privoščiti danes veliko lažjo slikovno uganko. Oglejte si dobro gornjo sliko in nam nato povejte:

KOLIKO LJUDI BERE DOLENJSKI LIST?

Seveda samo na tej sliki, da ne bi kdo začel obiskovati pošte v okraju in prešteti naročnike in bralce... Nagradili bomo 25 izžrebanih pravih odgovorov:

1. nagrada: 10.000 dinarjev
 2. nagrada: 5.000 dinarjev
 3. nagrada: 4.000 dinarjev
 4. nagrada: 3.000 dinarjev
 5. nagrada: 2.000 dinarjev
 6. nagrada: 1.000 dinarjev
- in 19 lepih knjižnih daril.

Nagrade bo žrebala komisija iz vrst naročnikov. Rešitev nam pošljite do sobote, 13. januarja, v kuverti, na katero napišete (v spodnji levi kot): UGANKA. — Kdor bo hkrati rešil tudi nagradno noveletno križanko iz današnje številke, lahko pošlje v isti kuverti rešeno uganko in križanko.

Pri rešitvi zadostuje, če napišete: Dol. list bere... ljudi. Še podpis, pa točen naslov — in pika! Ostalo prepustite uredništvu in komisiji iz vaših vrst! Kdor bo rešil samo slikovno uganko, lahko pošlje odgovor tudi z dopisnico.

Veliko ugibanja in zabave vam želita pri reševanju noveletne slikovne uganke

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

■ Naročnike še sprejemamo (oprostite šali!) — do naklade 19.000 oz. 20.000 izvodov na teden nam jih še vedno precej manjka, še vedno pa je tudi več tisoč ljudi v okraju brez domačega tednika. Pomagajte jim tudi vi, prosimo, da bodo spoznali Dolenjski list!

■ Rdečo barvo smo izbrali danes zaradi slikovne uganke na tej strani, sicer pa bo še vedno veljalo, da bodo praznične številke tiskane v modri barvi, ki je »zmagala« pred meseci!

■ Vsem naročnikom in bralcem, dopisnikom, sodelavcem in prijateljem Dolenjskega lista doma in na tujem:

SREČE, VESELJA, NOVIH USPEHOV IN ZDRAVJA ZVRHANO NOVO LETO 1962!